

Gençlik Programı'nın Araştırma Temelli Analizi RAY Network

Erasmus+ Gençlik Programı'nın Araştırma Temelli Analizi ve İzlemesi (RAY-MON)

TÜRKİYE ÜLKE RAPORU 2018

Türkiye Ulusal Ajansı

Program İzleme Koordinatörlüğü
Gençlik Hareketliliği Koordinatörlüğü
Gençlik Çalışmaları Koordinatörlüğü

Yazar:

Doç. Dr. Özgehan ŞENYUVA
Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü

Optimar Danışmanlık, Tanıtım, Araştırma ve Organizasyon A.Ş.

Kasım 2018

İçindekiler

Kısaltmalar	5
Grafikler Listesi	7
Tablolar Listesi	9
Giriş	11
1. Erasmus+ Gençlik Programı'nın Araştırma Temelli Analizi ve İzlemesi (RAY)	13
1.1 RAY Nedir?.....	13
1.2 RAY Network'ün Amaç ve Hedefleri.....	14
1.3 RAY Araştırma Faaliyetleri.....	15
2. Erasmus+ Gençlik Programı'nın Araştırma Temelli Analizi ve İzlenmesi RAY Araştırma Projesi (RAY-MON)	19
2.1 RAY-MON nedir?	19
2.2 Amaçlar ve hedefler	19
2.3 Araştırma soruları.....	20
2.4 Araştırma tasarımı	21
2.5 Örneklemin profili	22
2.6 Çıktılar.....	23
2.7 Erasmus+ Gençlik Programı ve yaygın eğitim/öğrenme çerçevesinde gençlik çalışmaları.....	23
3. RAY-MON Ülke Araştırması: Türkiye	27
4. RAY-MON Türkiye: Ön Bulgular	37
4.1. Bilgi kaynakları, faaliyetlerden beklentiler ve motivasyon	37
4.2. Projenin genel değerlendirmesi	41
4.3. Projede öğrenme ve yeterlik gelişimi	43
4.4. Proje etkisi.....	48
4.5 Proje türlerine karşılaştırmalı bir bakış	54
5. Proje Liderlerinin Perspektifi.....	71
6. Gençlik Çalışmaları ile Yaygın ve Sargın Öğrenmenin Tanınırlığı ve Geçerliliğine doğru: YOUTHPASS.....	81
7. Benim Hikâyem	89
Sonuçlar ve Öneriler	95
Kaynakça.....	101

Kısaltmalar

E+/YiA	Erasmus+ Gençlik Programı
ESC	Avrupa Dayanışma Mekanizması
AB	Avrupa Birliği
AGH	Avrupa Gönüllü Hizmeti
GENESIS	Jenerasyon ve Eğitim Bilimi Enstitüsü
KA1	Ana Eylem1
KA2	Ana Eylem 2
KA3	Ana Eylem 3
UA	Ulusal Ajans
STK	Sivil Toplum Kuruluşları
RAY	Erasmus+ Gençlik Programı'nın Araştırma Temelli Analizi
RAY-CAP	Erasmus+ Gençlik Programı'nda Yeterlik Gelişimi ve Kapasite Geliştirme Araştırma Projesi
RAY-INNO	Ana Eylem 2'nin etkisini araştırma projesi: Yenilik ve iyi uygulamaların değişimi için işbirliği
RAY-LEARN	Avrupa gençlik sektöründe örgütsel gelişme ve öğrenen örgütler araştırma projesi
RAY-LTE	Erasmus+ Gençlik Programı'nın katılım ve aktif yurttaşlık üzerindeki uzun dönemli etkileri araştırma projesi
RAY-MON	Erasmus+ Gençlik Programı'nın araştırma temelli analizi ve izlemesi araştırma projesi
RAY-PART	Erasmus+ Gençlik Programı'nda katılım ve yurttaşlık eğitim ve öğrenimi yaklaşımlarını araştırma projesi
SALTO	Destek, İleri Düzey Öğrenme ve Eğitim Fırsatları
TCA	Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri
YiA	Gençlik Programı

Grafikler Listesi

Grafik 1 Katılımcıların Faaliyet Türleri (%)	27
Grafik 2 Anket Katılımcılarının Cinsiyete Göre Dağılımı.....	28
Grafik 3 Anket Katılımcılarının Eğitim Düzeyleri	30
Grafik 4 Anket Katılımcılarının İkamet Yerlerine Göre Dağılımı	31
Grafik 5 Anket Katılımcılarının Yaş Dağılımı.....	32
Grafik 6 Proje Öncesinde Yurtdışına Çıkış Olma Durumu	33
Grafik 7 Fırsatların Sübjektif Değerlendirmesi.....	34
Grafik 8 Bilgi Kaynakları.....	38
Grafik 9 Katılım Motivasyonu (birden çok cevap verilebilir).....	40
Grafik 10 Genel Değerlendirme ve Memnuniyet.....	41
Grafik 11 Projede Öğrenme	44
Grafik 12 Yeterlik ve Beceri Gelişimi	47
Grafik 13 Kişisel Gelişim	50
Grafik 14 Eğitime İlişkin ve Profesyonel Etki.....	52
Grafik 15 Avrupa Birliği İmajı	53
Grafik 16 Proje Liderlerinin Projedeki Rollerini.....	72
Grafik 17 Proje ve Program Hedefleri.....	73
Grafik 18 Projenin Katılımcılar Üzerindeki Etkisi.....	75
Grafik 19 Katılımcıların Yeterlik ve Beceri Gelişimleri.....	78
Grafik 20 Proje Liderleri Üzerinde Görülen Etki	79
Grafik 21 Youthpass'a sahip olan katılımcılar.....	83
Grafik 22 Youthpass Derinlemesine Düşünme ve Öz Değerlendirme	84
Grafik 23 Youthpass: Derinlemesine Düşünme ve Öz Değerlendirmenin Etkileri.....	85
Grafik 24 Youthpass'ın bir Başvuruda Kullanılması.....	86
Grafik 25 Youthpass: Kabul Edilmedeki Değer/Fayda.....	87

Tablolar Listesi

Tablo 1 Proje hakkında nereden bilgi sahibi olunduğu	56
Tablo 2 Bu projeye katılma nedenlerim	58
Tablo 3 Aşağıdaki beyanlara ne kadar katılıyor ya da katılmıyorsunuz? Şimdi proje bittiğine göre:	60
Tablo 4 (a. Projenin sonucu olarak aşağıdaki beyanlara ne ölçüde katılıyor ya da katılmıyorsunuz?) (b. Projeye katılmış olmanızın sizin üzerinizde başka etkileri de oldu mu?)	62
Tablo 5 Projeye katıldıktan sonraki uygulamam.....	64
Tablo 6 Proje sonuçta sizi nasıl etkiledi?.....	66
Tablo 7 (a. Size soru yöneltilen proje kapsamında bir Youthpass sertifikası aldınız mı? (b. Youthpass'ınızı herhangi bir işlemde belge olarak kullandınız mı? Örneğin herhangi bir iş, staj, kurs, araştırma vb. başvurusunda?).....	68

Giriş

Türkiye Ulusal Ajansı 2012 yılından bu yana *Erasmus+ Gençlik Programı'nın Araştırma Temelli Analizi ve İzlemesi - RAY Network'ün* ortağı durumundadır. Türkiye Ulusal Ajansı, RAY Network ile ortaklığı kapsamında bir dizi araştırma projesi yürütmektedir. Bu projeler, özellikle Erasmus+ Gençlik Programı kapsamında olmak üzere, Avrupa'daki uluslararası gençlik çalışmasının ve gençlerin öğrenme amaçlı hareketliliğinin daha iyi kavranmasına katkıda bulunacak şekilde geliştirilmiştir.

Bu rapor, RAY Network projelerinden biri olan Erasmus+ Gençlik Programı'nın araştırma temelli analizi ve izlemesi (RAY-MON) bulgularını paylaşmak üzere hazırlanmıştır.¹ Rapor, buradan hareketle Giriş ve Sonuç bölümleri dışında altı bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde Erasmus+ Gençlik Programı'nın Araştırma Temelli Analizi – RAY'in kısa bir özeti verilmektedir. İkinci bölüm, Erasmus+ Gençlik Programı'nın araştırma temelli analizi ve izlemesi (RAY-MON)'un çerçevesini, amaç ve hedefleri, araştırma sorularını, araştırma tasarımını, örneklem profilini, planlanan çıktıları ve RAY-MON araştırmasının kavramsal çerçevesini sunacak şekilde çizmektedir. Üçüncü bölüm Türkiye'deki RAY-MON araştırmasına ait toplam örneklemin aşamalarını ve özelliklerini sunarken dördüncü bölüm bulguların analizi üzerinde durmaktadır. Beşinci bölüm, aynı zamanda RAY-MON çalışmasının bir parçasını oluşturan Proje Liderlerinden gelen veriler temelinde karşılaştırmalı bir analiz sunmaktadır. Nihayet rapor, sunulan nicel kanıtları zenginleştirmek amacıyla, araştırmalara katılanların aktardıklarından yapılan alıntılara yer vermektedir.

Elinizdeki, Türkiye'ye ilişkin RAY-MON verilerini temel alan analiz raporlarının üçüncüsüdür. Bu raporla birlikte, daha iyi ileri analizler ve kanıta dayalı politika geliştirilmesini destekleyici nitelikte önemli bir izleme ve değerlendirme temeli oluşmaktadır. RAY raporları, Erasmus+ Gençlik faaliyetlerine katılımın gençlerde kapasite ve yeterli gelişimine etkisi konusunda çok değerli bilgiler vermektedir. RAY-MON ve RAY-CAP olmak üzere bu analizlerin gerek uygulayıcılar gerekse politikaları geliştirenler tarafından değerlendirilmesi ve kullanılması RAY araştırmasına katılanların tamamının içten dileğidir.

---

¹ Yazar burada rapora değerli katkıları ve sağladığı girdiler dolayısıyla RAY eş araştırmacısı Doktor Öğretim Görevlisi Asuman Göksel'e teşekkürlerini iletmek ister. Yazar ayrıca Optimar'dan Soner Akhan'a da verilerin istatistik analizi ve grafiğinde gösterdiği yoğun çaba dolayısıyla teşekkürlerimizi iletir.

1. Erasmus+ Gençlik Programı'nın Araştırma Temelli Analizi ve İzlemesi (RAY)

1.1 RAY Nedir?

Erasmus+ Gençlik Programı'nın Araştırma Temelli Analizi (RAY) Gençlik Programı kapsamında yer alan ortak bir araştırma girişimidir. 2007 yılında, öğrenme süreçlerinin ve sonuçlarının, ayrıca Avrupa Birliği Gençlik Programı'nın (2007'den 2013'e) değerlendirilmesine yönelik olarak başlatılmıştır.²

RAY Network, Erasmus+ Gençlik Programı Ulusal Ajanslarının ve onların araştırma ortaklarının açık, gelişen ve kendi kendini yöneten bir araştırma ağıdır.

RAY'ın başlıca amacı, uluslararası gençlik çalışmasının ve gençliğin öğrenme amaçlı hareketliliğinin daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunmak, böylelikle Avrupa'da gençlik alanında kanıtlara dayalı politika geliştirilmesine, uluslararası gençlik çalışmasının ve öğrenme amaçlı hareketliliğin daha ileri taşınmasına yardımcı olmaktır. RAY Network Avusturya Ulusal Ajansı ve Innsbruck Üniversitesi girişimiyle, Gençlik Programı'nın (2007-2013) beş Ulusal Ajansı tarafından 2007 yılında oluşturulmuştur. RAY Network o günden bu yana sürekli büyümektedir. Halen 31 ülkedeki Ulusal Ajanslar ve onların araştırma ortakları ağda yer almaktadır. Ülkeler şunlardır: Avusturya, Belçika, Çek Cumhuriyeti, Hırvatistan, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GASC), Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, Macaristan, İzlanda, İrlanda, İtalya, Letonya, Liechtenstein, Litvanya, Luxemburg, Malta, Hollanda, Norveç, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovak Cumhuriyeti, Slovenya, İspanya, İsveç, Türkiye ve Birleşik Krallık.³

2014 yılına kadar RAY Network ağırlıklı olarak Gençlik (YiA) Programının proje katılımcıları ve proje liderleri gibi aktörleri üzerindeki etkisine ilişkin araştırmalar gerçekleştirmiştir. Bu araştırmalarda yeterlik gelişimi ve öğrenme süreçleriyle birlikte YiA projelerinde öğrenmenin geliştirilmesine yönelik önlemler üzerinde durulmuştur. RAY ayrıca YiA Programının ve kaynak sağlanan proje uygulamalarını Programın izlenmesine katkıda bulunacak şekilde araştırmıştır.⁴ Erasmus+ Programının başlamasıyla birlikte RAY Network kendi araştırma çerçevesini Erasmus+ Gençlik Programına (2014'den 2020'ye) uyarlamıştır.

² RAY Network Misyon Beyanı, Nihai Taslak, Versiyon 25.4.2016 değişiklik kabul tarihi 07.09.2018.

³ RAY Network Misyon Beyanı, Nihai Taslak, Versiyon 25.4.2016 değişiklik kabul tarihi 07.09.2018.

⁴ RAY Network'ün daha önceki yayınları için: <http://www.researchyouth.eu/results-erasmus-youth-in-action>.

1.2 RAY Network'ün Amaç ve Hedefleri⁵

RAY Network'ün genel amacı, özellikle Erasmus+ Gençlik Programı bağlamında Avrupa'daki uluslararası gençlik çalışmasının ve gençlerin öğrenme amaçlı hareketliliğinin daha iyi kavranmasına katkıda bulunmaktır. RAY bu açıdan gençlik alanında araştırma, politika ve pratik arasındaki işbirliğine ve diyaloga değer vermektedir. RAY ayrıca bu alanda geniş anlamda araştırmalara ve teori gelişimine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

RAY'ın stratejik hedefleri:

- Özellikle Erasmus+ Gençlik Programı çerçevesinde, uluslararası gençlik çalışmasının ve öğrenme amaçlı hareketliliğin geliştirilmesine katkıda bulunmak;
- Programın hedefleri ve öncelikleri açısından Erasmus+ Gençlik Programı izlemesine katkıda bulunmak;
- Erasmus+ Gençlik Programı uygulamasında kalite güvencesine ve geliştirilmesine gerek proje düzeyinde (projelerin geliştirilmesi ve uygulanması) gerekse program düzeyinde (programın tanıtılması, desteklenmesi, idaresi, vb.) katkıda bulunmak;
- Erasmus+ Gençlik Programı ve 2020 sonrasında Erasmus+ Gençlik Programı'nın geliştirilmesine katkıda bulunmak;
- Özellikle uluslararası gençlik çalışması ve öğrenme amaçlı hareketlilik bağlamında, gençlik alanında yaygın eğitimin ve öğrenmenin tanınmasına katkıda bulunmak;
- Her düzeyde olmak üzere, örneğin AB Gençlik Stratejisinin (2010-2018 ve 2019-2027) uygulanması gibi ilgili süreçlerde ve Avrupa Konseyi gibi stratejik ortaklıklar bağlamındakiler dâhil, kanıta dayalı ve araştırma bilgileriyle desteklenmiş gençlik politikalarının geliştirilmesine katkıda bulunmak;
- Erasmus+ Gençlik Programı'nın görünürlüğüne ve tanınırlığına katkıda bulunmak.

Ayrıca, RAY'ın araştırma alanında da hedefleri bulunmaktadır. Bunlar:

- Erasmus+ Gençlik Programı projelerinin ilgili aktörler üzerindeki etkilerinin (kısa ve uzun dönemli) araştırılması – bireysel düzlemde (gençler, gençlik çalışanları/proje liderleri), sistemik düzlemde (gençlik grupları/kuruluşları/organları, yerel proje

---

⁵ Bu bölümün alındığı kaynak: RAY Network Misyon Beyanı, Nihai Taslak, Versiyon 25.4.2016 değişiklik kabul tarihi 07.09.2018.

ortamları/toplulukları, gençlik yapılanmaları, gençlik çalışması, gençlik politikası) ve kolektif düzlemde (daha geniş kamuoyu);

- Erasmus+ Gençlik Programı projelerinde uygulanan eğitim ve öğrenmeye ilişkin yaklaşımların, yöntemlerin ve süreçlerin, özellikle bunların öğrenme süreçlerini uyarmada ve desteklemede etkililiğinin araştırılması;
- Erasmus+ Gençlik Programı projelerinin uygulanışının, özellikle yer alan katılımcıların, proje liderlerinin ve kuruluşların profili, ayrıca proje metodolojileri ve proje yönetimi açısından araştırılması;
- Uluslararası gençlik çalışması ve öğrenme amaçlı hareketliliğin Erasmus+ Gençlik Programı çerçevesinde 2014-2020 program döneminde nasıl geliştiğinin ortaya konulması; ve,
- Ulusal ölçekte ve Avrupa ölçeğinde politika gelişiminin RAY araştırma bulguları doğrultusunda ortaya konulması.

RAY Network, stratejik ve araştırmayla ilgili hedefleri açısından gençlikten sorumlu ulusal yetkili makamlar, Avrupa Komisyonu ve ilgili kurumlarla yakın işbirliğini amaçlamaktadır. RAY Network'ün bir başka amacı da araştırmacılarla, araştırma kurumlarıyla ve gençlik araştırmalarında yer alan araştırma ağlarıyla ilişkilerini geliştirmek ve görüş alışverişinde bulunmaktır. Özellikle uluslararası ve kültürlerarası boyutuyla olmak üzere öğrenme hareketliliği ve yaygın eğitim/öğrenme alanlarındaki araştırmalar da Network'ün ilgi alanı içinde yer almaktadır.

1.3 RAY Araştırma Faaliyetleri

RAY Network, Erasmus+ Programının başlamasıyla araştırma çerçevesini Erasmus+ Gençlik Programına (2014'ten 2020'ye) uyarlamış ve üç farklı araştırma projesi geliştirmiştir⁶:

- 2009 ile 2013 yılları arasında RAY Network ana faaliyetinin ("Standart Araştırmalar") daha ileri düzeyde geliştirilmesi olan Erasmus+ Gençlik Programının (E+/YiA) Araştırma Temelli Analizi ve İzlemesi (RAY-MON)⁷, Erasmus+ Gençlik Programı'nın izlenmesine ve geliştirilmesine, Erasmus+ Gençlik Programı tarafından desteklenen projelerin kalitesine katkıda bulunmayı amaçlamıştır;

---

⁶ <http://www.researchyouth.eu/ray-research-activities>

⁷ Bu faaliyet, tüm RAY Network ortaklarının birlikte yürüttükleri bir faaliyettir.

- Erasmus+ Gençlik Programı'nın ilgili aktörlerin katılımı ve yurttaşlığı, özellikle katılım ve yurttaşlık yeterliklerinin ve pratiklerinin gelişimi üzerindeki uzun dönemli etkileri konusunda bir araştırma projesi (RAY-LTE)⁸;
- Erasmus+ Gençlik Programı kapsamında eğitim/destek faaliyetlerinde yer alan gençlik çalışanlarında ve gençlik liderlerinde yeterlik ve kapasite gelişimini konu alan ve Erasmus+ Gençlik Programı'nın ilgili kuruluşlar üzerindeki etkilerini ayrı bir modülde değerlendiren bir araştırma projesi (RAY-CAP)⁹.

Bu projelerden bazılarının 2018 yılı sonunda tamamlanması üzerine RAY Network araştırma kapsamını dört yeni araştırma projesiyle genişletmeye karar vermiştir. Bu yeni projelerden bir kısmı daha önceki projelerin bulgularının daha ileri düzeyde açıklanmasına bağlıken diğerleri Erasmus+ Gençlik Program faaliyetlerinin yeni yönlerini araştıracaktır. RAY Network'ün 2019-2021 dönemi için yeni çalışma paketi aşağıdaki şekildedir:

- 1) Erasmus+ Gençlik Programı'nın katılım ve aktif yurttaşlık üzerindeki uzun dönemli etkilerini konu alan RAY araştırma projesinin (RAY-LTE) ulusötesi ara analizinden elde edilen başlıca bulgular doğrultusunda, *Erasmus+ Gençlik' de katılım ve yurttaşlık eğitim ve öğrenimi yaklaşımları araştırma projesi [RAY-PART]* 2019-2021 döneminde gerçekleştirilecektir. Araştırmanın tasarımı RAY-LTE ve RAY-MON bulgularını temel alacaktır.

RAY-PART'in hedefleri, üzerinde değişiklik yapılabileceğini göz önünde bulundurularak, şöyle tanımlanabilir:

- Erasmus+ Gençlik Programı projelerinde uygulanan katılım ve yurttaşlıkla ilgili eğitim ve öğretim yaklaşımlarının özellikle Avrupa boyutu açısından araştırılması;
- katılım ve yurttaşlık yeterliklerinin geliştirilmesinde hangi yaklaşımların geçerli olduğunun ve bunun nedenin araştırılması;
- bu yaklaşımların hayata geçirilmesi açısından gerekli yeterliklerin nasıl geliştirilebileceğinin araştırılması.

⁸ RAY-LTE'nin katılımcı ülkeleri: Avusturya, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Macaristan, İtalya, Malta, Hollanda, Slovenya ve İsveç.

⁹ RAY-CAP'ın katılımcı ülkeleri: Avusturya, Belçika (Flamanca konuşan topluluk), Çek Cumhuriyeti, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Macaristan, İrlanda, İtalya, Letonya, Litvanya, Hollanda, Polonya, Romanya, Slovenya ve Türkiye.

2) *Ana Eylem 2'nin Etkisini Araştırma Projesi: Yenilik ve iyi uygulamaların karşılıklı değişimi için işbirliği [RAY-INNO] (2019-2020)*, gençlik sektörü ve ilgili alanlarda yenilik ve iyi uygulamaların değişiminde birer araç olarak Erasmus+ Gençlik stratejik ortaklıklarının rolünü, etkisini ve potansiyelini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Bu araştırma projesinin ana hedefleri aşağıda belirtilenlerin ortaya çıkarılmasıdır:

- Ulusötesi stratejik ortaklık formatlarında farklılık ve çeşitlilik, bu formatlar arasındaki benzerlik ve/veya farklılık örüntüleri;
- Gerek yenilikçiliğin özendirilmesi gerekse iyi uygulamaların güçlendirilmesi açısından, KA2 aracılığıyla finanse edilen ulusötesi projelerin gençlik sektörü üzerindeki etkisi;
- Daha genel olarak ve özel finansman kurallarına sahip bir araç olarak ulusötesi stratejik ortaklıkların, yenilikleri özendirme ve iyi uygulamaları güçlendirme açısından taşıdığı potansiyel;
- Gerek örgütsel gerekse bireysel düzlemde, ulusötesi stratejik ortaklıklara katılan ve bundan yararlananların profili;
- Gençlik sektöründe yeniliğin ve iyi uygulamaların özendirilmesinde üst düzeyde etkisi olmuş ulusötesi stratejik ortaklıkların başlıca özellikleri.

Araştırma, stratejik ortaklıklara ve KA2 projelerine ilişkin mevcut verilerden yararlanacaktır (örneğin ulusal etki değerlendirmeleri, örnekleme yer alan KA2 finansmanlı projelerin son raporları, araştırma projesinin ilk adımı olarak gerçekleştirilecek ön araştırmanın sonuçları, RAY-MON verileri, SALTO verileri, konferans sunumları, vb.)

3) *Avrupa gençlik sektöründe örgütsel gelişme ve öğrenen örgütler araştırma projesi [RAY-LEARN] (2019-2020)* gençlik sektörü kuruluşlarının ve ağlarının örgütsel öğrenme ve gelişimine yönelik stratejileri ve uygulamalarını araştırmayı amaçlamaktadır. RAY-LEARN bu çerçevede, Erasmus+/Gençlik Programı'nın gençlik çalışanları/liderleri ve kuruluşları üzerindeki etkileriyle ilgili olarak RAY-MON'dan elde edilen nicel verilerle birlikte RAY-CAP'tan elde edilen nitel verileri kullanacaktır.

Bu araştırma projesinin ana hedefleri (henüz netleşmemiş) aşağıda belirtilen konuların araştırılmasıdır:

- Gençlik sektöründeki kuruluşların, ağların ve kurumların, örgütsel öğrenmeyi geliştirmede ve örgütsel gelişimi güçlendirmede benimsedikleri açık stratejileri;

- Gençlik sektöründeki kuruluşların, ağların ve kurumların, örgütsel öğrenmeyi geliştirmede ve örgütsel gelişimi güçlendirmede benimsedikleri dolaylı uygulamaları;
- Avrupa gençlik programlarının örgütsel öğrenmeyi ve gelişimi desteklemeye yönelik açık stratejileri, bunların etkisi ve uygunluğu;
- Avrupa gençlik programlarının, gençlik sektöründeki kuruluşların, ağların ve kurumların örgütsel öğrenme ve gelişimine desteği açısından dolaylı etkileri;
- Örgütsel öğrenmeyi geliştiren ve örgütsel gelişimi güçlendiren stratejilerde gerek örgütsel gerekse programatik düzeyde iyileştirmeler yapılması.

4) *Avrupa Dayanışma Mekanizmasının Araştırma Temelli Analizi ve İzlemesi [RAY-ESC-MON]* (2019-2020) Avrupa Dayanışma Mekanizmasının (ESC) özel yanları ve özellikleri gözetilerek geliştirilecektir. Araştırmanın tasarımı, nicel sosyal araştırma yöntemlerini temel alacaktır. En az iki anketle, iki gruba (biri katılımcılar, diğeri de katılımcıları destekleyen ve/veya denetleyen kişiler) yönelik olmak üzere ESC çerçevesindeki tüm faaliyet türleri kapsanacaktır.

2. Erasmus+ Gençlik Programı'nın Araştırma Temelli Analizi ve İzlenmesi RAY Araştırma Projesi (RAY-MON)¹⁰

2.1 RAY-MON nedir?

Erasmus+ Gençlik Programı'nın Araştırma Temelli Analizi ve İzlenmesi (RAY-MON), RAY Network çerçevesinde uygulanan üç araştırma projesinden biridir. Stratejik Ortaklık projelerinden ayrı ve özel olarak, Erasmus+ Gençlik (E+/YiA) kapsamındaki gençler, gençlik çalışanları ve gençlik liderleri ile birlikte gerçekleştirilen faaliyetleri geniş biçimde araştırmak üzere geliştirilmiştir. Bu araştırma projesi, pratiğin geliştirilmesine, Erasmus+ Gençlik Programı'nın uygulanmasına ve bir sonraki program kuşağının hazırlanmasına katkıda bulunmak üzere Erasmus+ Gençlik Programı'nın özelliklerini geniş bir kapsamda ele almayı amaçlamaktadır. Proje, Gençlik (2007-2013) kapsamında katılımcılar ve proje liderleri/ekipleriyle birlikte yürütülen 'Standart Araştırmaların' daha geliştirilmiş halidir ve tüm RAY Network ortaklarının ortak faaliyeti niteliğindedir.

2.2 Amaçlar ve hedefler

Bu projenin amacı, Erasmus+ Gençlik Programı uygulamasında kalite güvencesine ve gelişimine, kanıtlara dayalı ve araştırmalarla beslenmiş politika geliştirilmesine ve gençlik alanında öğrenme amaçlı hareketliliğin daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunmaktır.

Bu projenin hedefleri aşağıda belirtilen konuların araştırılmasıdır:

- Erasmus+ Gençlik Programı aracılığıyla finanse edilen projelerin ilgili aktörler, özellikle proje katılımcıları ile proje liderleri/ekip üyeleri, ayrıca bu kişilerin kuruluşları ve projelerin yerel ortamları üzerindeki etkileri;
- Gençler (özellikle fırsatları sınırlı gençler), ayrıca gençlik alanındaki kuruluşlar, organlar ve gruplar açısından Erasmus+ Gençlik Programı'na erişim;
- Erasmus+ Gençlik Programı projelerinde yer alan katılımcıların, proje liderlerinin/ekip üyelerinin ve kuruluşların/grupların/organların profili;
- Finansman sağlanan projelerin hazırlanması ve yönetilmesi;
- Erasmus+ Gençlik Programı'nın uygulanması.

---

¹⁰ Erasmus+ Gençlik Programı İzleme Projesinin Proje Tanımı, RAY Network versiyon 20151104 ve <http://www.researchyouth.eu/ray-monitoring>.

2.3 Araştırma soruları

RAY-MON araştırmasının yukarıda sözü edilen amaçlarına ve hedeflerine işlerlik kazandırmak için genel araştırma soruları hazırlanmıştır. Bunlar:

- Erasmus+ Gençlik Programı projelerinin katılımcılar, proje liderleri/ekip üyeleri, bunların kuruluşları/grupları ve ayrıca projelerin yerel ortamları üzerindeki etkileri nelerdir?
- Özellikle Erasmus+ Gençlik Programı erişimi, proje hazırlama, projelere katılan aktörlerin ve kuruluşların profili, projelerin yönetimi ve finansman kaynaklarının sağladığı destek açısından gençlik projelerinin ortamı nasıl tanımlanabilir?
- Bu araştırmadan elde edilecek bulgular uygulamanın geliştirilmesine, özellikle Erasmus+ Gençlik Programı'nın ve Avrupa Birliği'nin gelecekteki Gençlik Programlarının uygulanmasına nasıl katkıda bulunabilir?

Aynı doğrultuda, bir dizi araştırma sorusu da RAY-MON araştırmasına yön vermektedir:

- Erasmus+ Gençlik Programı projelerine katılmanın, katılımcılar, aynı zamanda bu projelere katılan proje liderleri/ekip üyeleri üzerinde yeterlik gelişimi açısından yarattığı etkiler nelerdir? Daha özel olarak, Erasmus+ Gençlik Programı projelerinin bilgi, beceriler, tutumlar, değerler ve davranışlar üzerindeki etkileri nelerdir?¹²
- Erasmus+ Gençlik Programı projelerine katılmanın katılımcıların, ayrıca Erasmus+ Gençlik Programı'nda yer alan proje liderlerinin/ekip üyelerinin eğitimsel ve mesleki gelecekleri üzerindeki etkileri nelerdir?
- Erasmus+ Gençlik Programı projelerinin, bu projelerde salt katılımcı ya da proje liderleri/ekip üyeleri olarak yer alan gençlik çalışanları ve gençlik liderleri üzerinde (uluslararası) gençlik çalışmaları yeterliklerinin gelişimi açısından yarattığı etkiler nelerdir?
- Erasmus+ Gençlik Programı projeleri, Erasmus+ Gençlik Programı'nın hedeflerine ve önceliklerine ne ölçüde uygun düşüyor? Özellikle, bunlar gençlerin demokratik

---

¹² Çalışma, yaşam boyu öğrenmenin Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Birliği Konseyi tarafından tanımlandığı şekliyle (2006) ana bileşenlerine atıfta bulunmaktadır. Bunlara ek olarak, özellikle (uluslararası) gençlik çalışmalarıyla ilgili yeterlikler başta diğer yeterlik çerçeveleri ve modelleri söz konusudur.

yaşama, aktif yurttaşlığa, kültürler arası diyaloga, toplumsal kapsamaya, dayanışmaya ve işgücü piyasasına katılımına; ayrıca gençlik çalışmasının, gençlik alanında uluslararası işbirliğinin gelişimine, yaygın eğitimin ve örgün olmayan öğrenmenin tanınmasına ve gençlik politikası geliştirilmesine nasıl katkıda bulunuyor?

- Bu etkiler, Erasmus+ Gençlik Programı proje ve deneyim türlerine (bir proje için ülke dışına gitme ya da dışardan katılımcılarla ülkedeki bir projede yer alma), katılımcıların ve proje liderlerinin yaşadıkları ülkelere göre ne gibi farklılıklar gösteriyor?
- YiA projelerinde yer alan katılımcıların ve proje liderlerinin özellikle eğitimsel ya da mesleki statü, sosyoekonomik ve demografik geri plan, eğitim düzeyi ve öğrenme amaçlı hareketlilik açısından profili nedir? Bu profil YiA Programına erişim açısından ne anlama geliyor?

2.4 Araştırma tasarımı

Yukarıdaki araştırma sorularından hareketle araştırma tasarımı, proje katılımcıları ve proje liderleri/ekip üyeleri ile çok dilli çevrim içi araştırmalar temelinde gerçekleştirilmiştir. Nedenleri şöyle sıralanabilir:

- Erasmus+ Gençlik Programı aracılığıyla finanse edilen projelerde yer alanlara, deneyimleri ve algılanan etkiler konusunda üzerinde daha iyi düşünülmüş ve daha mesafeli görüşlerini belirtebilmeleri için iki ay ya da daha uzun bir süre sonra sorular yöneltilmiştir. Burada kastedilen, uluslararası faaliyetler çerçevesinde bir projeye katılanların kendi ülkelerine dönmüş olmaları ve kendileriyle yüz yüze görüşme ya da grup tartışması gerçekleştirilmenin güçlüğüdür.
- Çok dilden çevrimiçi araştırmalar, aktörlerin büyük çoğunluğunun soruları kendi dillerinden yanıtlamalarına olanak tanımaktadır (ya da yeterince bildikleri bir yabancı dilden).
- Erasmus+ Gençlik Programı projelerinin katılımcılarının ve proje liderlerinin/ekip üyelerinin birbirinden farklı ancak tutarlı ve ilişkili anketlerle araştırılmaları, verilen yanıtların karşılaştırmalı analizine imkân tanımaktadır. Bu yöntem, özellikle etkilere ilişkin olarak katılımcıların kendi algılamaları ile proje liderlerinin/ekip üyelerinin dışsal algılamalarını karşılaştırarak belirli sonuçlara varılmasını sağlamaktadır.

Bu araştırmalar 2015'ten itibaren, an az her ikinci yılın sonunda yapılacak şekilde, program süresince (2014-2020) düzenli olarak gerçekleştirilmiştir. Erasmus+ Gençlik Programı projelerindeki deneyimler ve algılanan etkilerle ilgili karşılaştırılabilir görüşlere ulaşmak için katılımcılar ve proje liderleri/ekip üyeleri projelerinin bitimini izleyen ikinci ayla onuncu ay arasında bu araştırmalara katılmaya çağrılmıştır. Her araştırma turu, finansmanı sağlanan etkinliklerin tam bir yılı için temsili bir örnekleme kapsamaktadır. İlk tur araştırmalar 2015 yılında sona eren proje faaliyetlerini kapsamaktadır. İkinci tur ise en geç 31.12.2017 tarihinde sona eren faaliyetleri kapsayacaktır.

2.5 Örneklemin profili

RAY-MON araştırmaları, Erasmus+ Gençlik projelerinin etkileri hakkında katılımcılar ve proje liderlerinin bu projeleri algıladığı biçimde veri sağlamaktadır. Analiz, özellikle aşğıdaki açılardan çeşitli farklılaşmaları ortaya koymaktadır:

- (alt) Eylemler açısından (özellikle yeni proje formatlarında)
- 'gönderen' ve 'ev sahibi' deneyimleri açısından (gönderen = bir proje için başka bir ülkeye gitmesi; ev sahibi = kişinin bir projeye kendi yaşadığı ülkede katılması)
- yanıtlayanların sosyoekonomik, eğitimle ilgili, demografik ve biyografik özellikleri açısından
- ülkeye özgü koşullar ve arka plan bilgisi olduğu durumlarda seçilmiş özelliklere göre ülkeler açısından

Standart bir örneklemin yanıtların ülkelere göre ve araştırmalar arasında karşılaştırılabilir olmasını sağlamalıdır. Ülke ölçeğinde anlamlı sonuçlara ulaşılabilmesi açısından daha küçük ülkelerde örneklemin daha büyük alınması gerekebilir. Ulusötesi analizler için farklı örneklem büyüklükleri ağırlıklandırılmalıdır.

Örneklem mekanizması üç RAY araştırma projesine ait örneklemlerde çakışma olmasının, örneğin aynı kişilere birden fazla RAY araştırma projesinde yer verilmemesi gibi, önüne geçmeyi amaçlamaktadır.

2.6 Çıktılar

RAY-MON araştırması kapsamında elde edilen veriden ulusal ve uluslararası düzeyde bir dizi rapor hazırlanacaktır. RAY-Network seviyesinde hazırlanan ulusötesi rapor, araştırma bulgularını karşılaştırmalı bir şekilde analiz edecek bir biçimde yayımlanmaktadır. Ulusal düzeyde ise, her bir RAY Network katılımcısı ülke RAY-MON verisi kapsamında kendi ülkelerinden katılan bireylerin proje tecrübesinden kazanımlarını inceleyen rapor ve analizler yayınlamaktadır.¹¹

2.7 Erasmus+ Gençlik Programı ve yaygın eğitim/öğrenme çerçevesinde gençlik çalışmaları

RAY kavramsal çerçevesine göre Avrupa gençlik çalışmalarının genel bir tanımını yapmak mümkün değildir. Bu nedenle de Erasmus+ Gençlik Programı çerçevesinde gençlik çalışmalarının sosyal rolü üzerine odaklanılmaktadır. Bu sosyal rol ise, temel olarak politik bir çerçevede gençlerin ihtiyaçlarına saygı gösterme ve bunları kapsama şeklinde ele alınmaktadır. Gençlik çalışmasının bazı temel önermeleri ise dikkate alınmakta ve takdir edilmektedir. Özellikle, gençlik çalışmalarının genç insanlar üzerinde yoğunlaşması ve gönüllü katılımı vurgulanması ve yaygın ve sargın öğrenme yoluyla sosyal ve kişisel gelişimi desteklemesi bu tür çalışmaların tanımlayıcı özellikleri olarak kabul edilmektedir. Bu kabulden hareketle, gençlerin kendi geleceğini şekillendirebileceği, toplumla bütünleşme ve topluma katılma şanslarını yükselten ve doğası gereği sosyal, kültürel, eğitimsel ve politik olan fırsat ve faaliyetlerin hayata geçirilmesi gençlik çalışmalarının temel hedefini oluşturmaktadır. Bu tür yapılandırılmış faaliyetlere gençlerin rahat ve serbest erişimleri önem taşımaktadır. Buna ek olarak, gençlik çalışması toplumsal zorluklar ve eğilimlerle mücadele etme amacını gütmektedir ve bu nedenle uygulamalarını ve stratejilerini sürekli yenilemek zorundadır.

RAY Network tarafından yürütülen bir diğer araştırma projesi olan RAY-CAP'ın kavramsal çerçevesi, şu anda gençlik çalışmalarını, aile ve okul çevresi dışında kendini tanımlama/birey olmakla ilişkili bir şekilde, “üçüncü toplumsallaşma ortamında toplumsal ve pedagojik bir müdahale olarak geçişken (transit(ional)) alan” (Avrupa Konseyi, 2015) kapsamında kabul etmektedir. Gençlik çalışmasının amaçları, toplumla bütünleşme, topluma dâhil olmak ve daha

---

¹¹ RAY-MON ulusötesi raporları ve ulusal analizleri RAY Network internet adresinde yayımlanmaktadır: <http://www.researchyouth.eu>. RAY kapsamında yayımlanan tüm ulusal raporlara Türkçe ve İngilizce olarak Ulusal Ajans yayınlar bölümünden erişilebilir: <http://ua.gov.tr/basin-odasi/yay%C4%B1nlar/raporlar>.

etkin bir yetişkinlik için kişisel gelişim ile yüksek ölçüde bağlantılıdır. Bu şekilde tanımlanan gençlik çalışması, yetişkinlerin organize ettiği koşullar altında kendi kendine organize olan gençlerin tecrübe ettikleri özgürleşme ve denetim arasındaki gerilime neden olan politik etki ile ilgilenmektedir. Başka bir deyişle, gençlik çalışması bir yandan gençlerin kişisel gelişimiyle, öte yandan politika ile yakın ilişki içindedir.

Avrupa genelinde Gençlik çalışmalarının tanımı ve doğası bakımından bir çeşitlilik mevcuttur. Bu durum temel olarak, gençlik çalışmaları uygulamalarında farklı sosyal ve eğitim alanlarının temel alınmasından ve finansal ve politik katkılar açısından değişik yaklaşımlardan kaynaklanmaktadır. Bu çeşitliliğin ve farklı yaklaşımların sonucu olarak Avrupa çapında farklı çerçeveler ortaya çıkmaktadır. Örnek olarak, bazı ülkelerde profesyonel gençlik çalışmaları ön planda iken bazılarında gönüllü gruplar daha etkin olmakta, ya da bazı çerçevelerde hedef kitleler yaşla sınırlandırılmakta veya refah sistemine dâhil edilmenin amaçlanmasının yanı sıra bazı durumlarda kültürel sistem temel alınmaktadır. Bir başka deyişle, gençlik çalışmalarının farklı sınırlamaları ve ideolojileri kültürel ve tarihsel bağlamlar tarafından belirlenmektedir.

Lauritzen'in (2006) belirttiği gibi, gençlik çalışması, yaygın ve sargın öğrenme ortamlarına işaret eden ve sosyal refah ve eğitim sistemi ile ilişkili olan "okul dışı eğitim" bağlamında yer almaktadır. Geleneksel okul müfredatının dijitalizasyon ve teknoloji, medya, çevre krizi, ekonomik belirsizlik ve eşitsizlik gibi mevcut zorluklarla başa çıkma ve sonuçları ile uğraşma becerilerinin tek başına yeterli olamayacağı argümanı göz önüne alındığında, yaygın/sargın gibi farklı eğitim sektörleri gelecek vadeden birer araç haline gelmektedir. Bu konuda yaygın eğitiminin örgün eğitimi tamamlayıcı olduğu düşünülmektedir. Dahası, bu öğrenme pratiğinin aktörler için daha fazla öğrenme imkânı sağlayacak şekilde, sargın ve örgün eksen boyunca bir "öğrenme sürekliliği" içinde gerçekleştiği kabul edilmektedir (Chisholm ve diğerleri 2006; Fennes ve Otten, 2008).

Genel bir tanımı olmamasına karşın, yaygın eğitim çoğunlukla süreç, yer ve ortam, amaçlar ve içerik gibi konularla ilişkilidir. Yaygın öğrenmenin bazı temel özellikleri: hümanistik, demokratik değerler, tutum ve davranışlara ilişkin kişisel yeterliliklerin geliştirilmesi ve esas olarak örgün öğrenme/egitim dışında yapılandırılmış, hedefe yönelik ortamlarda gerçekleştirilmesi olarak tanımlanabilir. Örgün öğrenme, özellikle öğrenim ortamının yapılandırıldığı ve sertifikalandırıldığı okul veya eğitim kurumlarında kurumsallaşmışken, sargın öğrenmede günlük hayatta ve/veya örgütlenmemiş sosyalleşme süreçlerinde raslantısal

öğrenme anlatılmaktadır. Diğer taraftan, yaygın öğrenme, yeterliliklerin (bilgi, beceri, tavır) kazanılmasını ve kazanılan yeterlilikleri yansıtmak, deneyimlemek, genelleştirmek veya içeriğe dayalı hale getirmek amacıyla yaratıcı, katılımcı ve deneyimsel bir öğrenme ortamının biçimlendirilmiş yapılar olmadan sağlanmasını işaret etmektedir. Yaygın eğitimde, bireysel öğrenme ihtiyaçlarına saygı duyulmakta ve gençlerin güçlendirilmesi amaçlanarak öğrenme hedefleri ve farklı paydaşların beklentileri bir araya getirilmektedir.

Buna göre, yaygın eğitim yöntemleri kaliteli öğrenmeyi sağlamak için sonuç, bilişsel, duyuşsal ve pratik odaklı yöntemleri içerir. Bu öğrenme süreci aynı zamanda örgün eğitime de belirli faydalar sağlar. Yaygın eğitimin öğrenme stil ve yöntemleri, katılımcı odaklı öğrenme yaklaşımı (baş, el, kalp ve sağlığa vurgu yapan kişisel gelişim), öğrenen-bütünleşik yaklaşım (yapma-yansıtma-yapma döngüsel süreçlerinde yaşanan deneyimlerden öğrenme), ve deneyimsel öğrenme, pratik ve yaşamla ilgili öğrenme ortamlarından türetilen girişimci öğrenme stillerini içermektedir. Bu öğrenme stillerinin tamamı deneyim-temelli öğrenmeyi, yaparak öğrenmeyi ve süreç-odaklı bir öğrenme ortamını yansıtmaktadır. Buna ek olarak, Avrupa çapında kültürel çeşitlilikle ilgili toplumsal zorluklarla başa çıkmada en önemli hususlardan biri de, politik (sürdürülebilir, katılımcı kültürlerarası toplum inşası) ve eğitsel (empati, rol mesafesi ve belirsizliğin hoş görülmesi açısından uluslararası eğitim/öğrenim ortamlarında sosyal ve kültürel öğrenme yoluyla kişisel zenginleşme) nosyonlar içeren “kültürlerarası öğrenme”dir (Fennes ve Otten, 2008). Gençlik çalışmalarında, belirsizliğin hoş görülmesi, kültürlerarası öğrenme ile ilgili olup kültürel karşılaşmalarda belirsizlik ve çoklu öngörülemeyen çatışmanın kabulü ile ilgilenmektedir. Bu bağlamda, RAY-CAP kavramsal çerçevesi, kültürlerarası öğrenme söyleminde politik boyutun etkisini gösteren bir şekilde, “kültürlerarası öğrenmenin her zaman politik olduğunu” vurgulamaktadır (Otten, 2009).

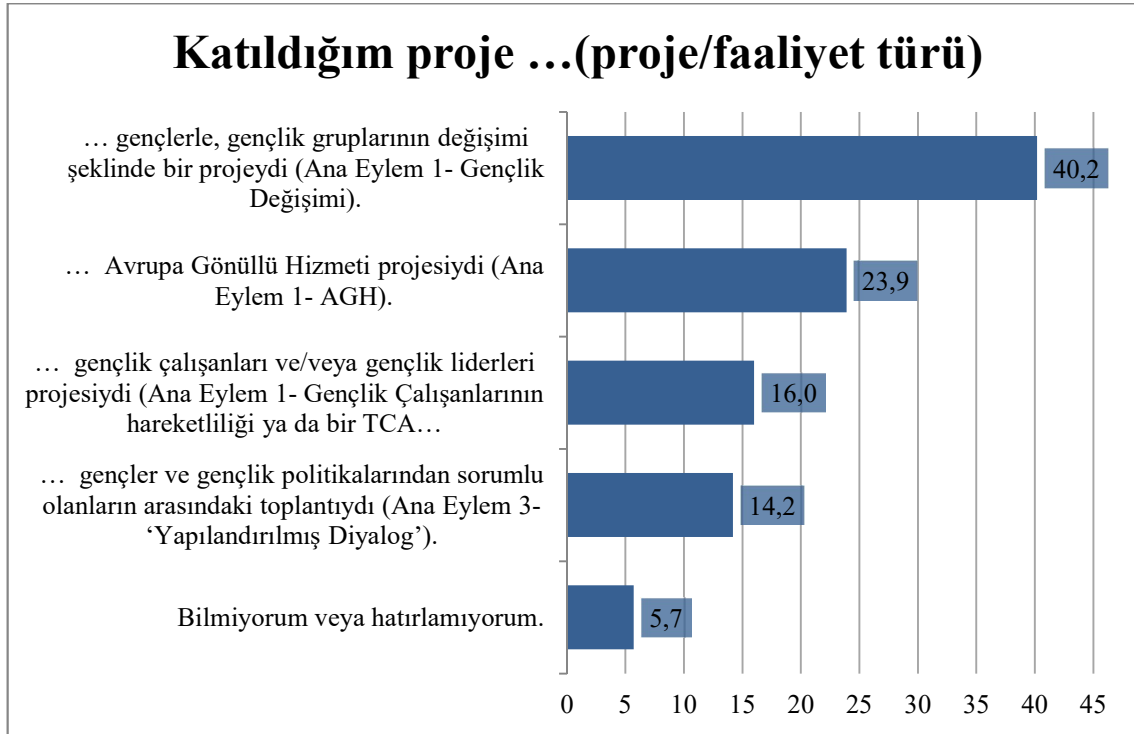

3. RAY-MON Ülke Araştırması: Türkiye

RAY-MON araştırması çerçevesinde Ekim 2017 ve Nisan 2018'de olmak üzere iki çevrimiçi anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Anket, faaliyet bitiş tarihi 2017 yılı içerisinde olan Erasmus+ Gençlik projelerinde yer alan **2045 katılımcı** tarafından doldurulmuştur (**5773 KA1, KA3 ve TCA projesi katılımcısı ile çağrı yapılan 1095 KA1 proje lideri arasında**).¹²

Bu örneklem, projeye katıldıkları sırada Türkiye'de ikamet eden kişileri kapsamakta, buna karşılık ev sahipliğini Türkiye'nin yaptığı bir projeye katılan, ancak proje uygulaması sırasında ikamet yerleri bir başka ülke olan kişileri dışarıda bırakmaktadır. Dolayısıyla, örneklemin de gösterdiği gibi, bu Ülke Raporunda sunulan bulgular ve analizler Gençlik Programı'nın Türkiye'deki gençler üzerindeki etkisini incelemektedir. Örneklemin faaliyet ve eylem türlerine göre yüzdeler dağılımı aşağıdaki Grafik 1'de verilmektedir.

Grafik 1 Katılımcıların Faaliyet Türleri (%)

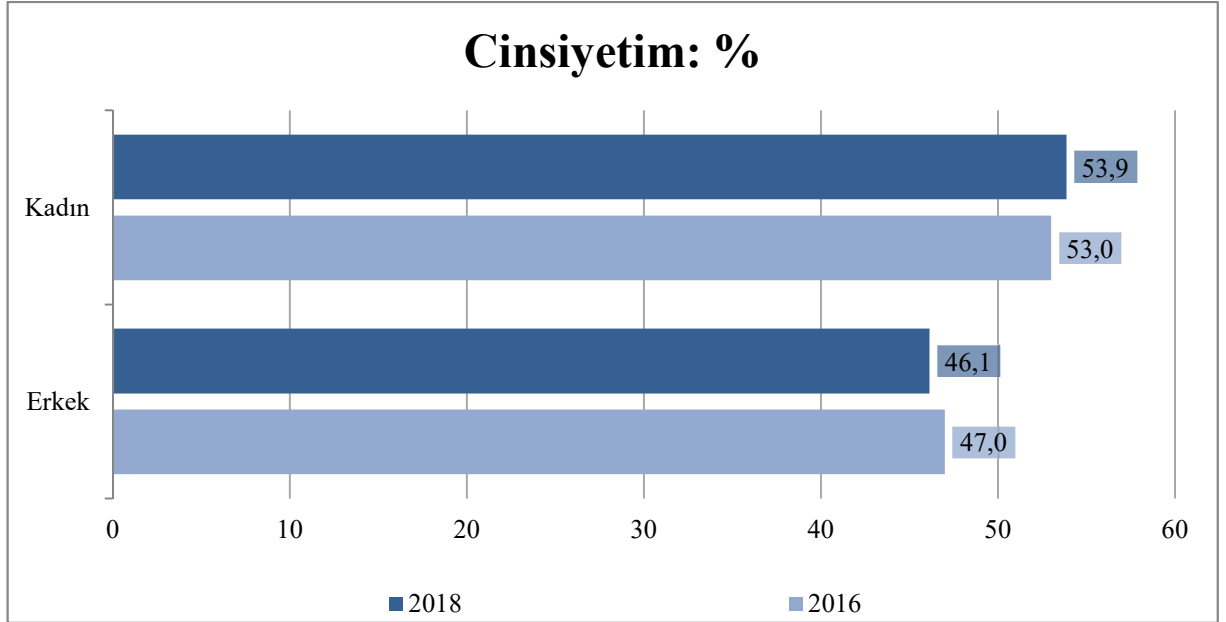

¹² Bu sayılar, anketlerde verilen eksik, hatalı ve sorunlu yanıtlar temizlendikten ve veriler düzenlendikten sonra toplanan ve analizde kullanılan sayılardır.

Grafik 1, %40,2 ile soruları yanıtlayanların yaklaşık %40'ının gençlerden oluşan grupların değişimine katıldığını göstermektedir (Ana Eylem 1 – Gençlik Değişimleri). 2016 yılına ait önceki verilerle karşılaştırıldığında, örnekleme daha az Gençlik Değişimi katılımcısının yer aldığı görülmektedir (2016 için %55). Avrupa Gönüllü Hizmeti projesi (Ana Eylem 1 – AGH) katılımcıları %23,9'la bu devrede daha fazla temsil edilmektedir (2016 yılında %7 idi). Gençlik çalışanları ve/veya gençlik liderlerine odaklanan projelerin (Ana Eylem 1 – Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği ya da bir TCA faaliyeti) katılımcıları %16,6 ile öncekine göre azalmıştır (2016'da %26 idi). En küçük grubu, %14,2 ile gençlik alanında gençlerle politika yapıcılar arasında gerçekleştirilen toplantılara (Ana Eylem 3 – Yapılandırılmış Diyalog) katılanlar oluşturmaktadır (daha önce %6 idi). Önceki veri setiyle karşılaştırıldığında, yanıt verenlerin bu devredeki dağılımı, farklı faaliyetlerden önemli denebilecek sayıda katılımcıyla birlikte daha temsil edici özelliktedir. Daha önceki yıllarda örnekleme Gençlik Değişimi projelerine katılanlar ağırlıklı olarak damga vurmuştu.

Araştırma sorularını yanıtlayanların cinsiyete göre dağılımının dengeli olduğu görülmektedir. Yanıtlayanların %53,9'u kadın geri kalan %46,1'i de erkektir (Grafik 2).

Grafik 2 Anket Katılımcılarının Cinsiyete Göre Dağılımı

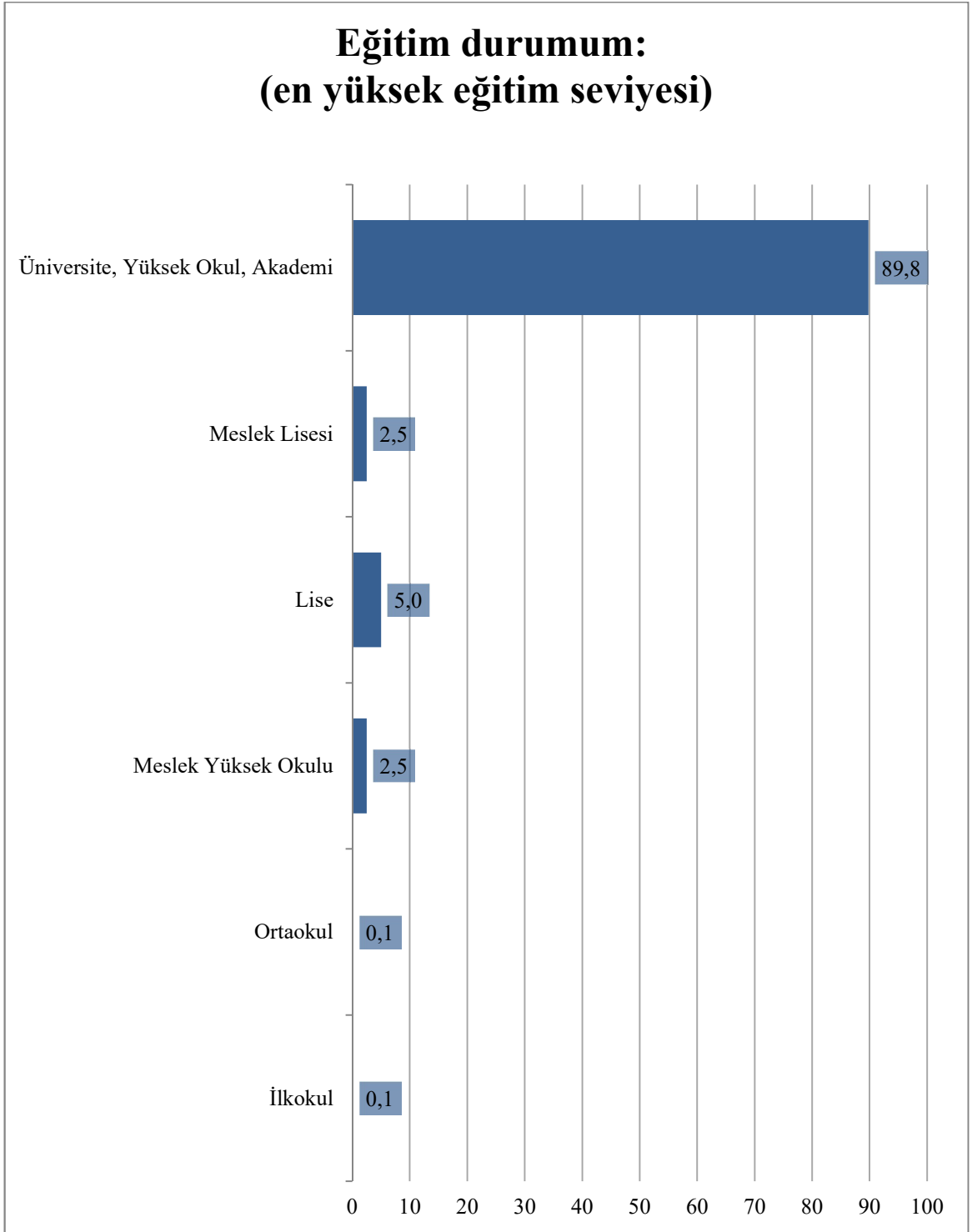

Araştırma kapsamında yer alanların eğitim düzeylerine bakıldığında bu düzeyin çok yüksek olduğu görülmektedir. Hemen hemen hepsi üniversite mezunu, hatta daha ileri düzeyde eğitilmiştir. Bu durum için iki açıklama düşünülebilir.

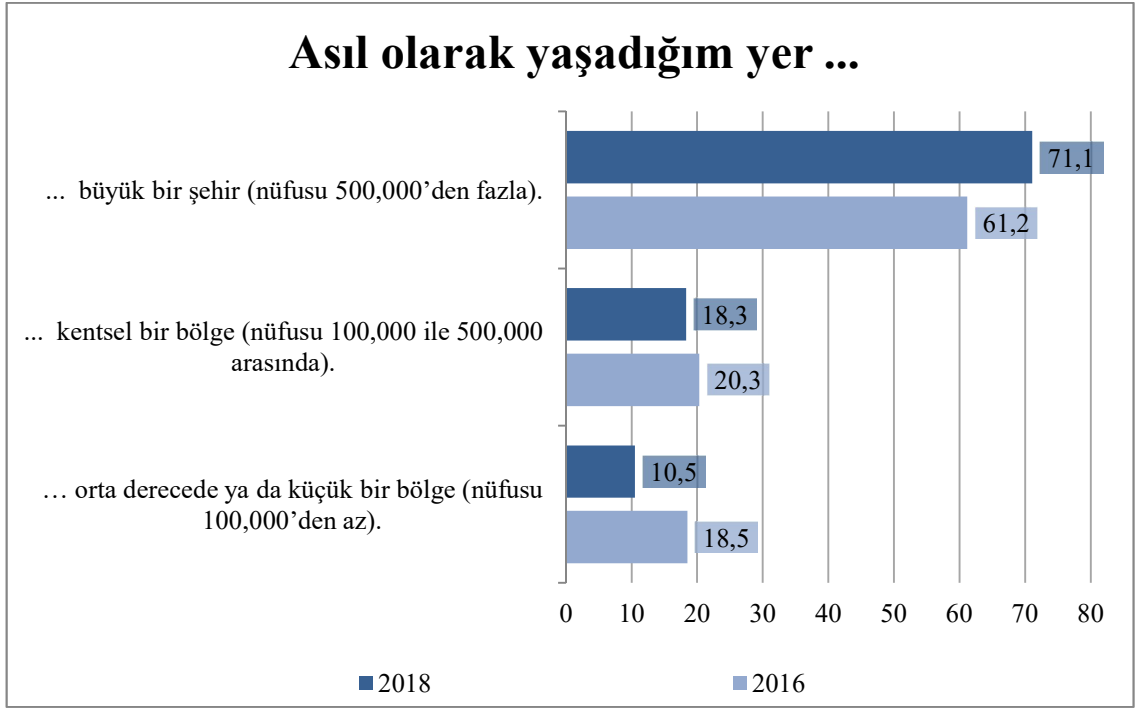
İlki, örneklem alınmasındaki yöntemsel bir eksiklikle ilgilidir. RAY-MON anketleri, bitiş tarihi 2017 yılı içinde olan Erasmus+ Gençlik projelerinin TÜM katılımcılarına, katılımcıların HER BİRİNE e-postayla gönderilmektedir; ancak, bu anketlere katılım tamamen gönüllülük temelindedir. Dolayısıyla örneklemin temsil kabiliyeti sorunludur; çünkü yalnızca böyle uzun bir ankete yanıt vermek için istekli, buna zaman ayırabilecek ve yeterli teknolojiye ve internet bağlantısına sahip olan kişileri kapsamaktadır. Genel olarak, eğitim düzeyinin yüksekliği ile ankete yanıt verme eğilimi arasında doğrusal bir ilişki bulunmaktadır. Eğitim düzeyleri yüksek olanların anketi yanıtlama eğilimleri de yüksek olmaktadır.

Bununla birlikte, gençlik çalışması alanından da kanıtlar vardır. Birincisi, gençlik projelerine katılanların eğitim düzeyleri genel olarak yüksektir. Gençlik projeleri eğitim düzeyleri yüksek gençleri giderek daha çok cezbetmekte, gönüllü ve katılımcı profilleri de yüksek eğitim düzeyine doğru değişmektedir. Bu, yeterince belgelenmiş ve üzerinde durulmuş bir olgudur (gençlerin ve gençlik projelerinin yükselen eğitim profiliyle ilgili yakınlardaki bir değerlendirme için bakınız, Şenyuva ve Nicodemi, “I have a Diploma, now I need a YouthPass”, *Youth Knowledge Volume on Learning Mobility and Social Inclusion*). Bu genel eğilimin tepesinde Türkiye'nin özel bir durumu da vardır. Elllerinde Türk pasaportu olan gençler proje amaçlı olarak başka Avrupa ülkelerine gitme durumlarında ince elenip sık dokunan zorlu vize süreçlerinden geçmektedir. Öğrencilikleri devam eden gençlerin vize almaları görece daha kolay olmaktadır ki bu da kuruluşları eğitim sistemi içindeki katılımcıları tercih etmeye yönlendirmektedir.

Grafik 3 Anket Katılımcılarının Eğitim Düzeyleri

Grafik 4 Anket Katılımcılarının İkamet Yerlerine Göre Dağılımı

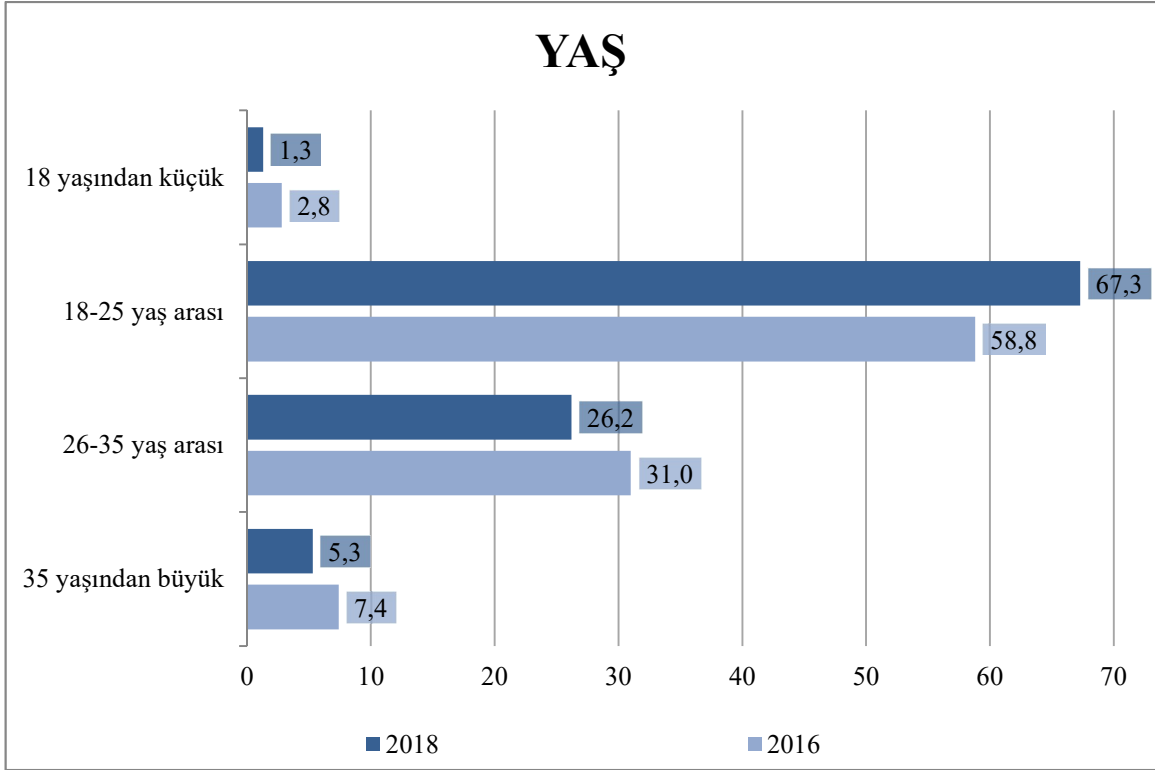

Anket sorularını yanıtlayanların büyük bölümü nüfusu 500 bini aşan büyük kent yerleşimlerindenidir. Yanıtlayanların %71,1'i bu konumdadır ve öncekiyle karşılaştırıldığında yüzde %10 artış görülmektedir. Bu farklılaşma görüldüğü kadarıyla orta büyüklükteki ve nüfusu 100 binin altındaki daha küçük yerleşimlerden olanlardan kaynaklanmaktadır: Bu kesimin ağırlığında %18,5'ten %10,5'e bir azalma görülmektedir. Diğer yanda, her beş katılımcıdan biri nüfusu 100 bin ile 500 bin arasında değişen kentsel alanlarda ikamet etmektedir.

Bu tablo şaşırtıcı olmamakla birlikte tartışmaya değer özelliktedir. Üniversitelerin ve gençlik kuruluşlarının çoğunun metropollerde ve büyükşehirlerde toplandığı iyi bilinen bir gerçektir. Dahası, Türkiye dengesiz bir demografik dağılıma sahiptir: İstanbul'un nüfusu yaklaşık 20, Ankara'nın da 6 milyondur. İstanbul, Ankara ve İzmir'de toplam 91 üniversite bulunmaktadır (2018 yılı itibarıyla) ve bu iller Türkiye'nin dört bir yanından gençleri çekmektedir. Böylece, bu kentlerde büyük bir gençlik ve gençlik kuruluşu yığılması görülmektedir ve bu da projelere katılımında kent/kır dağılımını etkilemektedir. Özellikle katılımcıların eğitim düzeylerinin yüksekliğine bakıldığında, bu durumun ikamet yeri

dağılımıyla güçlü bir ilişki içinde olduğu, kentlerde ve büyük kentlerde oturanların projelere katılımını artırdığı görülmektedir.

Grafik 5 Anket Katılımcılarının Yaş Dağılımı

RAY-MON araştırma verileri, yanıtlayanların büyük çoğunluğunun projeye katıldıkları sırada 18-25 yaşlarında olduklarını ortaya koymaktadır. Rakamlar 2016 ile 2018 verilerinde istikrarını korurken bu yaş grubunda 2016'dan 2018'e bir artış gerçekleşmiştir.

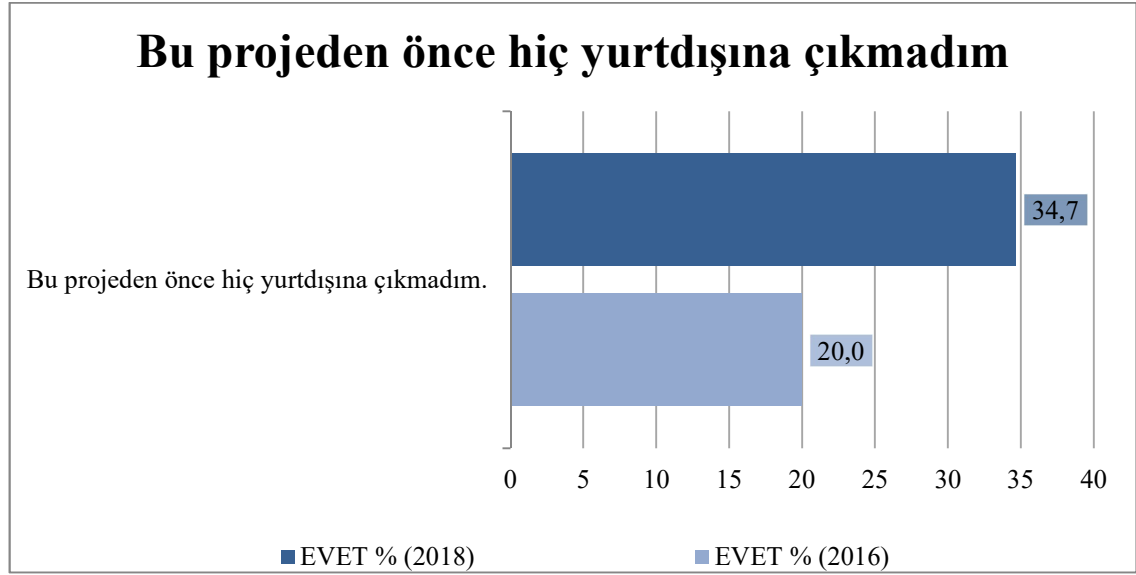
Bu rakamlar birkaç nedenden dolayı önem taşımaktadır. Birincisi, anket sorularını yanıtlayanlar projelere erken yaşlarda katılmıştır. Bu yaşlar, gençlerin, gelecekteki eğitimsel ve mesleki yolları konusunda karar verdikleri, henüz oluşum sürecini yaşadıkları yıllardır. Veriler deneyimin gelecekteki kişisel, eğitimsel ve mesleki kararları da etkilediğini gösterdiğinden, projenin etkilerine daha açık konumdaki genç insanların varlığı çok önemli bir noktadır.

İkincisi, genç yaş grubundan katılım, gelecekteki katılımı ilişkilidir. Henüz genç yaşlarda deneyim edinen katılımcıların benzer faaliyetlere yeniden katılma, hatta daha ileriye giderek sorumluluk alma ve benzer projeler düzenleme açısından zamanları ve fırsatları olacaktır.

Nihayet, erken yaşlarda proje deneyimine sahip olma, gençlere bu deneyimden gelecekteki kişisel ve mesleki yaşamlarında yararlanma olanağı sunmaktadır. Örneğin, katılımcı öğrenciler CV'lerini zenginleştirmekte, kendilerini akranlarından daha farklı bir konuma getirerek istihdam edilebilirliklerini artırmaktadır.

Grafik 6 Proje Öncesinde Yurtdışına Çıkmış Olma Durumu

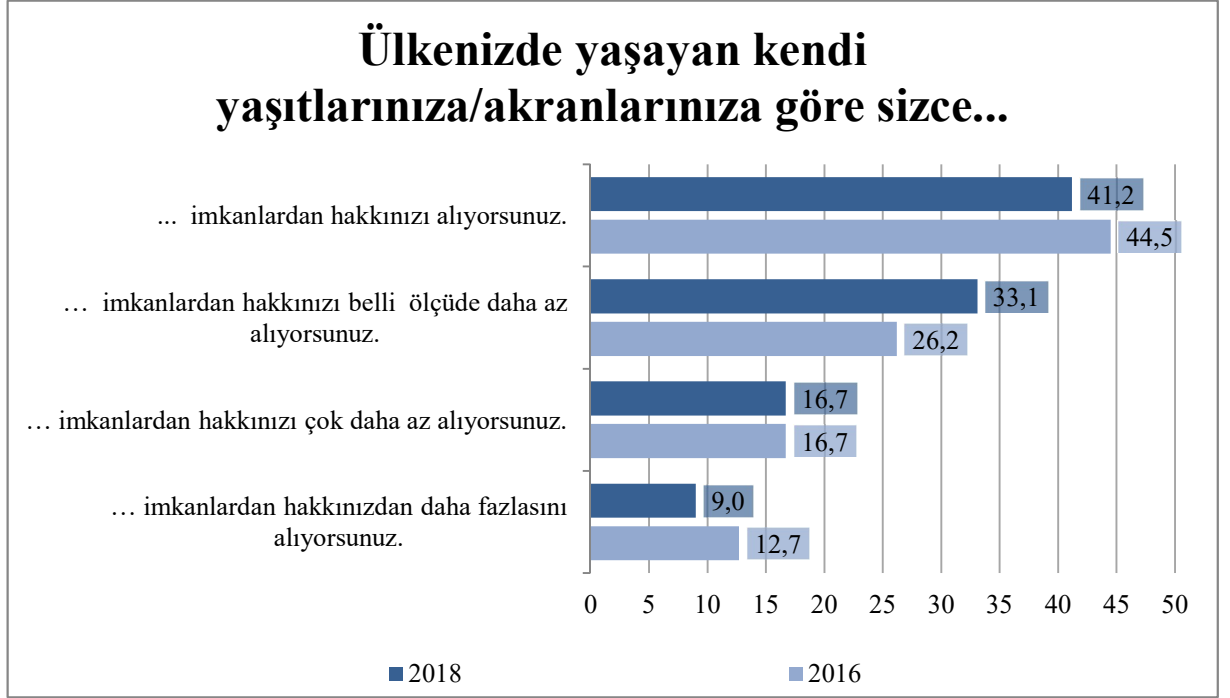
Araştırma verilerine göre ilk kez proje vesilesiyle ülke dışına gidenlerin yüzdesinde artış vardır. 2016 yılında soruları yanıtlayanların %20'si ilk kez proje dolayısıyla Türkiye dışına çıktıklarını belirtirken 2018 yılında bu oran %34,7'ye yükselmiştir.

Ülke dışına çıkma Türkiye'deki gençler açısından seyrek bulunabilen bir fırsattır (ki örgün eğitim sistemi içinde yer almak vize alınmasını kolaylaştırdığından bu durum katılımcıların eğitim düzeyleri üzerinde de etkili olmaktadır). Dolayısıyla, daha geniş bir gençlik kesimine bu şansı tanıyan projeler önemli bir katkı anlamına gelmektedir. Böylelikle, projeleri öncesinde böyle bir şans bulamayan belirli bir gençlik kesimi uluslararası hareketlilik deneyimi kazanmaktadır. Bu da programın kapsama boyutunun önemli bir yönüdür.

Sosyal içerme açısından bakıldığında, projelerin içerme boyutunun analizi RAY Network'ün sürmekte olan bir alt analiz başlığını oluşturmaktadır. Çok ülkeli, çok dilli bir araştırmada içerme, operasyonel hale getirilmesi güç bir kavramdır. RAY-MON

araştırmaları, içerme boyutunu operasyonel hale getirmeyi amaçlayan bir dizi soruya yer vermektedir. Raporun sadeliğini korumak açısından ve hedef grubu da dikkate alarak bir sonraki grafikte imkânı kısıtlı olup olmama durumunun yalnızca sübjektif bir değerlendirmesine yer verilmektedir.

Grafik 7 Fırsatların Sübjektif Değerlendirmesi

Eldeki verilerin sonuçlarına göre soruları yanıtlayanların hemen hemen yarısı (2018’de %49,8, 2016’da %42,9) sübjektif olarak akranlarına göre daha dezavantajlı konumda olduğuna inanmaktadır. Belirttiklerine göre fırsatlardan aldıkları pay adil olanın altında ya da çok altındadır. Buna karşılık katılımcıların 2018’de %41,2’si, 2016’de ise %44,5’i kendilerini *imkânlardan adil biçimde yararlanabiliyor* durumda görmüştür.

Konunun bu boyutu kesinlikle daha fazla analiz gerektirmektedir; kişilerin fırsatları nasıl algıladıkları, kendilerine ilişkin analizlerde hangi etmenleri hesaba kattıkları araştırılmalıdır. Ayrıca, başka bir dizi sorudan hareketle, sübjektif değerlendirmeler objektif değerlenmelerle karşılaştırılıp kontrol edilmelidir. RAY Network’n içerme araştırması böyle bir yaklaşıma başvurmaktadır. RAY Network’n içermeyle ilgili araştırması yayınlandığında, projelerin

içerme yanlarının daha iyi değeriendirilmesi açısından geliştirilen yaklaşımın ve çerçevenin ülkelerdeki durumlara uyarlanması yararlı olabilir.

4. RAY-MON Türkiye: Ön Bulgular

4.1. Bilgi kaynakları, faaliyetlerden beklentiler ve motivasyon

Ana Bulgu 1: Katılımcıların katıldığı projelerden haberdar olmak için birden fazla bilgi kanalı kullandıkları görülmektedir.

Türkiye, kalabalık bir genç nüfusa sahip büyük bir ülkedir. Gençlere bilgi aktarmak ve onları gençlik projelerinin imkânları konusunda bilgilendirmek oldukça zor bir görevdir.

Yapılan analiz, Türkiye'deki gençlerin Avrupa gençlik projeleriyle ilgili bilgiye çeşitli yöntem ve kaynaklar kullanarak ulaştıklarını göstermektedir (Grafik 8).

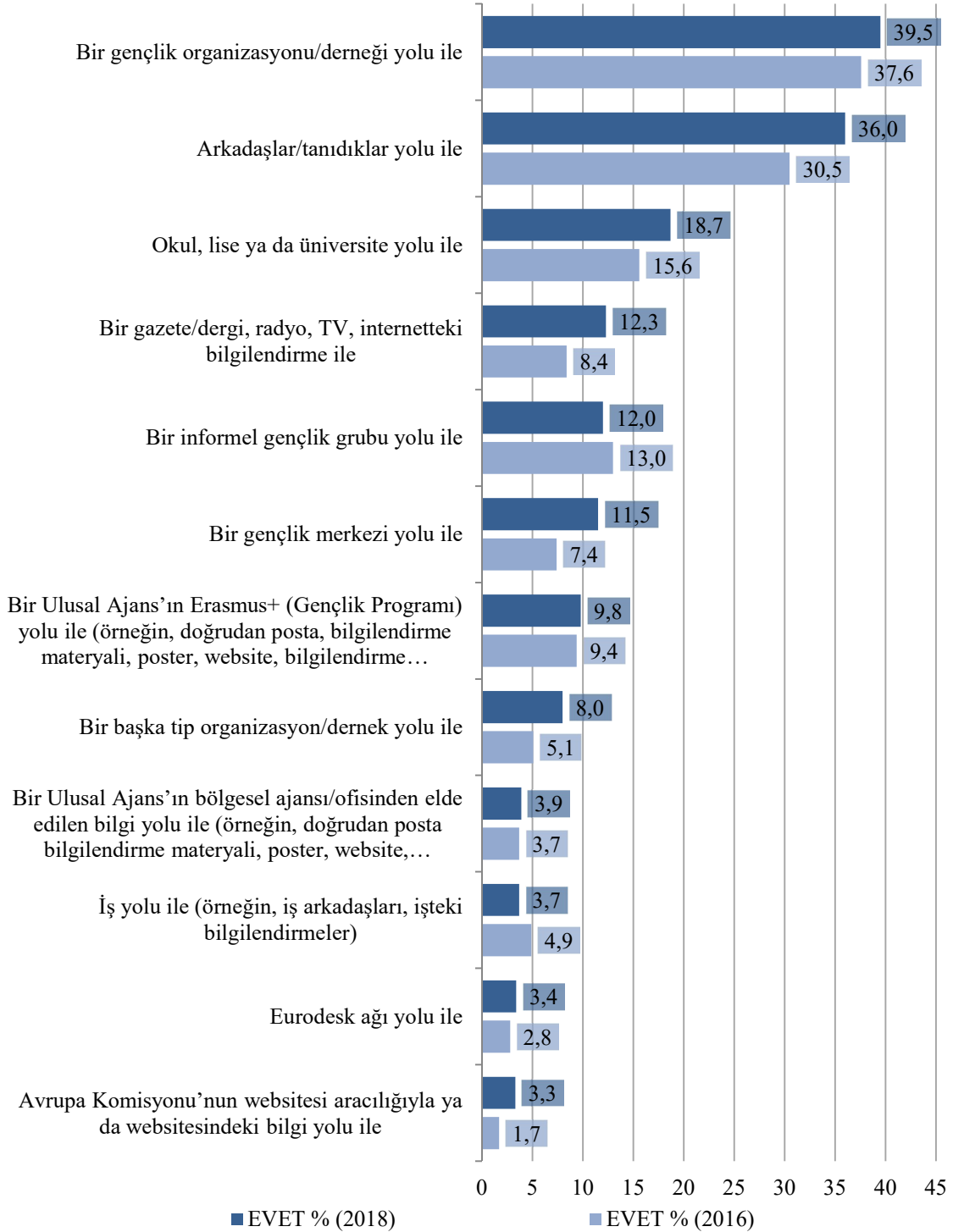
Bu bağlamda, *gençlik kuruluşları/dernekleri katılımcıların en yaygın bilgi kaynağı iken (%39,5), bunu sosyal çevre ve arkadaş grupları izlemektedir (%36)*. Bu iki kaynak en istikrarlı bilgi kaynakları olarak görülürken, son dalga için de en sık bilgi edinilen bilgi kaynakları olmuşlardır. 2016 yılı ile karşılaştırıldığında, gençlik kuruluşları ve sosyal çevrenin bilgi kaynağı olarak daha da popüler hale geldiği, gayri resmî gençlik kuruluşları ve işyerlerinin ise popülaritesinin azaldığı görülmektedir.

Sosyal çevre ve arkadaş gruplarının bilgi kaynağı olarak sıkça kullanılması yüksek memnuniyet seviyelerine de işaret etmektedir. Bu, projelerden haberdar olan ve geçmişte benzer projelere katılan kişilerin bilgi paylaşımında çarpan etkisi yaptıklarına ve sosyal çevrelerini projeler hakkında bilgilendirip, arkadaşlarını projelere katılmaları yönünde teşvik ettiğine işaret etmektedir.

Neredeyse **10 proje katılımcısından 1'i projeleri hakkındaki bilgiyi Türkiye Ulusal Ajansı aracılığıyla öğrendiklerini belirtmektedir**. Bu, gençlerin Türkiye Ulusal Ajansı'nı yalnızca fonlama ve akreditasyon otoritesi olarak değil aynı zamanda da gençlik projelerine katılım için potansiyel bir bilgi kaynağı olarak gördüklerini belirten önemli bir bulgudur. Bu bağlamda, Ulusal Ajans'ın Erasmus+ Gençlik bilgilendirme faaliyetlerine çoğunlukla gençlik alanındaki çeşitli kuruluşlar aracılığıyla yöneldiği unutulmamalıdır. Dolayısıyla, Ulusal Ajans'ın STK'lar ve gençlik kuruluşlarıyla kurmuş olduğu istikrarlı ilişkilerin ve son iki yılda STK'lar aracılığıyla düzenlenen bilgilendirme faaliyetlerinin verimli sonuçlar doğurduğu görülmektedir.

Grafik 8 Bilgi Kaynakları

Proje hakkında bilgi sahibi olma yolum: (proje hakkında bilginin nereden alındığı)

Ana Bulgu 2: Gençler yeni deneyimler elde etmek, yeni insanlarla tanışmak ve yeni şeyler öğrenmek için projelere katılmaktadır.

Gençlik projelerine katılımın başlıca motivasyonları sorgulandığında, anahtar kelimenin *yeni* olduğu görünmektedir. Gençlik projelerine katılımın esas motivasyonu, *yeni* şeyler deneyimleme, keşfetme, öğrenme ve *yeni* insanlarla tanışmadır.

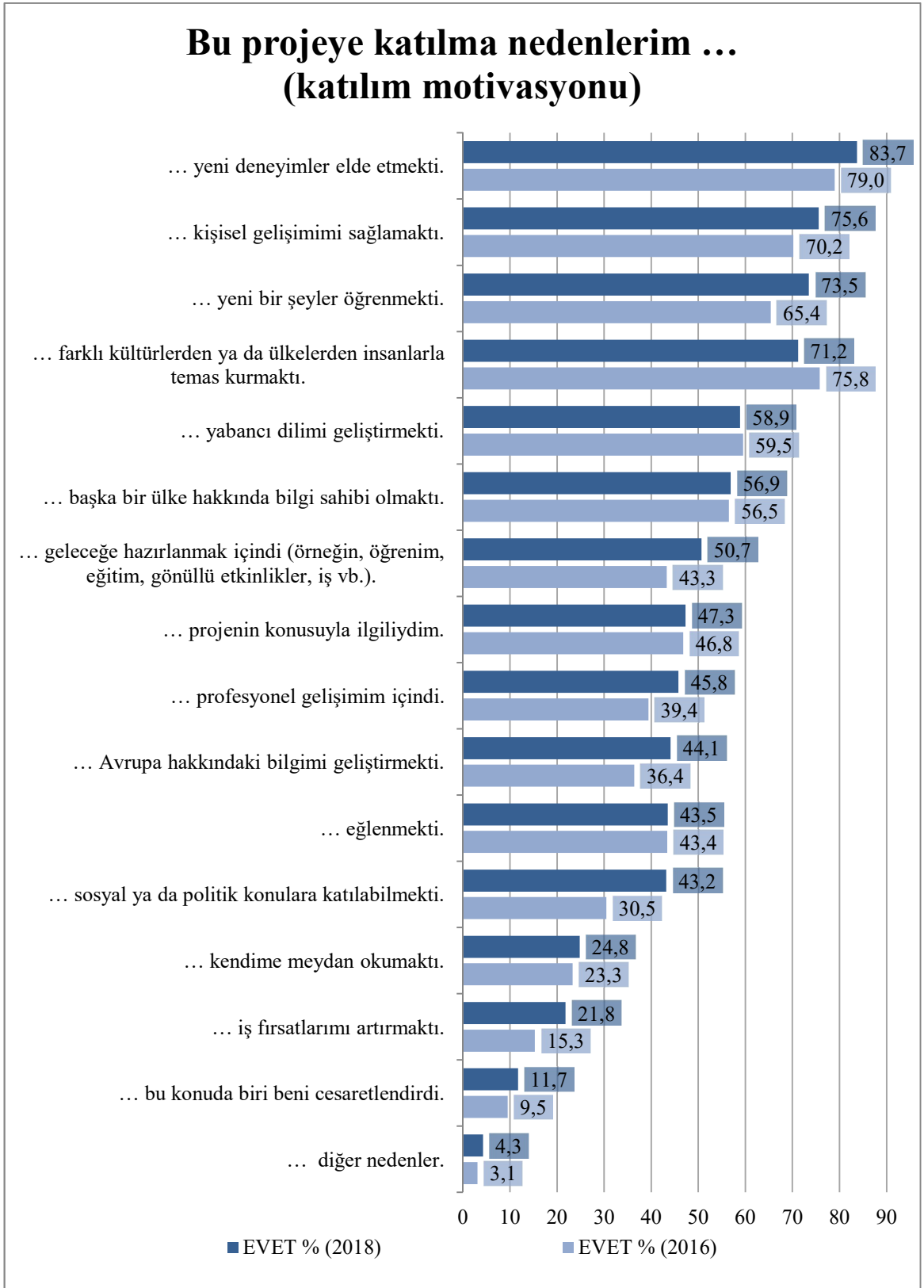
Grafik 9'un gösterdiği gibi, katılım motivasyonunun en popüler cevabı %83,7 ile *yeni deneyimler elde etmektir*. Bu, %75,6 oranıyla *kişisel gelişim* ve %73,5 oranıyla *yeni şeyler öğrenme* motivasyonu ile yakından takip edilmektedir.

Önceki bulgular ile karşılaştırıldığında cevaplarda büyük bir değişimin olduğu görünmektedir. 2016 yılında, *diğer kültürlerden gelen insanlarla iletişim kurmak* %76 oranıyla en önemli ikinci motivasyon iken bu yıl %71,2 oranıyla 4. sırada yer almıştır.

Analiz verileri yakından incelediğinde, gençlerin projelere katılma motivasyonunun daha ben merkezli hale geldiği görülmektedir. Bu bağlamda, kişisel gelişim ve öğrenmenin, kültürlerarası etkileşimin önüne geçtiği görülmüştür.

Farklı motivasyonlara rağmen gençlerin, gençlik projelerine çoğunlukla kendi inisiyatifleri ile katılmaları önemli bir husustur. Anket katılımcılarının %90'ı bu tarz bir projeye, çok olumlu ve güçlü bir gösterge olan kendi kararı, arzusu ve motivasyonu ile katıldığını belirtirken, **10 anket katılımcısından sadece 1 tanesi** motivasyonunun diğer insanların cesaretlendirmesi olduğunu belirtmiştir. Bu konunun Grafik 8 bağlamında bilgi kaynakları ile birlikte yorumlanması da önemlidir. *Bilgiye erişim, karar alma ve gençlik projesine katılımın başlıca aktörlerinin gençler olduğu açıktır.*

Grafik 9 Katılım Motivasyonu (birden çok cevap verilebilir)

4.2. Projenin genel değerlendirmesi

Grafik 10 Genel Değerlendirme ve Memnuniyet

Ana Bulgu 3: Katılımcıların, katıldıkları projelerle ilgili memnuniyet seviyeleri çok yüksektir.

Grafik 10'da görüldüğü üzere projeye ilişkin olumlu değerlendirmelerin hepsi, (teknik ve daha çok sorumluluk gösterme seçeneği olan) benzer bir projenin düzenlenmesi hariç olmak üzere %85'in üzerindedir. Daha önce de belirtildiği gibi, **çarpan etkisi** çok yüksektir: anket katılımcılarının %96,4'ü başkalarına, benzer bir projeye katılmalarını önermektedir.

Anket katılımcılarının %96,2'si, katılımlarının **kişisel gelişimlerine katkı sağladığına** inanmaktadır. Anket katılımcılarının %92,2'si, proje deneyimlerinden edindikleri yüksek memnuniyet seviyelerinin çok güçlü başka bir ispatı olarak, **benzer bir projeye katılmak istediklerini** belirtmektedir.

Bu göstergelerin, katılımcıların motivasyonları ile son derece bağlantılı olduğunu belirtmek de önemlidir. Bulgular, gençlerin bu tür projelerde yer alma konusundaki temel motivasyonları arasında, yukarıda vurgulandığı gibi kişisel gelişim motivasyonu bağlamında oldukça memnun olduklarını göstermektedir. Buna göre, katılımcılar sadece *diğer gençlerin benzer projelere katılmasını önermekle kalmayıp aynı zamanda gelecekte benzer projelere katılmayı da planlıyorlar*. Bu nedenle, bir projedeki yüksek memnuniyet düzeylerinin, *çarpan etkisi* ve projelere *tekrar katılma* faktörleri ile yakından ilişkili olduğu vurgulanmalıdır.

Gençler, projelerin geliştirilmesine ve uygulanmasına katkıda bulunarak projeleri sahiplenme hissi duymaktadır. Anket katılımcılarının %91'i projenin uygulamasında görüş ve fikirlerini paylaşarak katkı sağladıklarını belirtirken; %89,6'sı projeye iyi bir şekilde bütünleşmiş hissettiklerini dile getirmekte ve %88,8'i ise projenin geliştirilmesine katkı sağladıklarını belirtmektedir. 10 anket katılımcılarından 9'unun kendisini pasif tüketiciden ziyade projelerin aktif katılımcısı olarak görmesi çok önemlidir. Gençlerin, projelerin geliştirilmesi ve uygulanmasına aktif olarak dâhil olmaları Gençlik Programı projelerinin başlıca amaçlarından birisidir ve Türkiye'den katılımcılar bağlamında bu amaca ulaşıldığı açıkça görülmektedir.

4.3. Projede öğrenme ve yeterlik gelişimi

Ana Bulgu 4: Katılımcılar, projenin türü veya teması ne olursa olsun, yaygın ve sargın öğrenme yöntemlerini kullanarak çeşitli konularda yeni bilgiler edinmektedirler.

Eğitim kursları gibi belirli projeler, katılımcılara yeni bilgiler sağlamak için tasarlanmakta ve aynı zamanda onları aktivitelerin temalarına bağlı olarak yeni becerilerle donatmayı da amaçlamaktadır. Ancak öğrenme süreci eğitim kursları ile sınırlı değildir. Bütün gençlik projeleri **yaygın** ve **sargın öğrenme** ilkeleri ile tasarlanmaktadır. Katılımcılar bu projelere katılarak yeni bilgi ve beceriler edinmektedir.

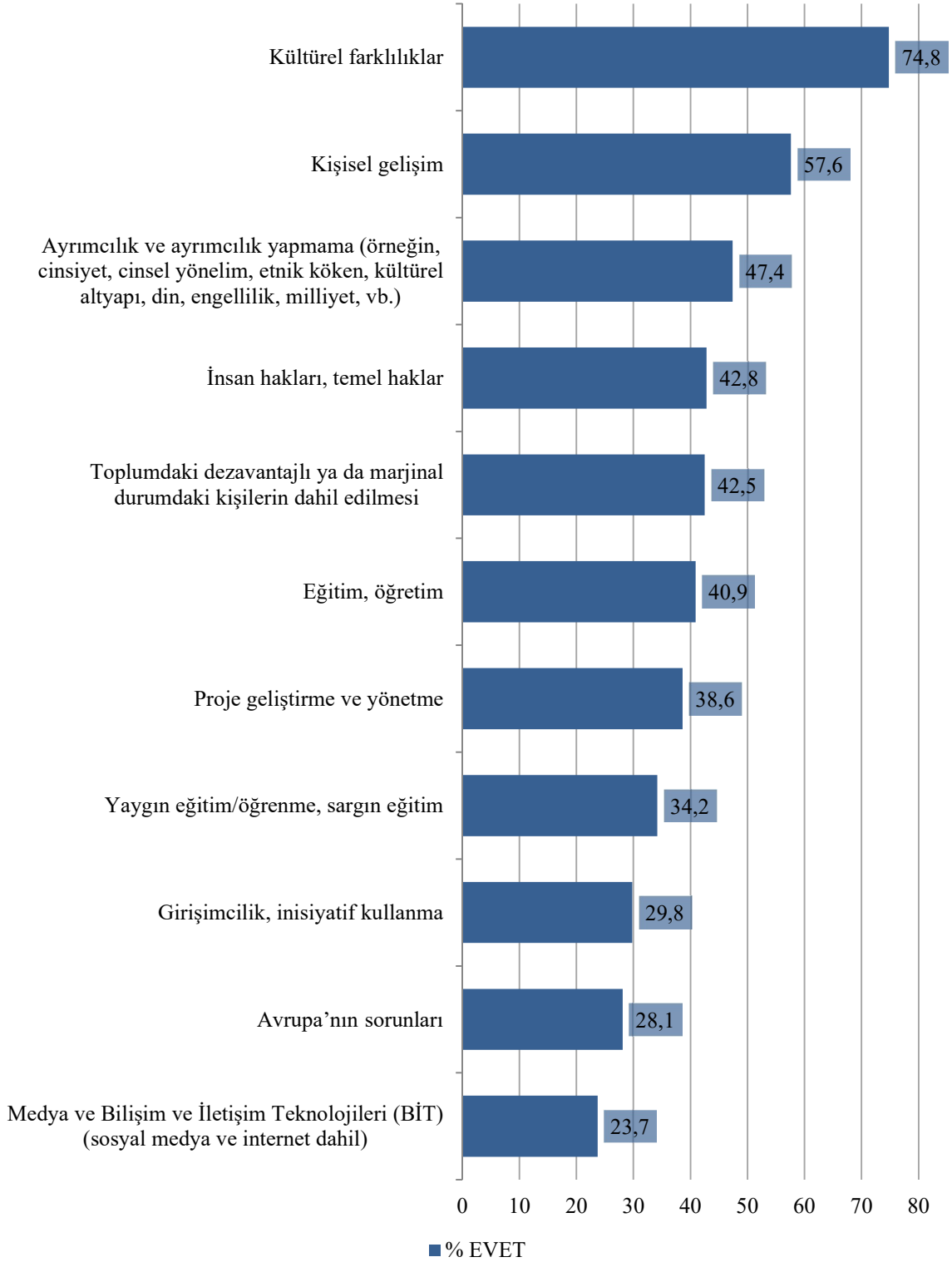
RAY-MON verilerinin analizi, türü ne olursa olsun gençlik projelerinin **Türkiye'den giden katılımcılara yeni bilgiler sağladığını** göstermektedir (Grafik 11).

Azami öğrenmenin açık ara kültürel farklılıklar konusunda gerçekleştiği Grafik 11'de görülebilir. Projede, hakkında yeni bir şey öğrendikleri konular sorulduğunda, **anket katılımcılarının %74,8'i, kültürel farklılıklar konusunda yeni bir şey öğrendiklerini bildirmişlerdir.** Bu sonuç, *katılımcıların neredeyse yarısının belirttiği ayrımcılık ve ayrımcılık yapmama (örneğin, cinsiyet, cinsel yönelim, etnik köken, kültürel yapı, din, engellilik, milliyet vb.) konularında bir şeyler öğrenmiş olma* cevabı ile birlikte düşünüldüğünde, katılımcıların kültürel farkındalık ve hoşgörü konularında olumlu yönde etkilendiğini göstermektedir.

Anket katılımcılarının neredeyse **%60'ı, kişisel gelişim konusunda yeni bir şey öğrendiklerini** söylemiştir. Sonuçlar, ortalama 10 katılımcıdan 4'ünün **proje geliştirme ve yönetme, eğitim, yaygın eğitim/öğrenme, sargın öğrenme konularında yeni bir şey öğrendiğini de göstermektedir.**

Grafik 11 Projede Öğrenme

Bu projede, hakkında yeni bir şey öğrendiğim konular: (edinilen bilgi)

Ana Bulgu 5: Analizler, gençlik projelerine katılımın, yeterlik ve beceri gelişimine çok önemli ölçüde katkı sağladığını göstermektedir.

Proje katılımcılarının yeterlik gelişimi, Erasmus+ Programı'nın üzerinde durduğu önemli bir konudur. Yeterlikler bilgi, beceri ve tutumların bir birleşimi olarak tanımlanır. Projelere katılım ile edinilen öğrenme deneyimini daha iyi anlamak için projeler sırasında ortaya çıkan yetkinlik ve beceri gelişimine göz atmak gerekmektedir. RAY-MON anketleri incelendiğinde, oldukça dikkate değer bir sonuç ortaya çıkmıştır. Ayrıca, bu yeterlik gelişimi her yıl oldukça istikrarlı ve yüksektir. Karşılaştırmalı sonuçlar, katılımcıların her yıl çok yüksek düzeyde yeterlik gelişimi gösterdiklerine işaret etmektedir.

Katılımcı anketlerinin analizinden elde edilen sonuçlar Grafik 12'de sunulmuştur. Bu verilerden, anket katılımcılarının çok büyük bir çoğunluğunun, oldukça yeterlik ve becerilerinde yüksek oranlarla ilerleme kaydettiklerini düşündükleri anlaşılmaktadır. Neredeyse **bütün anket katılımcıları (%96), projenin bir sonucu olarak farklı kültürlerden gelen insanlarla iyi geçinme yeteneklerini geliştirdiklerini belirtmektedir.** Bu bağlamda, veriler 2016 ve 2018 yılları için neredeyse aynıdır.

Farklı kültürlerden gelen insanlarla tanışma motivasyonu, katılımcıların öncelikli olarak bu tarz projelerde yer alma motivasyonlarından biri olduğu göz önünde bulundurulduğunda bu durum çok önemli bir bulgu olmaktadır. Böyle bir korelasyon, **gençlerin projelere ilişkin yüksek memnuniyet seviyelerini** açıklarken göz önünde bulundurulmalıdır. Yani, bu bulgu **katılımcıların beklentilerini büyük bir oranda karşıladıklarına işaret etmektedir.**

Bu olumlu bulgular farklılıkların tanımlanmasını ve değerlendirilmesini zorlaştırırken, Grafik 8'de gösterildiği üzere, anket katılımcıları Hayat Boyu Öğrenme'nin (Life Long Learning) bütün anahtar yeterlikleri konusunda çok önemli gelişim seviyeleri kaydettiklerini belirtmektedir. Veriler, yeterliklerden en az birini geliştirdiğini düşünen anket katılımcılarının aralığının %95 ile %68 arasında olduğunu göstermektedir¹³.

Doğal olarak çoğu projenin bir parçası olmayan ve teknik ve spesifik bir beceri olan *kendi kendine medya içeriği (basılı, görsel, elektronik) üretme* becerisi bile %70'e çok yakındır.

---

¹³ Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin Hayatboyu Öğrenme için Anahtar Yeterlikler hakkındaki 18 December 2006 Tavsıyesi, 2007.

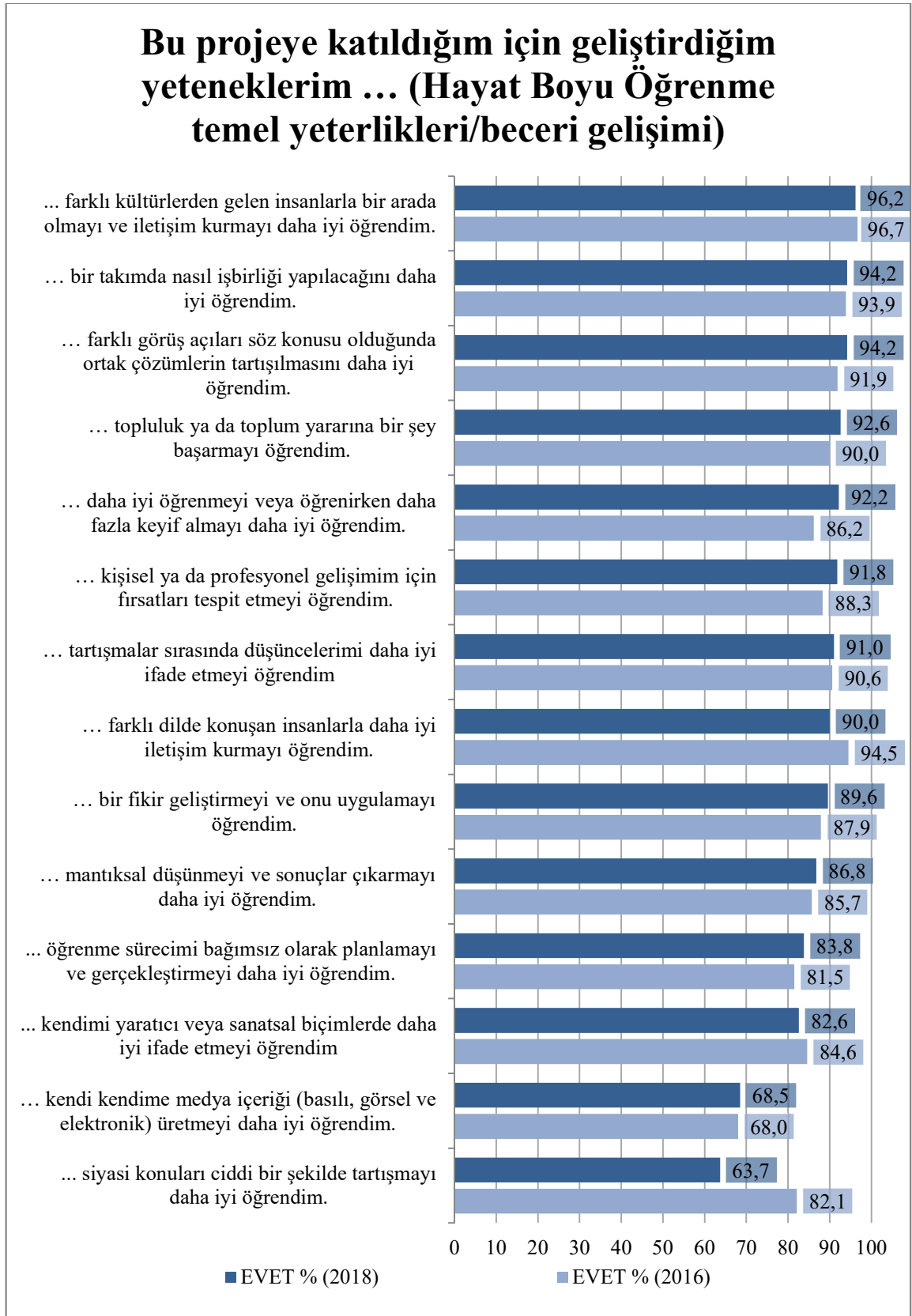
2016 ile 2018 arasında önemli bir değişimin, *siyasal konuların ciddi olarak tartışılmasının* azalması olduğunu görüyoruz. 2016 yılında, siyasî konuları ciddi olarak tartışabilme becerilerini geliştirdiklerini belirtenlerin oranı %82 iken, 2018'de bu oran %63,7'ye düşmüştür. Bu değişim için iki olası açıklama vardır. Birincisi, bu değişim Avrupa'da yükselen radikal sağcı siyasî hareketler ve Avrupa toplumlarında İslamofobi ve ırkçılığın artması ile ilgili olabilir. Bu bağlamda genel olarak gençlik projelerinde siyasî meselelerden kaçınılmış olunması muhtemeldir. İkinci olası açıklama ise, katılımcıların değişen kompozisyonu ile ilgili olabilir. Yani önceki örnekler siyasî olarak daha aktif bireylerden oluşmuş olabilir. Bu konu, öğrenmenin proje türüne göre incelendiği aşağıdaki bölümlerde ayrıntılı olarak ele alınmaktadır.

Yine de **anket katılımcılarının %80'inden fazlasının** bu iki yeterlik alanları hariç bütün beceri ve yeterliklerini geliştirdiklerini dile getirmeleri; **bu projelerin etkili bir şekilde tasarlandığı, uygulandığı ve tamamlandığının, ve katılımcıların kişisel ve profesyonel gelişimlerine çok önemli ölçüde katkı sağladıklarının çok önemli bir göstergesidir.**

Grafik 12'de görüldüğü gibi, beceri ve yeterlik gelişimi ile ilgili çeşitli maddeler listelenmiştir. Geliştirildiği belirtilen becerilerin ve yeterliklerin çeşitliliği dikkate değer başka bir unsurdur. **Bu nokta, gençlik projelerinin tekil bir konu değil, karışık ve çok yönlü bir öğrenme yapısı içerdiğini kanıtlamaktadır. Bu projeler, *iletişimden takım çalışmasına; inisiyatif geliştirmeden müzakere becerilerine* çok çeşitli becerileri geliştirme imkânları sağlamaktadır.**

Bu bölümdeki sonuçlar, **katılımcıların projelerde yeni bilgi, beceriler ve yeterlikler elde ettiklerini ortaya koymaktadır.** Bu nedenle bir sonraki bölüm bu bilgi, beceri ve yeterliklerin katılımcıların hayatlarındaki etkisini ele alacaktır.

Grafik 12 Yeterlik ve Beceri Gelişimi

4.4. Proje etkisi

Ana Bulgu 6: Proje deneyimlerinin bir sonucu olarak katılımcıların kişisel gelişimlerinde ve hayatlarında önemli oranda değişim yaşanmıştır.

Katılımcıların, beceri ve bilgi bakımından bir projeye katılmadan elde ettikleri bir önceki bölümde sunulmuştu. Bu bölümde katılımcıların deneyimlerinin kişisel ve profesyonel hayatlarındaki etkisi gösterilecektir.

Katılımcılar tarafından beyan edilen en önemli etki **özgüvene** ilişkin olmuştur. **Anket katılımcılarının %94,8'i projenin bir sonucu olarak kendilerini daha özgüvenli hissettiklerini bildirmişlerdir.**

Katılımcılar tarafından beyan edilen bir başka etki ise neredeyse özgüvenle aynı orana sahip olan kültürlerarası becerilerdir. **Anket katılımcılarının %94,7'si kendilerinden farklı olan insanlarla ilişki kurmada daha iyi olduklarına inanmaktadır.** Bu bulgular, katılımcıların *yeni insanlarla tanışmak* için motive oldukları, *farklı kültürlerden insanlarla nasıl iletişim kurulduğunu öğrendikleri* ve *de sonuç olarak, onlarla ilişki kurmak için daha donanımlı hissettikleri* gibi önceki bulgular ile aynı doğrultudadır.

Bulgular, neredeyse **10 anket katılımcısından 9'unun**, *düşüncelerini ve duygularını ifade etmede, başkalarıyla empati kurmada, yeni durumlarla başa çıkamada, kendileri ile ilgili daha çok şey öğrenmede, güçlü ve zayıf yönlerini bilmede ve çatışmaları yönetmede* daha iyi olduklarını düşündüklerini de göstermektedir. Bu bağlamda, **katılımcıların yalnızca farklı konuları ve kültürleri öğrenmedikleri, aynı zamanda kendileri hakkında da bir şeyler öğrendikleri görülmüştür.** *Anket katılımcılarının %90,8'i, projenin sonunda kendileri hakkında daha çok şey öğrendiklerini söylemişlerdir.* Katılımcıların yaş grubu ele alındığında, çoğunluğu kendini keşfetme yaşlarındadır; hayat planları ve gelecekte ne bekledikleri konusunda ya karar vermek üzeredirler ya da yeni karar vermişlerdir. Bu nedenle, **gençlik projelerinin sunduğu kendini keşfetme imkânı hayattır.**

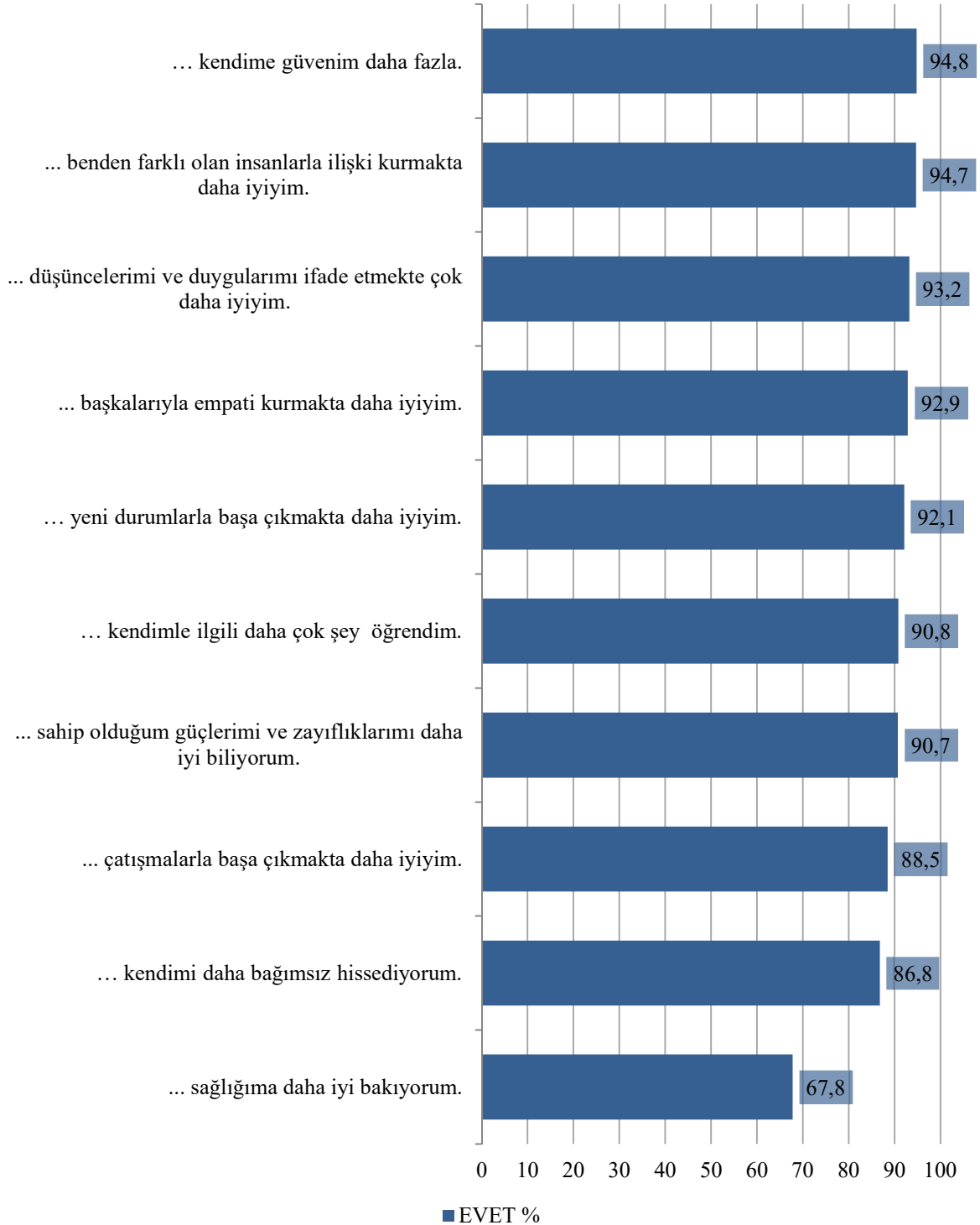
Öte yandan, **10 anket katılımcısından 8'den fazlası**, projeye katılımından öncesi ile karşılaştırdığında, projeye katılımından sonra **kendisini daha bağımsız hissetmektedir.** Çoğu gencin kendi sorumluluklarını kendi başına nasıl gerçekleştireceğini öğrendiğini ve bu tür

projelere katılmadan önce gençlerin sorumluluklarını yerine getirmede ebeveynleri gibi başkalarına güvenmiş olabileceğini göstermesi açısından bu gerçekten de bu çok önemli bir bulgudur.

Grafik 13 Kişisel Gelişim

Projeye katıldıktan sonra, şöyle hissediyorum ... (kişisel gelişim)

Proje sonrasında kişisel gelişim, *eğitim ve profesyonel gelişim* ile ilişkilendirilmiş görünmektedir. Veriler analiz edildiğinde profesyonel gelişime ilişkin birkaç konu belirlenmiştir. Önemli noktalar Grafik 14'te sunulmaktadır.

Ana Bulgu 7: Anket katılımcıları projenin profesyonel gelişimlerine katkı sağladığını ve yönelebilecekleri (potansiyel) eğitim alanları konusunda kendilerine fikir verdiğini belirtmiştir.

Kişisel gelişim verilerine benzer olarak, **anket katılımcılarının %80'inden fazlası, projenin profesyonel ve eğitim perspektiflerine bir etkisinin olduğunu söylemektedir.** En güçlü etki, **anket katılımcılarının %96,5'inin daha fazla geliştirmek istedikleri yabancı dil becerilerinde görünmektedir.** Yabancı dillerin ardından *eğitimle ilgili konular* gelmektedir; katılımcıların %92,2'si yaygın ve sargın öğrenme fırsatları kullanmak istemekte; %91,9'u hangi yeterliklerini geliştirmek istediğinin farkına varmakta ve %89,8'i eğitimini devam ettirmek istemektedir. Anket katılımcılarının %85,5'i, projenin bir sonucu olarak kendi eğitim planları konusunda daha net bir fikre sahip olduklarına inanmaktadır.

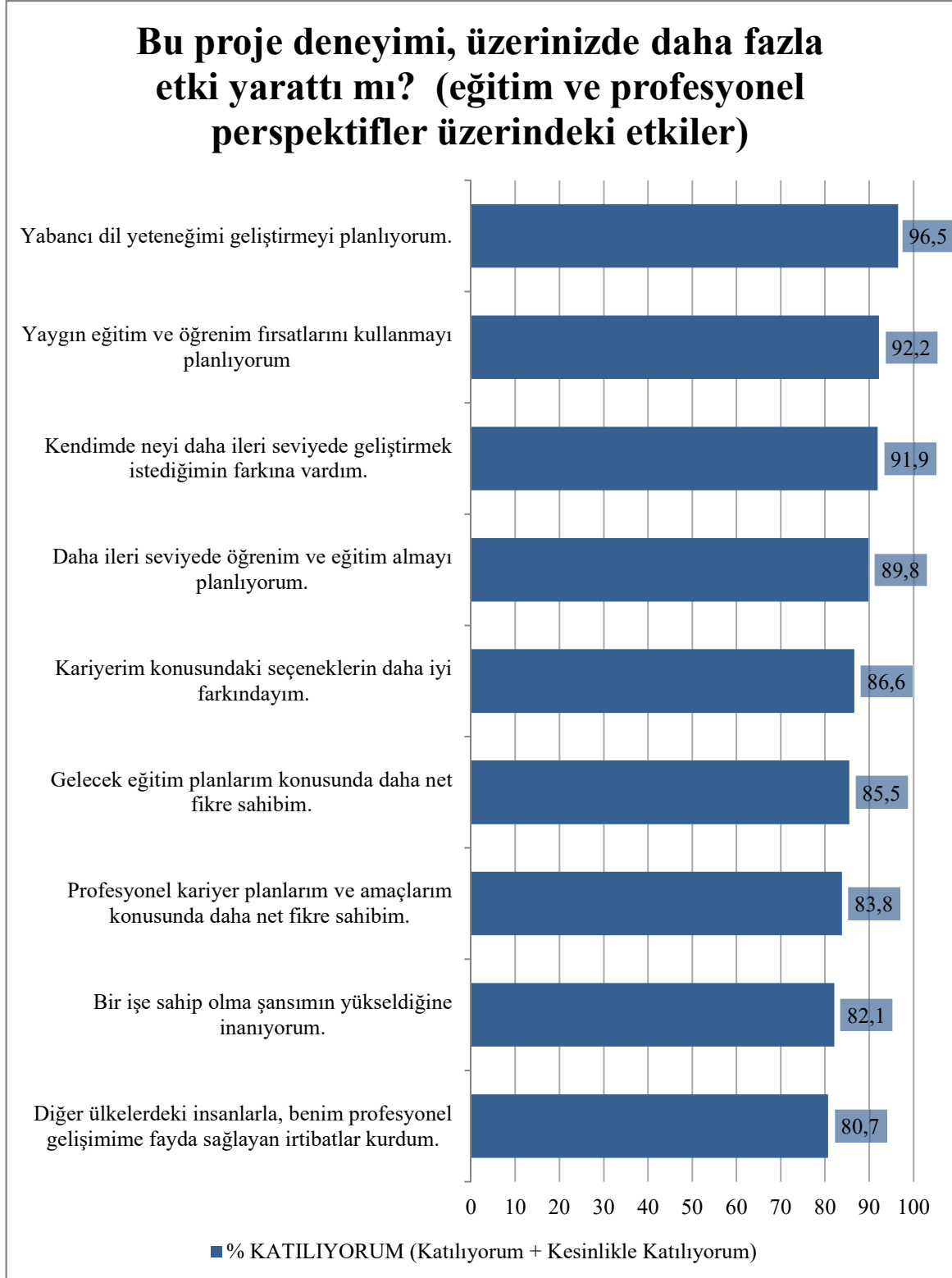
Proje deneyimi, gençleri eğitimlerine devam etme ve yeni alanlar keşfetmenin yanı sıra hangi alana daha fazla dâhil olacakları ve hangi yeterliklere odaklanacakları konusunda bilinçlenmeleri açısından da açıkça motive etmektedir.

Eğitimin yanı sıra, projelerin, **profesyonel kariyerlerin ve istihdam planları** üzerinde de etkili olduğu görülmektedir. Bu soruya cevap verenlerin çoğunluğu, proje deneyimlerinin bir sonucu olarak **iş bulma fırsatlarının arttığını** (%82,1), **profesyonel kariyer planları ve amaçları konusunda daha net bir fikir sahibi olduklarını** (%83,8) ve son olarak da **kariyer seçenekleri konusunda daha net bir fikir sahibi olduklarını** (%86,6) ifade etmektedir. Karşılaştırma yapıldığında, 2018'de eğitim ve istihdam değerlendirmelerinin 2016 yılına göre **daha olumlu** olduğunu belirtmek önemlidir. Bu bağlamda, **olumlu değerlendirmelerde ortalama dört ila beş puanlık bir artış** görülmektedir.

Birlikte ele alındığında, bu sonuçlar bir Avrupa gençlik projesine katılmanın gençler üzerinde çok güçlü bir etkisi olduğunu ortaya koymaktadır. Deneyim, gençlere **eğitim ve profesyonel planları konusunda daha net fikirler** vermekte, kariyerlerine ve eğitim planlarına

katkıda bulunmanın yanı sıra onları farklı eğitim ve kariyer olanakları konusunda bilgilendirmektedir.

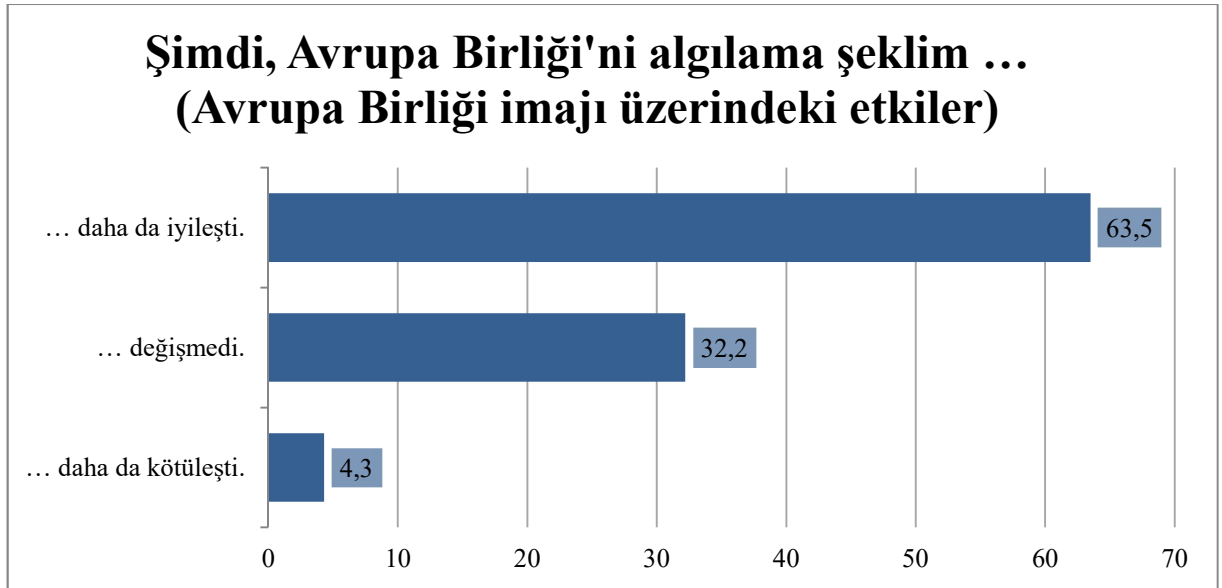
Grafik 14 Eğitime İlişkin ve Profesyonel Etki

Erasmus+ Gençlik Programı gençler arasında daha iyi bir Avrupa ve Avrupa değerleri anlayışı oluşmasına katkıda bulunma konusuna vurgu yapmaktadır. Bu çerçevede düzenlenen projeler, genç vatandaşları Avrupa Birliği'nin yapısı, kurumları ve özellikle gençlik alanındaki politikaları konusunda bilgilendirmenin yanı sıra daha iyi bir Avrupa vatandaşlığı anlayışına katkıda bulunmak için çaba harcamaktadır.

RAY-MON anketlerine katılan katılımcılarından edinilen bulgulara göre, gençler arasında Avrupa Birliği ile ilgili algılar genel olarak olumludur. Katılımcıların %63,5'i Avrupa Birliği imajlarının daha iyi hale geldiğini belirtmiştir (Grafik 15). Bu anlamda, AB imajlarının daha kötü hale geldiğini belirtenlerin düşük oranı (%4,3) ise çarpıcıdır. Karşılaştırmalı bir perspektifte bu bulgular, 2016 yılında elde edilen önceki RAY araştırması bulgularına çok yakındır.

Grafik 15 Avrupa Birliği İmajı

4.5 Proje türlerine karşılaştırmalı bir bakış

Erasmus+ Gençlik Programı değişik çeşit projelere mali destek vermektedir. Her bir proje çeşidi “Ana Eylem” altında adlandırılmaktadır. “Ana Eylem” Erasmus+ altında fon alabilecek faaliyet ve projeler için ortak kategorik isimdir. Aşağıdaki gibi özetlenebilecek üç Ana Eylem alanı vardır:

Bireylerin Öğrenme Hareketliliği (Ana Eylem 1)

Yenilikçilik için İşbirliği ve İyi Uygulamaların Değişimi (Ana Eylem 2)

Politika Reformuna Destek (Ana Eylem 3)¹⁴

Ana Eylem 1 (KA1) bireylere hareketlilik yoluyla becerilerini geliştirmek, istihdam edilebilirliklerini artırmak ve kültürel farkındalık edinmek açısından fırsatlar sağlamaktadır. KA1, Erasmus+ bütçesi içerisinde en yüksek fonu almakta ve en fazla sayıda projeye finansal destek sağlamaktadır. RAY-MON araştırmasının ikinci döngüsünün uygulandığı (2017/2018) aşamada, KA1 altında (gönüllülük faaliyetleri için yeni bir fon mekanizması olan Avrupa Dayanışma Mekanizması'nın (European Solidarity Corps) takdimine kadar) gençlik için üç çeşit öğrenme hareketliliği faaliyeti mali olarak desteklenmiştir: Gençlik Değişimleri, Avrupa Gönüllü Hizmeti (AGH); ve Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği.

Ana Eylem 2 (KA2) kuruluşlar için işbirliği ve yenilikçi uygulamalar üretme ve/veya bunları paylaşma fırsatları sunmaktadır. KA2 eğitim ve gençlik alanlarında iyi örneklerin ve yenilikçi yaklaşımların geliştirilmesi, paylaşılması ve aktarımı üzerine odaklanmaktadır. RAY-MON araştırma anlayışında, KA2 altında sadece TCA (Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri) katılımcılarıyla anket yapılmıştır; bunların sayısı daha azdır ve ilerleyen analizler için KA1-Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği katılımcılarıyla birlikte gruplanmışlardır.

Diğer taraftan Ana Eylem 3 (KA3) eğitim sistemlerinin modernizasyonunu desteklemeyi ve kolaylaştırmayı amaçlayan her türlü faaliyeti kapsamaktadır. Ana Eylem 3 altında, Erasmus+ Programı eğitim ve gençlik alanında AB kapsamında politika reformunu destekleyen stratejik faaliyetlere mali destek sağlamaktadır. Ana Eylem 3 yükseköğrenim, mesleki eğitim ve öğretim, okullar, yetişkin eğitimi ve gençlik alanlarını kapsamaktadır. Ana Eylem 3 Yapılandırılmış

---

¹⁴ Farklı ana eylemlerin, bunların kullanım ve uygulanmalarının bütün detaylarına, Avrupa Komisyonu Eğitim, Görsel İşitsel ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) Erasmus+ web sayfasına şu adresten ulaşılabilir: https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/actions_en.

Diyalog projeleri gençlere gençlerle ilgili konularda karar alıcılarla iletişim ve politikayı etkileme fırsatı sağlamaktadır.

RAY-MON araştırması, büyük oranda, Ana Eylem 1 ve Ana Eylem 3 altında yer alan farklı gençlik projelerinde yer almış gençler ve gençlik çalışanları/liderlerine odaklanmaktadır (TCA katılımcı sayıları görece düşüktür). Katılımcıların farklı projelere dağılımı, bu raporun başlangıcında, Grafik 1’de sunulmaktadır.

Bu faaliyet çeşitlerinden her biri farklı amaçlar, farklı kurallar, farklı zaman dilimleri ve farklı katılımcı profilleri ile düzenlenmektedir. Örneğin, Avrupa Gönüllü Hizmeti 17-30 yaş aralığındaki gençlerin Avrupa Birliği içinde veya dışında bir başka ülkede 12 aya kadar ücretsiz ve tam zamanlı gönüllü hizmette yer almasını sağlarken, Gençlik Değişimleri farklı ülkelerden gelen (13-30 yaş aralığındaki) gençlerin 21 güne varan bir süreyle buluşması ve birlikte yaşamasına olanak tanımaktadır. Diğer taraftan, Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği, yurtdışında gençlik alanında faal bir gençlik kuruluşunda seminerler, eğitim kursları, irtibat kurma etkinlikleri, çalışma ziyaretleri, veya iş başı gözlem faaliyetlerinde yer almaları sonucunda gençlik çalışanlarının mesleki gelişimini desteklemektedir.

Dolayısıyla, farklı projelerdeki katılımcıların profilleri ve motivasyonları ve bu farklı projelerin çıktıları çeşitlilik gösterebilmektedir.

Raporun bu bölümünde, farklı projelerden gelen katılımcıların değerlendirmeleri arasındaki farklar karşılaştırmalı bir şekilde sunulmakta ve tartışılmaktadır.

Başlangıç olarak, ***farklı projelerin katılımcıları arasında kullanılan kaynaklar açısından bir fark olup olmadığı*** araştırılmaktadır.

Analiz bulguları Tablo 1’de sunulmaktadır:

Tablo 1. Proje hakkında nereden bilgi sahibi olunduğu (EVET %)

	<u>Katıldığım proje bir...</u>						
	Ana Eylem 1 – Gençlik Değişimleri	Ana Eylem 1 – AGH	Ana Eylem 3 – Yapılandırılmış Diyalog	Ana Eylem 1 – Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği ya da bir TCA Faaliyeti	Bilmiyorum ya da hatırlamıyorum		
Bir gayrı resmî gençlik grubundan	18,2	4,6	11,5	10,6	5,3		
Bir gençlik kuruluşundan/demeğinden	48,6	28,9	38,3	37,5	28,4		
Bir gençlik merkezinden	13,7	9,6	12,8	8,0	11,6		
Başka tür bir kuruluşan/dernekten	8,9	4,8	11,5	8,7	4,2		
Arkadaşlardan/tanıdıklardan	38,8	35,9	36,6	25,8	44,2		
Okul, yüksekokul ya da üniversiteden	16,8	28,4	18,7	9,5	17,9		
İşyerinden (örneğin işyerindeki diğer çalışanlardan, mesai sırasında konuşulanlardan, vb.)	2,9	1,3	4,3	7,2	9,5		
Gazete/dergi, radyo, TV, internet gibi kaynaklarda verilen bilgilerden	10,2	15,2	22,1	4,9	10,5		
Erasmus+ Ulusal Ajansı (Gençlik) tarafından verilen bilgilerden (örneğin doğrudan mail, bilgilendirme materyali, afiş, web sitesi, bilgilendirici etkinlik, istişare, vb.)	6,2	7,6	12,8	19,7	9,5		
Ulusal Ajansın bölge şubesi/ofisi tarafından verilen bilgilerden (örneğin doğrudan mail, bilgilendirme materyali, afiş, web sitesi, bilgilendirici etkinlik, istişare, vb.)	3,0	3,3	5,1	6,1	3,2		
Avrupa Komisyonu'ndan ya da Komisyon web sayfasında verilen bilgilerden	1,2	5,1	3,8	5,7	3,2		
Eurodesk ağından	3,0	3,0	3,4	4,9	3,2		

Tablo 1'in gösterdiği üzere, Gençlik Değişimleri katılımcılarının neredeyse yarısının (%48,6) projeleri hakkında bilgi aldıkları *gençlik kuruluşları* ve *dernekler* Gençlik Değişimleri için temel bilgi kaynakları olarak görünmektedirler. Diğer taraftan, AGH katılımcıları için temel bilgi kaynağı arkadaşları ve daha genel anlamda sosyal çevreleri olarak ortaya çıkmaktadır. RAY-MON araştırmasının bulguları AGH katılımcılarının %28,9'u gençlik projeleri hakkında gençlik kuruluşları/dernekler tarafından bilgilendirilirken, bu kategori katılımcıların %35,9'unun arkadaşları ve tanıdıkları yoluyla bilgilendirildiklerini göstermektedir.

Bu raporda analiz edilen diğer iki faaliyet için, yani Yapılandırılmış Diyalog ve Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği ve TCA için, *gençlik kuruluşları* ve *dernekler* birincil bilgi kaynaklarıdır. %36 oranıyla en sık kullanılan ikinci bilgi kaynağı olan gayri resmî bilgi ağları da kendine has ve ilginç bir bulgudur. Bunlar temelde *arkadaşlar* ve *tanıdıkları* kapsamaktadır. Gençlik fırsatları hakkında arkadaşlar ve tanıdıklardan gelen bilgi akışının yüksekliği de yine önemli bir bulgudur; ki RAY-MON daha önce bir proje hakkındaki memnuniyetin *kulaktan kulağa yayılmasıyla* yakından ilişkili olduğunu göstermiştir. Katılımcıların başarılı bir proje sonucunda diğer insanlara benzer projelere katılmalarını önermeleri çok olasıdır. Daha önce belirtildiği üzere, *yaygın öğrenme projelerinde çarpan etkisi çok yüksektir* ve bir katılımcı kendi arkadaşlarının ve tanıdıklarının benzer projelere katılmalarını harekete geçirmek için çok yüksek oranda çoğaltıcılar olarak hareket etmektedir. Tablo 1 tüm faaliyet türleri için eski katılımcıların çarpan etkilerinin çok güçlü olduğunu göstermektedir: insanlar arkadaş ve tanıdıklarının önerilerini izleme eğilimindedir ve kendilerine önerilen projelere katılmaktadırlar.

Farklı projelerin farklı amaçlara sahip olması nedeniyle, katılımcıların bu tür projelerin parçası olma motivasyonları da farklılaşmaktadır. Motivasyonlardaki farkları analiz edebilmek için, proje çeşitlerine göre bir karşılaştırma yapılmıştır. Bulgular Tablo 2'de sunulmaktadır.

Tablo 2. Bu projeye katılma nedenlerim... .... (EVET %)

	Katıldığım proje bir...				
	Ana Eylem 1 – Gençlik Değişimleri	Ana Eylem 1 – AGH	Ana Eylem 3 – Yapılandırılmış Diyalog	Ana Eylem 1 – Gençlik Çalışanların Hareketliliği ya da bir TCA Faaliyeti	Bilmiyorum ya da hatırlamıyorum
... başka bir ülkeyi tanımak.	64,8	73,2	16,6	49,2	54,7
... yeni deneyimler kazanmak.	86,9	86,6	73,2	81,8	80,0
... toplumsal ve politik konulara katılabilmek.	42,7	30,6	67,7	39,4	49,5
... eğlenip hoş zaman geçirmek.	50,4	49,1	23,8	32,2	51,6
... yabancı dil becerilerimi geliştirmek.	67,7	73,9	20,9	51,5	49,5
... kişisel gelişimim için.	77,3	78,5	69,8	74,2	70,5
... yeni bir şeyler öğrenmek.	74,4	74,7	68,5	73,5	73,7
... başka kültürlerden ya da ülkelere insanlarla temas kurmak.	80,9	80,5	31,1	71,2	64,2
... kendimi sınamak için.	26,3	33,7	12,3	18,9	24,2
... birisi beni teşvik ettiği için.	12,0	15,2	9,4	7,6	11,6
... mesleki gelişimim için.	41,2	39,2	49,4	66,3	40,0
... gelecekteki faaliyetlere hazırlanmak için (örneğin eğitim, yetiştirme, gönüllü faaliyetler, çalışma, vb.)	50,7	54,2	45,1	50,0	52,6
... Avrupa'ya ilişkin bilgimi geliştirmek için.	49,0	52,7	23,0	38,3	43,2
... proje konusu ilgimi çekti.	46,2	36,2	55,3	59,5	48,4
... iş bulma şansımı artırmak için.	22,0	27,3	17,9	17,4	18,9
... diğer nedenler.	4,5	6,8	2,1	2,3	3,2

Tablo 2 farklı projelerin genel amaç ve hedefleriyle uyumlu bir şekilde katılımcıların motivasyonlarının çeşitliliğini göstermektedir. Örneğin, Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği katılımcıları, diğer projelerin katılımcıları ile karşılaştırıldığında, *kişisel gelişimle* ilgili sebeplere daha yüksek isteklilik bildirmişlerdir. Bu projelerin temel amaçlarının gençlik çalışmalarının kalitesini geliştirmek olduğu göz önüne alındığında, böylesi bir sonuç zaten öngörülmektedir. Benzer şekilde, TCA ve gençlik çalışanları için diğer hareketlilik faaliyetlerinin daha çok tema odaklı olma ve spesifik eğitim kursları ve seminerleri kapsama eğilimine bağlı olarak bu katılımcılar diğerlerine kıyasla proje konularına daha fazla ilgi göstermektedir.

Keşfetme boyutu açısından, projelere katılmaya sevk eden etkenler farklı faaliyet türleri katılımcıları arasında benzer özellik göstermektedir. Bütün projelerdeki katılımcılar *yeni deneyimler kazanma*, *yeni insanlarla tanışma* ve *yeni şeyler öğrenme* ortak motivasyonuna sahiptir. Bunlar aynı zamanda genç insanları *yeni insanlar*, *yeni yerler keşfetme* ve *yeni deneyimler kazanma* konusunda motive eden *yaygın öğrenme boyutuyla* da yakından ilgilidir.

Genel olarak bakıldığında, gençler *katılmış olmak için katılmak* yerine *beklentilerine uyan* projelere katılmaya çalıştıkları için, bu bulgular yer alınan proje çeşidiyle arkasında yatan motivasyon arasında sağlam bir korelasyon olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla, *gençleri kendi beklentilerine uyan proje çeşitlerini hakkında bilgilendirmek ve onları bu tür projelere yönlendirmek anlamında uygun rehberlik ve bilgilendirme elzemdir.*

Bir diğer bulgu projelere katılımın arkasında yatan motivasyonların çeşitliliği hakkındadır. Tablo 2'den çıkartılabileceği üzere, her proje türü için diğer sebeplerden daha büyük bir rol oynayan çeşitli motivasyonlar mevcuttur. Motivasyon gruplarının birbirini tamamlayıcı özelliği ayrıca çarpıcıdır: örneğin, kişisel gelişim yeni insanlarla tanışmakla, yeni insanlarla tanışmak ise siyasî katılımı tamamlanabilir. Önemli olan motivasyonların karmaşıklığının *proje yönetiminin bilgilendirmeden tasarıma, uygulamadan değerlendirmeye her aşamasında dikkate alınması* gerektiğidir.

**Tablo 3. Aşağıdaki beyanlara ne kadar katılıyor ya da katılmıyorsunuz? Şimdi proje bittiğine göre:
(KATILYORUM + TAMAMEN KATILYORUM %)**

	<u>Katıldığım proje bir...</u>				
	Ana Eylem 1 – Gençlik Değişimleri	Ana Eylem 1 – AGH	Ana Eylem 3 – Yapılandırılmış Diyalog	Ana Eylem 1 – Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği ya da bir TCA Faaliyeti	Bilmiyorum ya da hatırlamıyorum
Benzer bir projeye katılmalarını ya da böyle bir proje başlatmalarını başkalarına tavsiye ederim.	97,0	95,2	96,6	97,4	93,7
Bu projenin geliştirilmesine görüş ve fikirlerimle katkıda bulunabildim.	87,8	86,0	94,4	92,4	83,9
Bu projenin uygulanmasına görüş ve fikirlerimle katkıda bulunabildim.	90,4	90,3	92,4	94,7	84,0
Kendimi projeye bütünleşmiş hissettim.	90,9	86,6	89,4	93,5	82,9
Önümüzdeki yıllarda benzer bir projeye katılmayı planlıyorum.	94,5	85,4	94,9	95,1	89,4
Önümüzdeki yıllarda benzer bir proje hazırlamayı planlıyorum.	65,4	52,9	65,4	74,8	50,0
Genel olarak, projeye katılmam kişisel gelişimime katkıda bulundu.	95,6	96,7	97,5	96,6	93,6

Tablo 3'te sunulmakta olan rakamlar, katılım gösterilen projenin çeşidinin *çarpan etkisi* üzerinde önemli bir etkisi olmadığını ortaya koymaktadır. Tüm proje çeşitlerinde yer alan neredeyse tüm katılımcılar *diğer insanlara benzer projelere katılmalarını önerebileceklerini* ve genel olarak bakıldığında *projenin kişisel gelişimlerine katkıda bulunduğunu* belirtmişlerdir. Bu bulgular çok dikkat çekicidir, çünkü daha önce gösterildiği gibi, arkadaşların ve tanıdıkların tavsiyeleri insanların projelere katılmaları için güçlü bir motivasyondur. Bu derece yüksek seviyelerdeki tavsiyeler yeni insanların doğrudan harekete geçirilmesine katkıda bulunmak açısından projelerin başarısını göstermektedir.

Tablo 3 incelendiğinde görülebileceği gibi, Avrupa Gönüllü Hizmeti katılımcıları *benzer bir proje yoluyla deneyimi tekrar etmek* ve *benzer bir proje düzenlemeyi planlamak* konusunda nispeten daha düşük rakamlara sahiptir. Bu düşük rakamlar muhtemelen AGH projelerinin yapısı ve tasarımından dolayıdır. Öncelikle, bir gönüllü, AGH çerçevesinde düzenlenen bir uzun dönem gönüllülük projesinden döndükten sonra, bu gönüllü için bir başka uzun dönem gönüllülük faaliyetine gitmek mümkün değildir. Deneyimin tekrarlanması konusundaki isteklilik hakkındaki düşük rakamları açıklayacak şekilde, çoğu gönüllü bu koşulun farkındadır. Benzer şekilde bir AGH projesinin düzenlenmesi bir ev sahibi kuruluş, bir gönderen kuruluş ve bir de gönüllü gerektirmektedir. Geri dönen AGH gönüllüsü bir kuruluşta yer almıyorsa, bir AGH projesinin düzenlenmesi bir birey için çok zor olacaktır. Diğer taraftan, bir Gençlik Değişimi düzenlemek birçok insanı kapsar, düzenlenmesi görece daha kolaydır ve her şeyden önemlisi, bir gençlik değişiminin süresi bir Avrupa Gönüllü Hizmeti'nden çok daha kısadır. Dolayısıyla, bir gençlik değişiminin bitişini takiben bir katılımcının bir gençlik değişimi düzenlemesi; bir AGH eski gönüllüsünün süresi bir yıla kadar sürebilecek bir AGH projesi düzenleme sorumluluğunu almasına nazaran daha olasıdır.

Tablo 4. (a. Projenin sonucu olarak, aşağıdaki beyanlara ne ölçüde katılıyor ya da katılmıyorsunuz?)

(b. Projeye katılmış olmanızın sizin üzerinizde başka etkileri de oldu mu?)

(KATILYORUM + TAMAMEN KATILYORUM %)

	Katıldığım proje bir...				
	Ana Eylem 1 – Gençlik Değişimleri	Ana Eylem 1 – AGH	Ana Eylem 3 – Yapılandırılmış Diyalog	Ana Eylem 1 – Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği	Ya da bir TCA Faaliyeti hatırlamıyorum ya da Bilmiyorum ya da
a. şimdi, kendi ülkemden başka ülkelere gitmek konusunda daha yetkinim (örneğin seyahat, öğrenim, işe yerleşme (stajyerlik), iş, vb.)	96,4	96,5	79,7	95,1	91,8
a. şu anda okumak, çalışmak, staj yapmak veya yaşamak için yurtdışına gitmeyi istiyorum.	95,8	94,6	84,8	87,5	85,9
a. Bu proje aracılığı ile kurduğum ağlarla bağlantımı sürdürmek niyetindeyim.	96,6	93,6	88,8	97,5	86,8
a. Bu proje sırasında tanıştığım kişilerle ortak faaliyetler ya da projeler gerçekteştirmek niyetindeyim.	89,9	77,9	84,5	92,7	77,4
b. Daha ileri seviyede öğretim ve eğitim almayı planlıyorum.	92,8	88,5	88,4	88,3	82,0
b. Bir işe sahip olma şansımın yükseldiğine inanıyorum.	86,5	84,5	79,1	75,2	69,9

AGH'nin istisnai doğasının etkisi Tablo 4'te sunulan proje etkisine ilişkin analizde de gözlemlenebilir. Katılımcılara *projeler yoluyla tanıştıkları insanlarla ortak faaliyetler veya projeler geliştirme niyetleri olup olmadığı* sorulduğunda, en düşük olumlu cevap oranı %77,9'la AGH eski gönüllülerinden gelirken, bu rakam gençlik çalışanlarının hareketliliği katılımcıları için %92,7'dir. Daha önce tartışıldığı gibi, AGH projelerinin hazırlığı, düzenlenmesi ve uygulanması daha çok çaba gerektirmekte ve daha uzun zaman almaktadır.

Hep birlikte ele alındığında, Tablo 4'te sunulan başlıklarda farklı faaliyetlerin karşılaştırılması iki önemli bulguyu ortaya çıkarmaktadır: İlk olarak proje etkisi farklı faaliyet çeşitleri ve projeler için gayet benzer özelliktedir. İkinci olarak, *bütün proje çeşitleri* gelecekteki eğitimsel ve mesleki beklentiler ve niyetler açısından katılımcılar üzerinde gayet olumlu etkilere sahiptir.

Tablo 4'teki bilgiler temel olarak gençlik çalışması gelişimi üzerindeki etkiye ve kişisel eğitim ve hareketlilik değerlendirmelerine odaklanmaktadır. RAY-MON anketi katılımcılardan kişilikleri üzerindeki etkiye ilişkin öz değerlendirmelerinin istendiği bir başka bölümü de içermektedir. Bu bölümün analiz sonuçları aşağıda, Tablo 5'te sunulmaktadır.

Tablo 5. Projeye katıldıktan sonraki duygularım... (EVET %)

		Katıldığım proje bir...				
	Ana Eylem 1 – Gençlik Değişimleri	Ana Eylem 1 – AGH	Ana Eylem 3 – Yapılandırılmış Diyalog	Ana Eylem 1 – Gençlik Çalışmalarım	Hareketliliği ya da bir TCA Faaliyeti	Bilmiyorum ya da hatırlamıyorum
... kendime güvenim arttı.	96,0	94,5	94,4	92,9	94,0	94,0
... duygu ve düşüncelerimi daha iyi ifade edebiliyorum.	95,5	92,0	91,8	91,1	91,6	91,6
... sağlığma daha çok dikkat ediyorum.	68,1	70,7	67,3	64,6	62,2	62,2
... kendi kendime daha fazla yetebiliyorum.	88,6	86,3	81,0	86,5	90,4	90,4
... yeni ortaya çıkan durumlara daha iyi baş edebiliyorum.	93,4	93,2	88,6	92,0	86,6	86,6
... başkalarıyla empati kurmakta daha iyiyim.	93,2	93,2	91,4	93,8	90,2	90,2
... çatışmaları daha iyi yönetebiliyorum.	90,0	90,4	84,8	88,4	79,5	79,5
... kendim hakkında daha çok şey öğrendim.	93,7	89,9	88,9	88,4	86,3	86,3
... güçlü ve zayıf yanlarımı artık daha iyi biliyorum.	92,3	91,2	88,2	90,2	85,4	85,4
... benden farklı olan kişilerle artık daha iyi ilişki kurabiliyorum.	96,9	94,0	91,4	92,9	95,1	95,1
... projeye katılmam üzerimde özel bir etki yaratmadı.	27,6	24,3	31,3	34,5	31,7	31,7

Kişisel etkilere ilişkin maddelerin sonuçları incelendiğinde, en güçlü gelişimin *özgüven* ve *farklı insanlara sempati* olduğu görülmektedir. Proje katılımcılarının %94,8'inin projeden sonra daha özgüvenli hissettiklerini bildirmiş, %94,7'si ise kendilerinden farklı olan kişilerle artık daha iyi ilişki kurabildiklerini belirtmişlerdir.

Proje etkisinin ikinci alanı olarak, katılımcılar düşüncelerini başka insanlara daha iyi ifade ettiklerine ve diğerleriyle daha iyi empati kurduklarına inanmaktadırlar. **Katılımcıların neredeyse 10'da 9'u** projeden sonra yeni durumlarla daha iyi başa çıkabildiklerini belirtmektedirler. Kendini ifade etme anlamında en yüksek oran KA3-Yapılandırılmış Diyalog katılımcılarından gelmektedir, ki bu beklenebilir bir durumdur, çünkü bu projeler fikir alışverişi, tartışmalar ve fikir paylaşımına dayanmaktadır.

Verilerden çıkan en çarpıcı sonuç ise KA3 – Yapılandırılmış Diyalog katılımcılarının karamsar bakış açılarındaki değişimdir. 2016'da Yapılandırılmış Diyalog katılımcılarının %60'ı *projeye katılımlarının kendileri üzerinde herhangi bir etki yapmadığını* belirtmişken, bu sene bu rakam yarı yarıya, %31,3'e inmiştir.

Genel olarak bakıldığında, bulgular proje türlerindeki çeşitliliğin, kişilik üzerinde etki hakkındaki öz değerlendirmede temel bir farklılık yaratmadığını göstermektedir.

**Tablo 6. Proje sonuçta size nasıl etkiledi?
(PROJE ÖNCESİ DURUMDAN FARKLI OLARAK %)**

	Katıldığım proje bir...							
	Ana Eylem 1 - Gençlik Değişimleri	Ana Eylem 1 - AGH	Ana Eylem 3 - Yapılandırılmış Diyalog	Ana Eylem 1 - Gençlik Çalışanların Hareketliliği ya da bir TCA Faalitesi	Bilmiyorum ya da hatırlamıyorum			
Avrupa'daki güncel olaylar hakkında bilgi sahibiyim.	37,9	37,8	26,7	43,4	37,9			
Sivil topluma katılıyorum.	37,8	31,2	38,0	39,7	38,6			
İmkânı insanların kapsanmasını aktif olarak destekliyorum.	47,8	38,6	41,0	44,4	45,3			
Çevrenin korunmasına aktif katkıda bulunuyorum (örneğin geri düşünüm, yenilenebilir enerji kullanımı, kirliliğin azaltılması için toplu taşınma kullanma, vb.)	35,2	33,3	29,4	31,9	42,9			
Demokratik/siyasal yaşama katılıyorum.	32,5	26,8	35,1	29,5	30,2			
Gönüllülük faaliyetlerine katılıyorum.	46,8	35,6	41,0	38,8	39,5			
Kültürel çeşitliliğe değer veriyorum.	51,7	45,9	38,9	48,4	52,9			
Gençlik politikası geliştirilmesine katkıda bulunmak istiyorum.	48,6	40,4	45,2	53,6	44,7			
Kendimi Avrupalı hissediyorum.	27,8	29,3	17,9	30,8	38,8			
Ayrımcılığa, hoşgörüsüzlüğe, yabancı düşmanlığı ya da ırkçılığa karşı mücadeleleye kararlıyım.	47,3	45,5	34,1	48,2	54,0			

Kişilik ve fikirlerle ilişkili olarak algılanan değişimler Tablo 5’teki maddeler altında sunulmuştur. Ancak fikir seviyesindeki değişimlerin her zaman bir bireyin davranışlarına yansımayacağı da bir sır değildir. Proje deneyiminin katılımcıların fiili davranışları üzerindeki etkisini değerlendirmek için, “Proje sonuçta sizi nasıl etkiledi?” başlıklı diğer bir madde seti RAY-MON anketine dâhil edilmiştir. Tablo 6’daki sonuçların gösterdiği gibi, proje deneyimi katılımcıların davranışlarını da etkilemektedir. Ancak bu etki tavır ve fikir seviyesiyle karşılaştırıldığında daha az dereceldedir.

Farklı proje türleri arasında yürütülen analize göre, Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği veya bir TCA etkinliğinin kendi özel proje türünün amaçlarını yerine getirmiş görüldüğünü belirtmek önemlidir. Örneğin, *gençlik politikası gelişimine katkıda bulunma konusunda artan ilgi* başlığında olumlu değişim belirgindir; **katılımcıların yarısı projeden sonra gençlik politikası geliştirme konusunda daha ilgili olduklarını belirtmişlerdir.** Gençlik çalışanlarının hareketliliğinin temel amacının gençlik çalışmalarının kalitesinin geliştirilmesine katkıda bulunmak olduğu düşünüldüğünde, bu çok önemlidir. Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği ve TCA projeleri toplantılar, konferanslar, istişare toplantıları ve etkinlikler şeklinde gerçekleştirilebilir. Bu projelere yapılan yatırımın gençlik politikası geliştirme ve uygulayıcıların politikaya katılımı konusunda yüksek getirisi olduğu görülmektedir.

Tablo 7. (a. Size soru yöneltilen proje kapsamında bir Youthpass sertifikası aldınız mı?

(b. Youthpass'mızı herhangi bir işlemde belge olarak kullandınız mı? Örneğin herhangi bir iş, staj, kurs, araştırma vb. başvurusunda?

(EVET %)

	<u>Katıldığım proje bir...</u>				
a. Size soru yöneltilen proje kapsamında bir Youthpass sertifikası aldınız mı?	Ana Eylem 1 – Gençlik Değişimleri	Ana Eylem 1 – AGH	Ana Eylem 3 –Yapılandırılmış Diyalog	Ana Eylem 1 – Gençlik Çalışmalarının Hareketliliği ya da bir TCA Faaliyeti	Bilmiyorum ya da hatırlamıyorum
	84,5	66,9	79,3	82,3	74,7
b. Youthpass'ı herhangi bir amaçla kullandınız mı? Örneğin herhangi bir iş, staj, kurs, araştırma vb. başvurusunda?	31,4	28,2	30,6	24,5	16,1

Youthpass¹⁵ Erasmus+ Gençlik Programı tarafından desteklenen projeler için bir tanınma aracıdır. Youthpass'la birlikte, Erasmus+ ve Avrupa Dayanışma Mekanizması (European Solidarity Corps) projelerinin katılımcıları neler yaptıklarını tanımlayabilmekte ve neler öğrendiklerini gösterebilmektedirler. Farklı proje türlerinin karşılaştırmalı analizinin son bölümünde, Youthpass'ı kullanma oranları incelenmektedir. Tablo 7'de sunulan sonuçların gösterdiği gibi, **AGH ile diğer faaliyetler arasında Youthpass alma konusunda temel bir fark** vardır. Proje sonucunda Youthpass alan katılımcıların oranı çok yüksek olmamakla beraber, bütün proje türlerinde %66'dan fazladır. Fakat bu durum KA1- Gençlik Değişimleri (%84,5) ve KA1 – Gençli Çalışanlarının Hareketliliği (%82.5) ile karşılaştırıldığında, Avrupa Gönüllü Hizmeti (%66,9) için ciddi şekilde düşüktür.

Karşılaştırmalı analizden ortaya çıkan temel bir konu 2016'dan 2018'e Youthpass alma oranlarındaki düşüştür. Önceki verilerde, ortalama bütün proje türleri için %80'in üzerinde olmuş, ve bu oran Gençlik Değişimleri için neredeyse %99'a ve Avrupa Gönüllü Hizmeti için %97'ye ulaşmıştı.

Özellikle de Avrupa Gençlik projelerinin görünürlüğü ve tanınması göz önüne alındığında, Youthpass alma oranlarındaki bu düşüş endişe vericidir. Neden azalan oranda katılımcının Youthpass aldığıın sebepleri dikkatlice araştırılmalıdır. Bu durumun, düzenleyicilerin katılımcıları cesaretlendirmedeği ve bilgilendirmediği organizasyon tasarımıından mı, yoksa katılımcıların Youthpass alma konusunda tereddütlü olduğu ve motive olmadığı kişisel sebeplerden mi kaynaklı olduğunun bilinmesi önemlidir.

Edinilen Youthpass'ın kullanım oranı da **düşüktür**. Youthpass'ın bir iş başvurusu, bir staj başvurusu, bir kurs, eğitim vb. için kullanımına ilişkin toplam oran, %30'luk bir ortalamaıyla, bütün proje çeşitleri için hayli düşüktür.

Bu bölümdeki sonuçlar, Youthpass kullanım oranları haricinde, **bilgi kaynakları, motivasyon ve fikir, algı ve davranış üzerinde etki açısından farklı faaliyet türleri açısından önemli değişiklikler olmadığını** göstermektedir.

İzleyen bölümde proje liderlerinin projelerin etkileri ve çıktıları hakkındaki algıları ve değerlendirmeleri ortaya koyulmaktadır.

---

¹⁵ <https://www.youthpass.eu/tr/>

5. Proje Liderlerinin Perspektifi

Bu bölüme kadar özetlenen rapor bulguları, katılımcıların öz değerlendirmelerinden oluşmaktadır. Proje deneyimlerinin sonucu olan iyileştirmelerin, gelişimlerin ve etkilerin öz değerlendirmesinin önemli bulgular sunduğuna dikkat çekmek gerekmektedir. Genç bireyler, kendilerinin fikirlerinde, tutumlarında, düşüncelerinde ve planlarında görülen değişiklikleri saptamada en iyi kaynak olduklarından, öznel değerlendirme oldukça bilgilendiricidir. Bununla birlikte, bireylerin kendi değişimleri ve gelişimleriyle ilgili öznel değerlendirmelerinin her zaman doğru olmadığı da kanıtlanmıştır. Bireyler, başarılı bir projenin heyecanı ya da aksine hayal kırıklığı yaratan bir projenin hayal kırıklığı ile belirli gelişmeleri küçümseme veya belirli yönleri abartma eğilimindedirler. Bu tür durumlarda, farklı bilgi kaynakları ve değerlendirmelerle sağlama yapmak her zaman iyi bir tedbir olacaktır.

Bu tür durumlarda, proje liderleri bir dış perspektif sağlamaları açısından çok önemlidir. Bu kişiler, projelerin doğrudan tasarımına ve uygulanmasına katkıda bulduklarından her bir projenin amaçları ve hedefleri hakkında birinci elden bilgi sahibidirler. Proje liderlerinin başlangıçta belirlenen amaçların ve hedeflerin karşılanıp karşılanmadığına ilişkin görüşleri çok önemlidir. Üstelik her projenin kendi değerlendirme planı vardır ve proje liderleri genel olarak bu değerlendirmeyi yapmakla yükümlüdür. Proje liderleri, bir projenin başarısını eğitsel ve bilgilendirici hedefleri açısından çok verimli bir şekilde değerlendirebilirler.

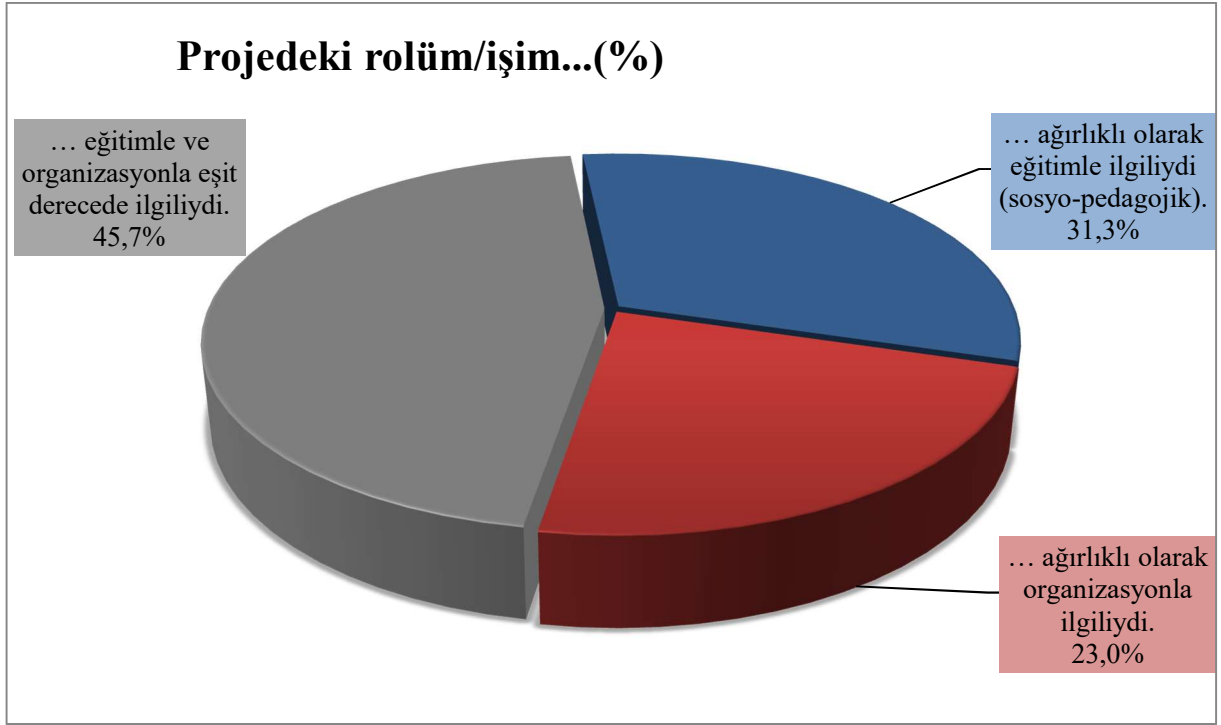
Gençlerin kendi ilerlemelerinden haberdar olmamaları ya da gelişimlerini göz önünde bulundurmamaları sık rastlanan bir durum olduğu için proje liderlerinin katılımcılarla ilgili değerlendirmeleri çok bilgilendirici ve değerlidir. Proje liderinin katılımcının projenin başında ve sonunda nasıl bir performans gösterdiğine dair dışarıdan yaptığı değerlendirme, ortaya önemli kıyaslamalar koyabilir.

Bu değerli dış değerlendirmelere ulaşmak için RAY-MON, proje liderleriyle katılımcılarınkine benzer iki seriden oluşan anketler düzenlemiştir. İlk seri Ekim 2017'de, ikincisi ise Nisan 2018'de düzenlenmiştir.

Katılım için davet edilen **1095** kişiden (proje başlamadan hemen önce Türkiye'de ikamet edenler) toplam **286 proje lideri** iki anket serisine de yanıt vermiştir.

RAY-MON'a katılan proje liderleri projelerde farklı roller üstlenmişlerdir. Bu çeşitlilik, farklı roller katılımcıların gelişimine dair farklı bakış açıları sağladığından ve projenin etkisinin daha iyi değerlendirilmesine yardımcı olduğundan toplanan verilerin geçerliliğini artırmaktadır. Grafik 16, ankete katılan proje liderlerinin proje sırasında sahip oldukları roller açısından dağılımını vermektedir.

Grafik 16 Proje Liderlerinin Projedeki Roller

Grafik 16'da görüldüğü gibi, anket katılımcıların neredeyse yarısı hem *edütmisel* hem *organizasyonel* olmak üzere iki farklı rol üstlenmiştir. Bu durum, proje liderlerinin projenin bütün boyutlarında ve evrelerinde yer aldıkları ve bu nedenle proje katılımcılarıyla çok yakın ilişkiler geliştirdikleri anlamına gelmektedir. Bu, onları katılımcıların gelişimlerini ve öğrenimlerini değerlendirmelerinde oldukça kıymetli hale getirmektedir. Katılımcı proje liderlerinin %31,3'ü esasen eğitimle ilgili bir görev sahibiyken, geri kalan %23'ü öncelikli olarak organizasyonla ilgili bir rol sürdürmüştür.

Anket katılımcılarının cinsiyet dağılımı ile karşılaştırıldığında, yanıt veren proje liderlerinin cinsiyet dağılımı daha az dengelidir. RAY-MON anketlerine katılan proje liderlerinin çoğunluğu erkek (%62) iken, %38'i kadındır. Bununla birlikte, yürütülen projeler hakkında kısa bir masa başı araştırması, bu orantısızlığın yalnızca saha içindeki gerçeklerin bir yansıması olduğunu ortaya koymaktadır: Proje liderliğinde rol alan erkeklerin oranı genel olarak kadın proje liderlerinkinden daha fazladır.

Grafik 17 Proje ve Program Hedefleri

**Aşağıdaki ifadelere ne ölçüde katılıyor ya da katılmıyorsunuz?
Proje Erasmus+: Gençlik Programı'nın aşağıdaki hedeflerine katkıda bulunmuştur:**

Proje liderlerinin genel değerlendirmesi, **Erasmus+ Gençlik Hareketlilik faaliyeti kapsamında yürütülen projelerin program hedeflerine katkıda bulunduğu yönündedir.**

Program hedeflerinden dayanışma, kültürel çeşitlilik ve uluslararası/kültürlerarası boyutlar en olumlu değerlendirmeleri alan yönler olarak ortaya çıkmaktadır. **Proje liderlerinin %97,8'i, projelerin gençler arasında dayanışma geliştirilmesine katkıda bulunduğuna inanmaktadır.** Proje liderleri, yaptıkları değerlendirmelerde projelerin *gençlerin kültürel çeşitliliğe saygılarını artırmalarına katkıda bulunduğunu* (%97,5), *uluslararası diyalogun geliştirilmesini sağladığını* (%97,2) ve *gençlik çalışmalarının uluslararası boyutunu artırdığını* (%96,6) belirtmişlerdir.

Proje liderleri projelerin, **katılımcıların yetkinlik ve beceri gelişimlerine katkıda bulunduğunu da belirtmektedir.** Neredeyse tüm proje liderleri (%96) yer aldıkları projenin gençlerin anahtar yeterliklerini geliştirdiklerini ifade etmiştir. Bu sonuç, Grafik 7'de sunulan proje katılımcılarının öz değerlendirilmeleriyle oldukça yakındır.

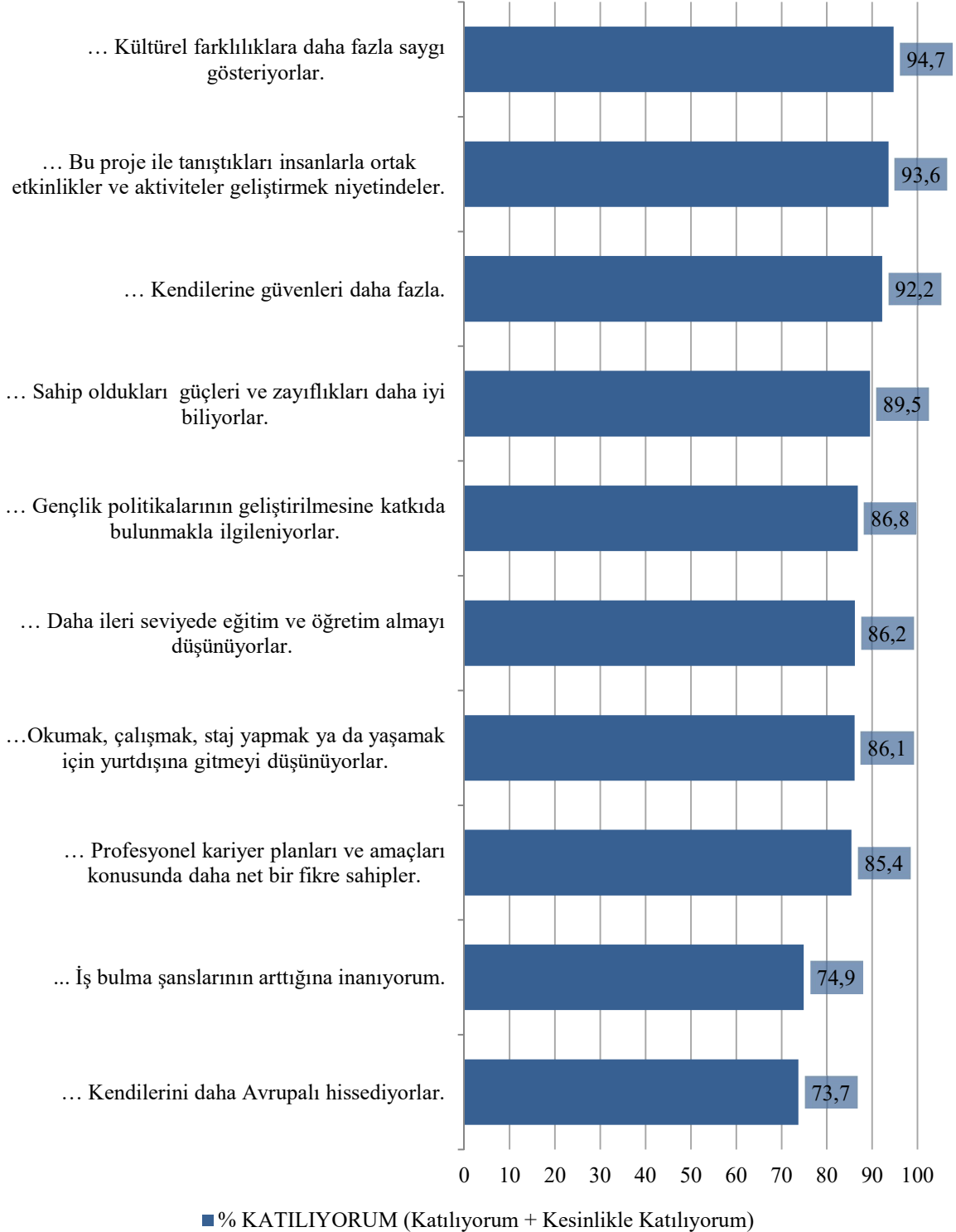
Grafik 17'deki bulgular analiz edildiğinde, **proje liderlerinin farklı program hedeflerine ulaşma konusundaki değerlendirmelerinin oldukça olumlu olduğu görülmektedir.** Projenin farklı hedeflere ulaştığını kabul eden anket katılımcılarının ortalaması **%94,2'dir.** Amaçların aktif vatandaşlıktan sargın ve yaygın öğrenmeyi tanımaya kadar çok farklı yönleri olduğu göz önünde bulundurulduğunda, bu denli olumlu bir değerlendirme, proje sonuçlarından duyulan büyük bir memnuniyete işaret etmektedir.

Bir gençlik projesinin başarısını değerlendirmek için en önemli ölçütlerden biri, katılımcı gençler üzerindeki etkinin değerlendirilmesidir. Daha önce de belirtildiği gibi, RAY-MON verileri, katılımcıların kendi değerlendirmelerinin oldukça olumlu etkilere ve yeterlik gelişimine işaret ettiğini ortaya koymaktadır. Bu noktada katılımcıların kendi değerlendirmelerini proje liderlerinin dış değerlendirmeleriyle karşılaştırmak bilgilendirici olacaktır.

Proje liderlerinin projelerin gençler üzerindeki etkileri konusundaki görüşlerine dair RAY-MON bulguları Grafik 18'de sunulmuştur.

Grafik 18 Projenin Katılımcılar Üzerindeki Etkisi

Projenin katılımcılar üzerindeki etkilerinden hangisini/hangilerini fark ettiniz veya duydunuz? (Lütfen aşağıdakilere ne denli katıldığınızı ya da katılmadığınızı belirtiniz.)

Grafik 18'de sunulan veriler analiz edildiğinde, **proje liderlerinin çoğunun projelerin katılımcılar üzerinde olumlu bir etkisi olduğuna inandıkları ortadadır.**

Proje liderlerinin değerlendirmelerine göre, projelerin yarattığı en büyük etki kültürlerarası öğrenme üzerindedir. **Ankete katılanların %94,7'si, projenin sonucu olarak katılımcıların *kültürel çeşitliliği daha fazla takdir ettiğini* belirtmiştir.**

Proje liderlerine göre, katılımcılar üzerindeki bir diğer önemli etki, *kendini keşfetmeye* ve *kendini fark etmeye* yöneliktir. **Ankete katılanların %92,2'si *katılımcıların kendilerinden daha emin olduklarını* belirtmekte, anket katılımcıların %89,5'i ise *katılımcıların güçlü ve zayıf yönlerini daha iyi bildiğine* inanmaktadır.**

Proje liderleri ayrıca, projenin katılımcıların geleceği üzerinde önemli bir etkisi olduğunu düşünmektedir. **Anket katılımcılarının %93,6'sı, *proje katılımcılarının ortak faaliyet ya da proje geliştirmek niyetinde olduklarını* belirtmiştir. %86,2'si, katılımcıların *daha fazla eğitime ve çalışmaya katılmayı planladıklarını* ifade etmiştir. %86,1'i katılımcıların *yurtdışında okumak, çalışmak, işe yerleşmek (staj yapmak) ya da orada yaşamak niyetinde olduğunu* belirtmektedir. Son olarak, proje liderlerinin %74,9'u *katılımcıların iş bulma şanslarının arttığına* inanmaktadır.**

Karşılaştırmalı olarak incelendiğinde, proje liderlerinin 2018 yılındaki değerlendirmeleri 2016 yılına göre daha olumludur. Proje liderleri 2018 yılı için farklı konulara da vurgu yapmakta, anketlerde daha organizasyonel ve politika odaklı gelecek kaygıları ön plana çıkmaktadır. Aksine, 2016 yılındaki anketler daha öz yönelimli bir biçimde bireysel öğrenme ve yeterlik gelişimine odaklanmaktaydı.

Daha önce de belirtildiği gibi, katılımcılar kendi kendini değerlendirmelerinde azımsama veya abartma eğiliminde olabilmektedir. Bu nedenle, proje liderlerinin değerlendirmeleri ile proje katılımcılarının arasında yapılan karşılaştırma belirli farklılıkları ortaya koymaktadır. Projelerin etkisi, katılımcıların ve proje liderlerinin birbirinden farklı değerlendirdikleri bir alan gibi görünmektedir. Grafik 13 ve Grafik 14'te katılımcıların projenin etkileri üzerine değerlendirmeleri sunulmuştu. Grafik 18'deki proje liderlerinin yaptığı değerlendirmelerle karşılaştırıldığında, **proje katılımcılarının projenin etkisine dair değerlendirmelerinin proje liderlerinininkine oranla daha olumlu olduğu görülmektedir.** Örneğin, *proje katılımcılarının %82,1'i iş fırsatlarının arttığını düşünürken*, proje liderleri için bu oran %74,9'dur. Benzer şekilde, proje katılımcılarının %94,8'i *özgüvenlerinin arttığı* belirtirken proje liderleri için bu oran %92,2'dir.

Böyle bir fark görülmesindeki olası nedenler farklı açıklamalara sahip olabilir. Birincisi, başarılı bir projenin sonucu olarak heyecan, yüksek motivasyon ve coşku nedeniyle katılımcılar gerçek durumdan daha olumlu değerlendirmelerde bulunmuş olabilirler. İkinci olarak, proje liderleri, katılımcıları diğer katılımcılarla kıyaslayarak değerlendirebildikleri için daha gerçekçi bir bakış açısına sahip olabilirler. Üçüncüsü ise, proje katılımcıları, proje liderleri ile olan temasları projenin süresi ile sınırlı olduğundan daha gerçekçi bir değerlendirmeye sahip olabilirler. Örneğin, proje bittikten çok sonra ortaya çıkan bir durumla olumlu etkinin farkına varabilirler.

Vurgulanması gereken nokta *hem proje katılımcılarının hem de proje liderlerinin, **projelerin katılımcılar üzerinde olumlu etkileri olduğuna inandıklarını** ve bu etkilerin kültürel farkındalık, kendine güvenme, kendini fark etme ve gelecekteki kişisel, eğitimsel ve mesleki kararlar ve istekler ile ilgili olduğunu belirtmeleridir.*

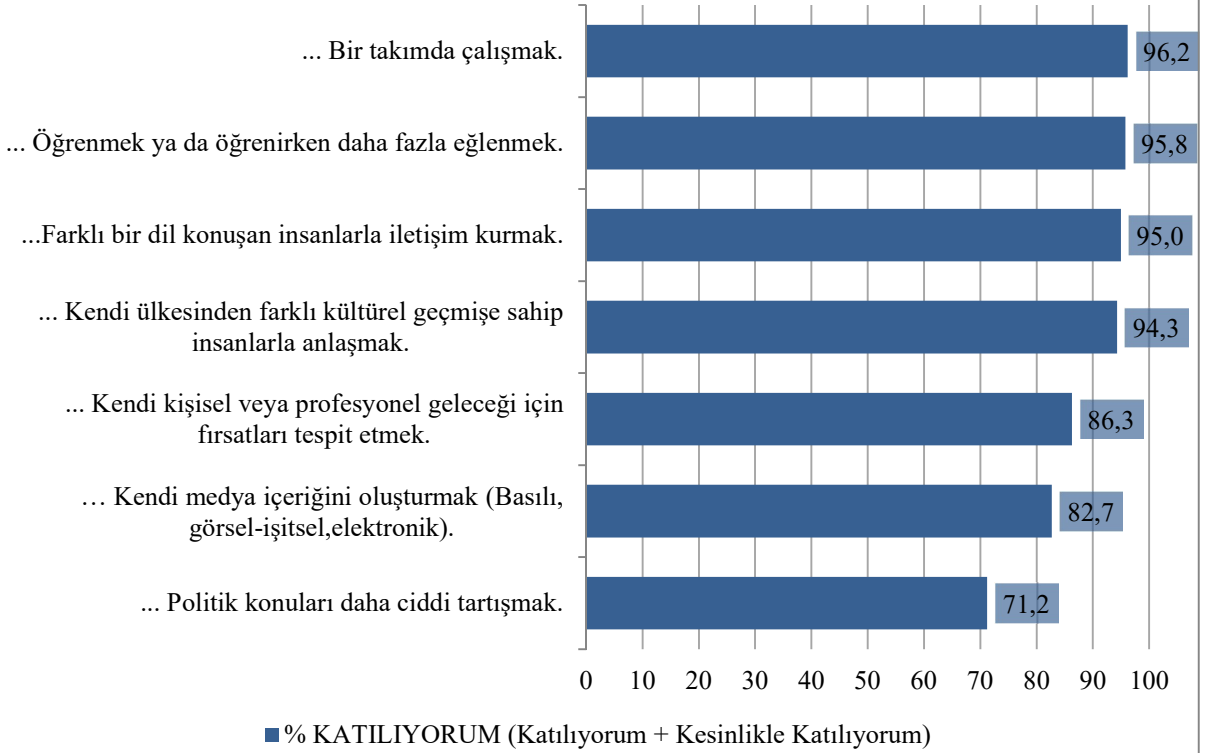
Anketin son bölümünde, proje liderlerine proje katılımcılarının yetkinliği ve beceri gelişimi hakkında sorular sorulmuştur. Anketi cevaplayan liderlerden, proje katılımcılarının bir dizi beceride gelişme göstermiş olup olmadıklarını belirtmeleri istenmiştir. Olumlu cevaplar Grafik 19'da sunulmaktadır.

Sonuçlar, proje liderlerine göre, projelerin katılımcıların yalnızca kişisel gelişimlerine değil aynı zamanda *beceri gelişimlerine de önemli katkılarda bulunduğunu* göstermektedir. Proje katılımcılarıyla yapılan anketlerin sonuçlarıyla karşılaştırıldığında, proje liderlerinin değerlendirmelerinin katılımcılar ile aynı yönde olduğu ve her iki grubun da projelerin beceri geliştirme yönü üzerinde hemfikir olduğu görülmektedir.

Grafik 19'da gösterildiği gibi, anket yapılan proje liderlerinin neredeyse tamamı (%96,2) katılımcıların *bir takımın parçası olarak iş birliği yapma* becerilerini geliştirdiklerini düşünmektedir.

Genel olarak, katılımcıların değerlendirmeleri proje liderleriyle oldukça benzerdir. *Ekip çalışması* ile ilgili beceriler, *gelecek için fırsatların belirlenmesi, yaygın öğrenme ve eğlenceli ortam* hem proje yöneticilerinin hem de proje katılımcılarının üzerinde anlaştıkları hususlardandır.

**Katılımcılar projeye katılımları yoluyla aşağıdaki becerilerden hangisini/hangilerini geliştirmişlerdir?
Katılımcılar şu konuda daha fazla bilgi sahibi olmuşlardır...**

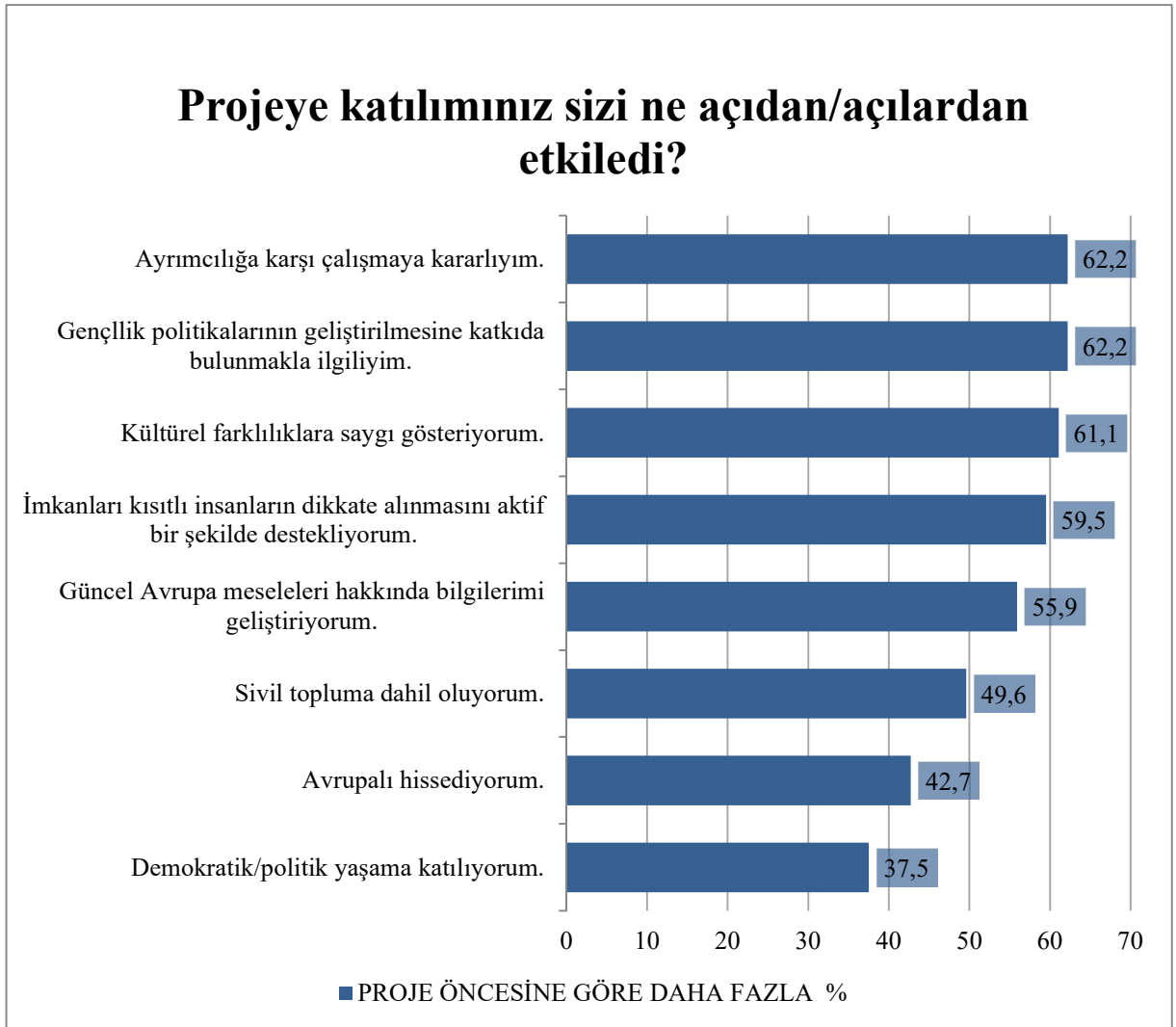
Bir projede yer almak ve bir proje sorumlusunun rolünü üstlenmek büyük bir sorumluluktur. Daha önce de belirtildiği gibi, proje katılımcıları benzer projelere katılmaya devam etme eğilimindeyken aynı zamanda daha fazla sorumluluk alarak farklı roller üstlenme eğilimi de göstermektedirler. Bu nedenle, hemen hemen tüm proje liderlerinin daha önce katılımcı rollerinden geldiği savunulabilir.

Her bir projenin hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi, proje liderleri de dâhil olmak üzere ilgili tüm taraflara değerli öğrenme fırsatları sunmaktadır. RAY-MON ayrıca, bir projede sorumluluk almanın bir sonucu olarak proje liderlerinin öğrenmelerini ve gelişimlerini araştırmaktadır. RAY-MON anketinin bir parçası olarak, proje liderlerinden *kendi* öğrenme süreçlerini değerlendirmeleri ve bir proje lideri olmanın kendi gelişimleri üzerindeki etkileri hakkında yorum yapmaları istenmiştir.

Grafik 20'de sunulan sonuçlara göre, proje liderlerinin yarısından fazlası, **projenin kendileri üzerinde büyük ve olumlu bir etkisi olduğuna inanmaktadır. 10 proje liderinden 6'sı projenin bir sonucu olarak kültürel çeşitliliği proje öncesine göre daha fazla takdir ettiğini belirtmiş** ve ankete katılanların yarısı *kendilerini güncel Avrupa meseleleri hakkında daha fazla bilgilendirdiklerini ifade etmiştir.*

Proje lideri olmanın, bireylerin mesleki motivasyonu ve istekleri üzerinde de etkisi olduğu görülmektedir. **Ankete katılan proje liderlerinin %62,2'si proje öncesine kıyasla ayrımcılığa, tahammülsüzlüğe, yabancı düşmanlığına veya ırkçılığa karşı çalışmaya daha kararlı olduklarını ve gençlik politikası geliştirilmesine katkıda bulunmakla daha fazla ilgilendiklerini söylemiştir.**

Grafik 20 Proje Liderleri Üzerinde Görülen Etki

6. Gençlik Çalışmaları ile Yaygın ve Sargın Öğrenmenin Tanınırlığı ve Geçerliliğine doğru: YOUTHPASS

Gençlik çalışmaları ve yaygın öğrenme/egitimin tanınması, Avrupa Konseyi'nin Gençlik Birimi tarafından 2000 yılında ilk sempozyum düzenlendiğinden ve 2001 yılında Avrupa Komisyonu Gençlik üzerine Beyaz Kitap'ın yaygın öğrenmenin daha iyi tanınması çağrısından bu yana sürekli olarak Avrupa gençlik çalışmalarının gündemindedir.

Ayrıca tanınmanın farklı formları arasında, öğrenmeyi kimin tanıdığı ve hangi amaçla tanıdığına dayanarak bir ayırım yapmak da önemlidir. Tanınma alanındaki temel referans belgesi, *Pathways 2.0*'de, tanınmanın formları aşağıdaki gibi tanımlanmaktadır:

- **Resmî tanınma**, bir bireyin başarılarını resmi bir şekilde tanıyan sertifikalar veya diplomalar düzenleyerek öğrenme çıktılarının “geçerli hale getirilmesi” ve bir öğrenme sürecinin ve/veya sonuçlarının “belgelendirilmesi” demektir.
- **Siyasî tanınma** yaygın eğitimin yasalarda tanınması ve/veya yaygın öğrenme/egitimin siyasî stratejilerde kapsanması, ve yaygın öğrenme sağlayıcılarının bu stratejilere dâhil edilmesi anlamına gelmektedir.
- **Toplumsal tanınma** toplumsal aktörlerin, resmî olmayan ortamlarda kazanılan yeterliklerin, ve bu işleri sağlayan kuruluşların değerini de içerecek şekilde bu faaliyetlerde yapılan çalışmaların değerini onaylaması demektir.
- **Öz-tanım** öğrenme çıktılarının birey tarafından değerlendirilmesi ve bu öğrenme çıktılarını başka alanlarda kullanma becerisi anlamına gelmektedir.¹⁶

Somut bir sonuç olarak, resmî tanınmayı teşvik etmek için gençlik liderleri ve gençlik çalışanları için European Portfolio (2006, 2014'de revize edilmiştir) ve Gençlik Programı faaliyetleri için Youthpass (2005'te geçerli idi, şimdi Erasmus+ içerisindedir) geliştirilmiştir.

Youthpass, Avrupa Komisyonu'nun yaygın öğrenmenin tanınmasını teşvik etme stratejisinin bir parçasıdır. Erasmus+ Gençlik Programı (2014-2020) ve Gençlik Programı (2007-2013)

---

¹⁶ Pathways 2.0 Avrupa'da yaygın öğrenme/egitimin ve gençlik çalışmalarının tanınmasına doğru, şu adreste mevcuttur: http://pjp-eu.coe.int/documents/1017981/7110668/GettingThere_WEB.pdf/

kapsamında desteklenen projeler için kullanılır. Öğrenme çıktılarını belgelemek için bir araç olarak Youthpass, politikayı uygulamaya ve uygulamayı da politikaya aktarır:

- Youthpass Sertifikalarını kendilerine destek olan birisiyle birlikte oluşturan proje katılımcıları, projelerde neler yaptıklarını ve hangi yeterlikleri edindiklerini tanımlama olanağına sahip olmaktadır. Dolayısıyla, Youthpass kişisel yaygın öğrenme süreçleri hakkında derinlemesine düşünme yapabilmeye destek olmaktadır.
- Avrupa çapında gençlik alanında yaygın öğrenmeyi tasdik eden bir araç olarak Youthpass gençlik çalışmasının toplumsal tanınmasının güçlenmesine katkıda bulunmaktadır.
- Youthpass, projenin katma değerini belgeleyerek, gençlerin ve gençlik çalışanlarının aktif Avrupa vatandaşları olmalarını desteklemektedir.
- Youthpass, anahtar yeterlikleri görünür hale getiren ve tasdik eden bir sertifika aracılığıyla gençlerin ve gençlik çalışanlarının istihdam edilebilirliğine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.¹⁷

Bu raporun ilgili bölümlerinde gösterildiği üzere, hem proje katılımcılarından hem de proje liderlerinden elde edilen RAY-MON araştırması bulguları, projelerin etkilerinin ve projeler esnasındaki öğrenmenin ve yeterlik gelişiminin çok yüksek seviyelerde olduğunu göstermektedir. Ancak, bu bilgilerin ve becerilerin toplum tarafından tanınırlığı bir araştırma konusudur. ‘Youthpass’ sertifikası, bir Erasmus+ Gençlik projesi sırasında edinilen öğrenme deneyimini tanımladığı, belgelediği ve tanıdığı için gayet iyi bir başlangıç noktasıdır.

RAY-MON anketleri kapsamında, katılımcılara Youthpass ve Youthpass kullanımı konusunda da bir dizi soru yöneltilmiştir.

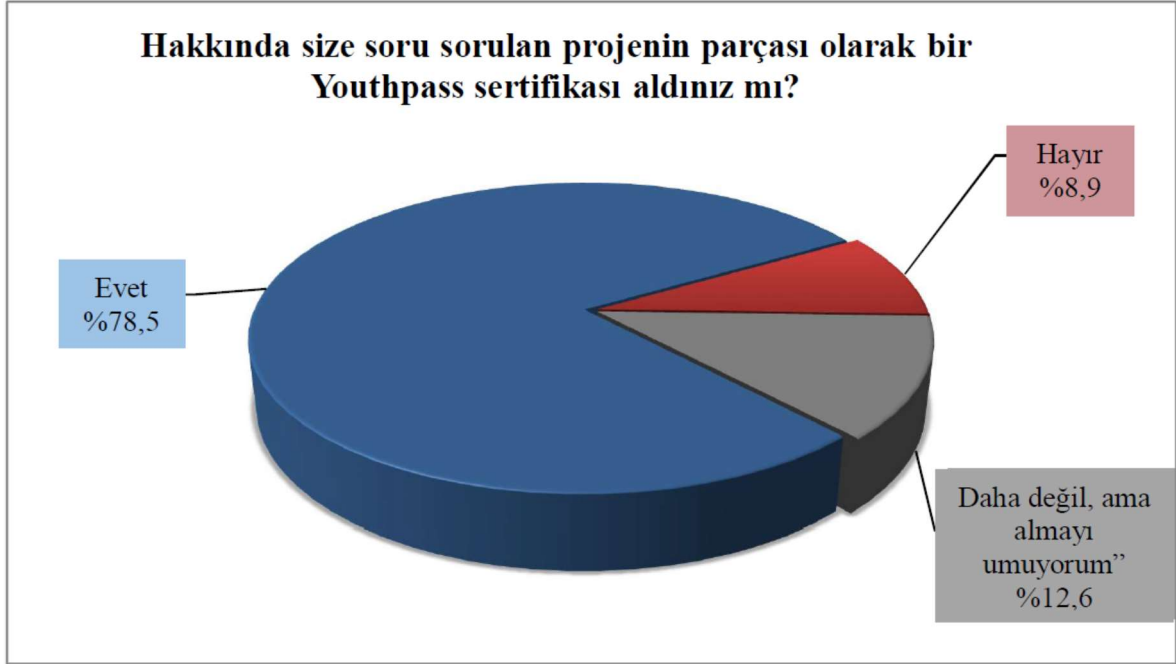
Başlangıç olarak, bir Youthpass alan proje katılımcılarının **azalmakta olduğu** bulunmuştur. **Ankete katılanların %78,5’i değerlendirdikleri projesinin sonunca bir Youthpass aldıklarını belirtmiştir, bu oran 2016 oranı olan %94’den hayli düşüktür.** (Grafik 21) Bir diğer olası açıklama ankette kullanılan dil ve anketin tasarımına bağlıdır. Daha önceki ankette, “Henüz değil, ama almayı umuyorum” şeklinde bir cevap şıkkı mevcut değildi. Bu kategorideki

---

¹⁷ <https://www.youthpass.eu/en/youthpass/about/>

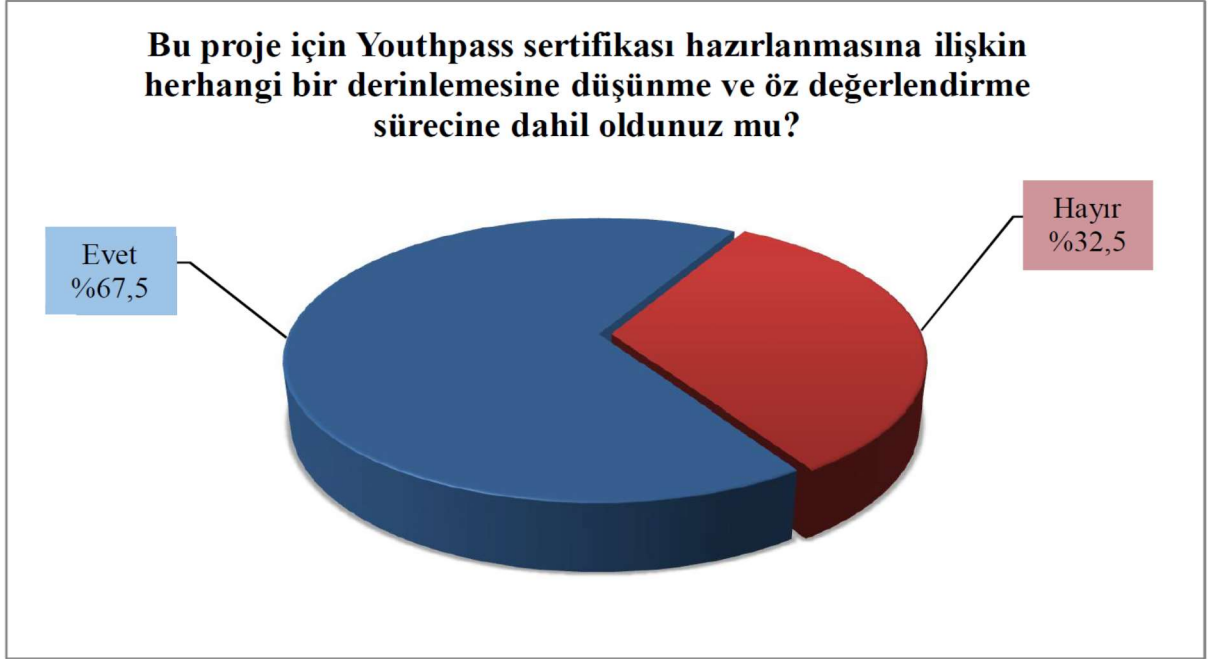
katılımcıların önceki ankette “Evet” şikkını seçmesi, dolayısıyla da daha yüksek bir oran yaratmaları yüksek bir olasılıktır. Bu anketteki bu iki şık toplamda %91’e ulaşmaktadır. Ancak bu konunun, dağılım oranlarını ve kuruluşların sertifika üretme sorumluluğunu yakından takip etmek açısından daha fazla incelenmeye ihtiyacı vardır.

Grafik 21 Youthpass’a sahip olan katılımcılar

Youthpass, bir projenin sonunda otomatik olarak oluşturulmamaktadır. Youthpass'ın katılımcının kendi gelişimi ve öğrenmesinin farkında olmasını sağlayacak bir öz değerlendirme ve derinlemesine düşünme aracı olması amaçlanmıştır. Ancak, pratik sebeplere bağlı olarak, bazı projelerin bu tür bir Youthpass'a bağlı değerlendirme süreçleri yürütmedikleri bilinmedik bir konu değildir. Dolayısıyla, proje katılımcılarına Youthpass sertifikasının bir parçası olarak projelerinin sonunda bir derinlemesine düşünme veya öz değerlendirme olup olmadığı sorulmuştur. Sonuçlar Grafik 22'de sunulmaktadır.

Grafik 22 Youthpass Derinlemesine Düşünme ve Öz Değerlendirme

Araştırma verileri katılımcıların %67,5'inin proje sonunda bir Youthpass öz değerlendirme ve derinlemesine düşünme sürecinden geçtiğini gösterirken, katılımcıların %32,5'i böyle bir süreçten geçmediklerini belirtmişlerdir, ki bu bir hayli yüksek bir orandır ve dikkatle not edilmesi gerekir.

Bir öz değerlendirme veya derinlemesine düşünme sürecinden geçmek otomatik olarak anlamlı bir çıktıyı garanti altına almaz. Bunun dikkatlice tasarlanması ve etraflıca uygulanması gerekmektedir. Böyle bir süreçten geçtiğini belirten katılımcılardan Youthpass için yaptıkları öz değerlendirme ve derinlemesine düşünmeyi değerlendirmeleri istenmiştir. Sonuçlar gayet olumludur (Grafik 23).

Grafik 23 Youthpass: Derinlemesine Düşünme ve Öz Değerlendirmenin Etkileri

Youthpass'a bağlı olarak bir Youthpass derinlemesine düşünme ve öz değerlendirme yapan **proje katılımcılarının %93'ü** bunun proje boyunca kendi gelişimleri ve öğrenmeleri hakkında farkındalıklarını artırmaya yardımcı olduğuna inanmaktadır. Bu hayli yüksek oran Youthpass'a bağlı derinlemesine düşünme ve öz değerlendirmenin katılımcıların öz tanınmasını geliştirmekte çok faydalı ve gerekli olduğunu göstermektedir. Böylesi bir süreç boyunca, katılımcılar proje sırasında kendi gelişmelerinin ve öğrenmelerinin bilincine varabilir ve dolayısıyla katılımcılar toplumsal ve siyasî tanınma elde etmek için daha etkin bir şekilde çalışabilirler. Diğer bir deyişle, kendi gelişiminin farkında olan genç bir insan yaygın öğrenmenin faydalarını kendi çevresine daha iyi açıklayabilir ve aktarabilir.

Daha geniş toplum nezdinde Youthpass hakkındaki farkındalığı artırmak ve Youthpass'ın tanınırlığını geliştirmek bir önceliklidir. Youthpass sahiplerine Youthpass'a CV'lerinde ve portföylerinde yer vermeleri ve iş, staj ve ileri düzeyde eğitim başvurularında Youthpass'ı kullanmaları önerilmektedir.

RAY-MON anketi *Youthpass alan* katılımcılara Youthpass'ı herhangi bir tür başvurularında sunup sunmadıkları sorulmuştur. Grafik 24'ün gösterdiği üzere, sadece **10 katılımcıdan 3**

tanesi Youthpass'ı bir başvuruda kullanmıştır. Bu düşük rakam, bu örneklemedeki projelerin 2017'de tamamlandığı akılda tutularak, zaman faktörü ile açıklanabilir. Dolayısıyla, katılımcılar hâlihazırda Youthpass'ı kullanma fırsatı bulamamış olabilirler.

Grafik 24 Youthpass'ın bir Başvuruda Kullanılması

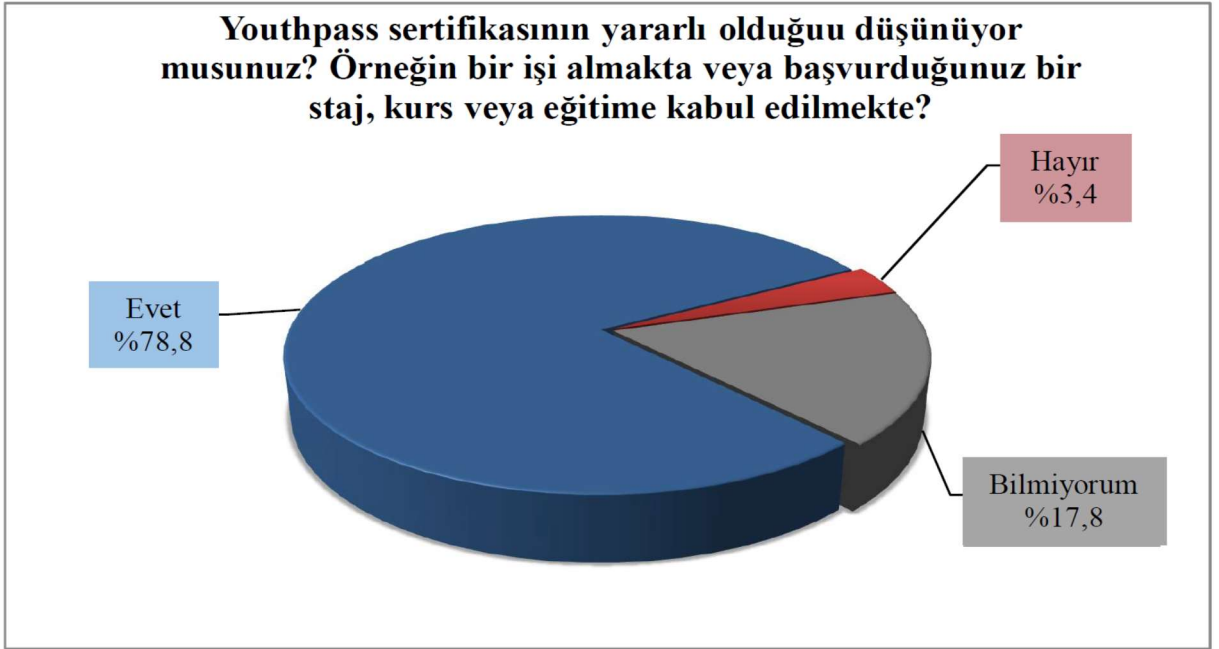

Ancak, Youthpass'i kullananlar hayli olumlu cevaplar vermektedirler. Görünen o ki, kullanan katılımcılara göre, Türkiye'de Youthpass herhangi bir çeşit başvuruda sunulduğunda, **olumlu bir reaksiyon yaratmaktadır.**

Grafik 25 Youthpass'ı bir başvuruda sunan ve **Youthpass'ı sunmanın kabul edilme şanslarını artırdığına** inanan Youthpass sahiplerinin oranını göstermektedir. **Katılımcıların %78,8'i Youthpass sertifikasının bir işe, staja, kursa veya eğitime kabul edilmede faydalı olduğunu söylemişlerdir.**

Hep birlikte değerlendirildiğinde, bu sonuçlar Youthpass'ın kullanıldığında katılımcıların kariyer ve mesleki hayatlarına önemli katkılar yaptığını önermektedir. Her ne kadar Türkiye'de yaygın ve sargın eğitimin tanınma seviyesindeki araştırmalar zayıf olsa da, geçmiş yıllardaki RAY-MON ve RAY araştırmaları incelenmesi gereken bir potansiyele işaret etmektedir: Youthpass'a ve yaygın öğrenmeye bir ilgi ve olumlu tepkiler mevcuttur, ancak bunlar Youthpass ve yaygın öğrenmenin sunulduğu ve tartışıldığı alanlarla sınırlıdır.

Grafik 25 Youthpass: Kabul Edilmedeki Değer/Fayda

7. Benim Hikâyem

RAY-MON anketleri, aynı zamanda yanıtlayan kişilerin fikirlerini, deneyimlerini ve önerilerini kendi kelimeleriyle paylaşabilecekleri birkaç açık uçlu soruyu da içermektedir. Bu açık uçlu cevaplara daha derinlemesine bakmak araştırmanın nicel boyutu hakkında önemli içgörülerini açığa çıkartmaktadır.

Katılımcıların kişisel anlatımlarının en önemli özelliği, proje deneyiminin olumlu etkilerini ve bunların bireylerin gelecek planlarını nasıl değiştirdiğini onaylamalarıdır. Ayrıca, proje liderlerinin, organizatörlerin ve eğitmenlerin profesyonellik seviyeleri hakkında birkaç şikâyet ve eleştiri de mevcuttur. Projeden önce ve proje esnasında bilgi akışı ve bilginin kalitesi; yaşam koşulları; katılımcıların kapsayıcılığı ve sahiplenilmesi gibi konularda yapısal eleştiriler de vardır.

Ancak genel olarak bakıldığında, katılımcı görüşleri bulgularla gayet uyumludur: katılımcı görüşleri kişisel ve mesleki gelişim; gelecek planlarında değişim; gelecekte başka projelere katılma niyeti ve artan farkındalık hakkındadır.

- Sizden tek isteğim, eğitim anlamında ülkemizdeki açığı bu tarz faaliyetlerle kapatmanızdır. Ülkemdeki öğrenci arkadaşların, kendilerine güvenebileceği, geleceğe umutla bakıp, karamsarlıktan ve bencillikten kurtulabilecekleri ortamı sağlamanızdır. imkânı kısıtlı bireylere daha fazla yönelmek, buna uygun ulusal veya uluslararası projeleri artırmak çözüm olabilir.*

- Daha fazla TCA faaliyetleri ve eğitimler bekliyoruz. Projeler ve eğitimler ülkemizdeki gençler için çok önemli bir fırsat ve böyle fırsatlardan yararlandığım için çok mutluyum.*

- Ciddi sağlık problemlerime rağmen hayatımın en güzel iki haftasını yaşadım ve hayatımın geri kalanı için bana harika deneyimler katan bir proje oldu diyebilirim, emeği geçen herkese teşekkür ederim.*

- Benim için muhteşem bir deneyim oldu. Avrupa Birliği ve Avrupa Birliği değerleri (demokrasi, adalet, düşünce özgürlüğü, barış) iyi ki var. Birlikte daha fazla şey yapabiliriz umarım. Teşekkürler.*

- Bu deneyim hayatıma çok şey kattı. Herkese en az bir kere de olsa böylesine bir deneyim yaşamasını öneririm. Umarım ben de devam ettirebilirim.*

- *Bu çalışmaların devamını diliyorum, Umarım daha fazla bütçe ayırılarak daha çok kişinin katılımını sağlayan bir politika içine girilir. İyi çalışmalar dilerim.*

- *Benim için son derece eğitici, öğretici ve eğlenceli bir deneyimdi. Proje sonrası böyle detaylı bir anket çalışması olması da ayrıca güzel, iyi çalışmalar. Bir başka gençlik çalışmasına katılmam sonrası bir başka ankette görüşmek dileğiyle.*

- *Bu projeye dâhil olduğum için çok mutluyum. Yine yeniden böyle bir projede yer almayı çok isterim. Teşekkürler.*

- *İngilizce iletişim kurabiliyorum, ancak İngilizce seviyem diğer katılımcıların seviyesinin biraz altında kaldığı için eğitime aktif katılım sağlamakta zorlandım. Dolu dolu bir eğitimdi hem teorik hem uygulamanın olduğu, bir uygulama gezisinin yapıldığı faydalı bir eğitim oldu.*

- *Bu projeye katılmak benim için eşsiz bir deneyimdi umarım herkes bu tür projelerin içinde yer alır ve siz daha çok gencin hayatına dokunursunuz!*

- *Gürcistan'da düzenlenen bu proje gerçekten profesyonelle yakın bir ekiple düzenlendi. Yaygın eğitim için kullandıkları yöntemler farklı ve hoştu. Proje zaten güzeldi.*

- *Bu program bana kendimi ifade etmem ve özgür, bağımsız hissetmem açısından mükemmel bir fırsat oldu! Emegi geçen herkese en içten şükranlarımla.*

- *Bu projelere katıldıktan sonra İngilizce kursuna başladım ve arkadaşlarımla bir proje yazmayı düşünüyorum. Hatta başlamak üzereyiz öğretmenlerimizden yardımıyla.*

• AGH'ye katılmadan önce verilmiş olan ancak benim haberdar olmadığım bir eğitim gerçekleşmiş, gitmeden önce ki bu tanışma deneyimi devamında iletişim ağı kurma konusunda arkadaşlarım adına faydalı olmuştur. Daba yaygın olması iyi olurdu. Onun haricinde bulunduğum ülke, proje, ev sahibi ve gönderen kuruluşlarım ve yarattığınız fırsat için teşekkür ederim.

• AGH gibi bir imkân bize sağladığınız için minnettarım. Hayatımda çok önemli bir yerde kalacak ve unutulmayacak. Her şey için teşekkürler.

• Böyle bir projeye katıldığım için kendime ders çıkarttığımı inanıyorum. Daba çok gönüllüünüz ve gönüllü olup bu heyecanla yepyeni dostluklar yepyeni dünya görüşleri çıkartıyoruz. Teşekkürler.

• Kùltürler, dinler ve insanlar arası köprü gören güzel proje. Herkesin ihtiyacı olan sosyal farkındalık. Amacına ulaşmış başarılı bir projeydi.

• Sizlerin yaptığı, bizlerin de katılım sağladığı projelerin sayılarının artmasıyla bizlerin de kültürel kaynaşım yaşaması daha da kolaylaşacaktır. Daba çok imkân ve daha çok insanı bir araya getirebilir, dünyayı daha da güzelleştirebiliriz. Her şey için teşekkürler.

• Ülkemde yaşadığım problemler ve Avrupa da gördüğüm harika ve eşsiz deneyimin böyle bir şekilde kontrol edilmesi beni çok mutlu ediyor.

• Oradaki farklılığımız dillerimizden, ırk ve kültür geçmişimizden gelse de insan olarak; birlikte ve hürdük. Her şey için teşekkür ederim.

• Keyifli ve güzel bir proje ancak bazı projelerde ve organizasyonlarda seçilen gönüllülerden daha fazla yararlanılmalı ve kendilerine daha fazla etkinlik/yetenek ve bilgi kazandırılmalı.

• Projelere katılmak elbette her insan için anlamlı ve kalıcı bir amı bırakmıştır. Fakat projelerin kişisel gelişimime kattığı faydaların yanı sıra bakış açımı da değiştirdiğini düşünüyorum. Bu farkındalık hayatın yaşadığım şebirden ibaret olmadığını ve insanların eğer isterlerse hayallerinin peşinden kolaylıkla gidebileceğini gösterdi. Hayallerine sıkı sıkıya sarılanlardan biri de bendim ve bana süreçte yardımcı olan başta Ulusal Ajans'a teşekkürlerimi sunuyorum.

• *Hayatım, ülkem, kültürüm ile hem başka kültür ve farklı insanlarla tanışma aynı zamanda etkileşim fırsatı buldum. Anketinizle farkındalıklarımın bahsetme fırsatı verdiğiniz için ben teşekkür ederim.*

• *Bu proje bana birden çok şey kattı. Birincisi Avrupa'ya ilk kez ayak bastım. Farklı kültürlerden insanlar tanımak, onları gözlemlemek, analiz etmek çok güzel bir durum. Bu durumu bize sunan ne kadar çalışan varsa çok memnuniyetimi sunuyorum. İyi ki varsınız. Teşekkürler.*

• *Bu projede Avrupalıların benim ülkem ile alakalı birçok önyargıya sahip olduğunu gördüm. En yakın zamanda kendi ülkemi farklı yerlerde temsil ederek bu önyargıları kırmak istiyorum.*

• *Erasmus+ projeleri ile bilgi beceri ve deneyimlerin yanı sıra dünyanın ne kadar küçük olduğunu ve dillerimiz farklı olsa da hepimizin gülümsemesinin aynı olduğunu farkına vardım.*

• *Böyle bir projede yer almaktan mutluluk duydum. Bu proje kendimi geliştirmeme, bilgi düzeyimin artmasına çevresel sorunların çözümüne yönelik aynı sorunları yaşayan ülke gençleriyle birlikte çalışma deneyimi kazanmama ve çözümüne yönelik politika geliştirmeme katkı sağlamıştır. Bu gibi çalışmalarda gönüllü olarak yer alacağım.*

• *Bu yaşadığım deneyim bana birçok konuda bilinç ve bakış açısı kazandırdı ayrıca birçok arkadaş ve kültür tanıdım.*

• *Kesinlikle her şey çok güzeldi. Proje, kurum, arkadaşlıklar, gönüllü olmak... Birinin size "Hey Volunteer" [Selam Gönüllü] diye gülerken seslenmesi, oturup sizinle ülkeniz hakkında, dünya hakkında saatlerce konuşması, yeni bir ülke görmek, yeni insanlar tanımak, kendimi, ülkemi tanıtmak... Hepsi çok güzel deneyimler. Yine gideceğim, elimden geldiğince herkesin Erasmus+ ile tanışmasını sağlayacağım. Teşekkürler Erasmus+.*

• *Ben şu anda gönüllük yaptığım ülkeye yerleştim evlendim, gönüllük yaptığım kurumda çalışıyorum (Bosna Hersek) ve şu anda 3 dil konuşuyorum.*

• *Projedeki diğer arkadaşlarımla uyum problemimiz oldu ama orada bulunmak bana çok şey kattı kişisel anlamda, her şey için teşekkürler.*

- *Öncelikle bu ankete katılmamda bana seçenek sunduğunuz için teşekkür ediyorum. Benim dâbil olduğum Avrupa Gönüllü Hizmeti (AGH) projesi kısa bir zaman diliminde hayatımda tadabileceğim çok önemli ve güzel şeyleri gerçekleştirmede bana ciddi anlamda yardımcı oldu. Bunun haricinde ankette eksik bir kısım göremedim veya aklıma gelmeyen soruları. Genel olarak açık ve çabucak yapılabilir bir anket olmuş. Tekrardan teşekkür ediyorum.*

- *1- Ayrımcılık büyük ayıptır, 2- Neyi yasaklarsak ona insanı yönlendirmiş oluruz. 3- Güç sarhoş eder ancak sevgisiz yürüyemeyiz. Avrupa sevgiyi çocuklarına verebilmiş ben bunu sezimledim. Bunu biz de yapabiliriz. Hem de siz biz demeden. Projelerde emeği geçen tüm insanların emeklerine şükran duyuyorum, iyi çalışmalar dilerim.*

- *Avrupa Gönüllü Hizmeti bana daha önce katıldığım pek çok Erasmus+ Programı altındaki proje ve değişim gibi inanılmaz tecrübeler kattı. Bu güzel ve kişisel gelişimime katkı sağlayan etmenlere ek olarak, AGH hakkında iyileştirilmesini isteyebileceğim bir nokta; alıcı kurumun "mentor" ve "koordinatör" olarak seçtiği kişilerin aynı kişi olmadığının daha yakından denetlenmesi, AGH yapılacak yerdeki sağlık hizmetlerinin mutlaka ve mutlaka geliştirilmesi ve İngilizce konuşan doktorların gönüllülerle iletişime geçirilmesi olacaktır. Benim AGH sürecinde yaşadığım iki ana problem bunlardır. Teşekkür ederim.*

- *Programa başlamadan önce ki ben ile program bitiminde ki ben manevi, ruhsal olarak farklıydı. Ülkeme dönerken kendimi öğrenmeye, maddi manevi paylaşım, dayanışmaya açık ve daha fazla olgunlaşmış, daha pozitif hissediyordum. Bana kattıklarından dolayı AGH ve ...'e teşekkür ederim.*

- *Bu tür projeler biz gençlerin gelişimi açısından çok önem arz etmektedir. Böyle proje imkânları sağlayan herkese çok teşekkür ederim. Son olarak bir tavsiyem var: bu tür projelerin tanıtımı daha yoğun bir şekilde yapılması lazım. Özellikle kenar mahalledeki, köylerdeki ve ilçelerdeki okullarda. İyi çalışmalar dilerim.*

- *Benim için kayda değer bir deneyimdi. Özgürlüklerimi fazlaca bissettiğim gibi, başka kültürlerin farklı dışlamalarına da şahit oldum. Her durumda bana deneyim katan ve güzel hatırladığım bir etkinliği.*

- *Gençlik projeleri gerçekten sanıldığından çok daha fazla yararlı ve de verimli geçiyor. Her konuda bir değişim ve gelişimin yaşandığı açıkça görülüyor. Anlatılacak gerçekten çok güzel şeyler oluyor. Daha çok böylesi organizasyonların gerçekleştirilmesi tek isteğimiz olabilir. Kısaca daha çok proje daha çok aktif gençlik bilinçli gençlik. Bu anket için dahi insanların düşüncelerine verdiğiniz öneme ve özveriye teşekkür ederim. Türkiye'den selamlar.*

Sonuçlar ve Öneriler

Elinizdeki RAY-MON raporu RAY-MON araştırmasının genel teorik ve metodolojik çerçevesini sunmakta, buradan hareketle araştırmanın ülkeye özel bulgularını değerlendirmektedir. Analiz, RAY-MON çalışmasındaki verileri esas almaktadır. Çalışma ise iki geniş ölçekli araştırmadan oluşmaktadır. Bu araştırmalar, faaliyet bitim tarihi 2017 yılı içinde olmak üzere Erasmus+ Gençlik projelerinin katılımcılarını ve liderlerini kapsamaktadır. Odaklanılan kesim, Türkiye’den proje katılımcıları ve liderleridir.

RAY-MON raporu, Erasmus+ Gençlik projelerinin katılımcıların yaşamlarında farklılık yarattığına ilişkin kanıtlar sunmaktadır.

Bu raporda sunulan sonuçlar daha önceki araştırmaların sonuçlarıyla tutarlılık taşımakta olup, kim olursa olsun, nereden gelmiş olursa olsun ve proje süresi ne olursa olsun projelerin katılan kişilerin kişisel ve mesleki gelişimlerine önemli bir katkı yaptığını göstermektedir.

Daha önceki bölümdeki analizin de gösterdiği gibi, katılımcılar, proje deneyiminin yaşamlarının hem *bugününü* hem de *geleceğini* etkilediğini belirtmektedir.

İlk plandaki değişiklikler açısından bakıldığında analiz, katılımcıların yaygın ve sargın/enformel öğrenme yöntemleriyle, projenin türünden ve konusundan bağımsız olarak çeşitli konularda yeni bilgiler edindiklerini ortaya koymaktadır. Yapılan analiz ayrıca katılımcılardaki yeterlik ve beceri gelişiminin öğrenme boyutuna eşlik ettiğini göstermektedir. Dördüncü bölümdeki sonuçların da gösterdiği gibi, gençlik projelerine katılımın yeterlik ve beceri gelişimine önemli katkılarda bulunduğuna ilişkin güçlü kanıtlar mevcuttur.

Beceri ve yeterlik gelişimiyle birlikte öğrenme boyutu, gençlik projelerinin yalnızca tek bir konuya değmekle kalmadığına, karmaşık ve çok yönlü bir öğrenme yapısını da beraberinde getirdiğine işaret etmektedir. Projeler, iletişimden takım çalışmasına, inisiyatif geliştirmeden uzlaşma becerilerine kadar geniş bir alana yayılan becerilerin geliştirilmesi için fırsatlar sunmaktadır.

Katılımcılar, doğrudan doğruya proje deneyiminin bir sonucu olarak artık geleceklerinin de farklılaştığı görüşünü paylaşmaktadır. En azından, ulaşılan yeni bilgilerle, geliştirilen beceri ve yeterliklerle artık geleceklerini daha iyi şekillendirebilecek konumda olduklarına inanmaktadır. Soruları yanıtlayanlar, projenin mesleki gelişimlerine katkıda bulunduğunu, potansiyel eğitim yolları konusunda kendilerine fikir verdiğini belirtmektedir. Elde edilen bulgular, kazanılan deneyimin katılımcılara eğitsel ve mesleki özlemleri açısından daha net fikirler kazandırdığını, farklı eğitim ve kariyer fırsatlarından bu sayede bilgi sahibi olduklarını, bu deneyimin kariyer ve eğitim planlamalarına katkıda bulunduğunu göstermektedir.

Bugün ve gelecek üzerindeki etkiyle ilgili olumlu değerlendirmelerin projeden duyulan hoşnutluk düzeyinin yüksekliğiyle ilişkili olduğu görülmüştür. Katılımcılar, benzer projelere katılmalarını başka gençlere de tavsiye ettiklerini ve etmeye devam edeceklerini sürekli belirtmektedir. Katılımcılar ayrıca benzer projelere gelecekte de katılmayı planlamaktadır. Bu durumda, bir projeye ilgili yüksek hoşnutluk düzeylerinin çarpan etkisi yarattığını ve yeniden katılımı da artırdığını vurgulamak gerekmektedir.

Bulgular ayrıca beklentiler ve sonuçlar ilişkisine de belirli ölçülerde ışık tutmaktadır. Katılımcıların hoşnutluk düzeylerinin çok yüksek olması aynı zamanda böyle bir projeye katılırken baştaki beklentilerin karşılandığını göstermektedir. Gençlik projelerine katılımı teşvik eden unsurlar incelendiğinde, en büyük motivasyonu, *yeni* deneyimler edinme, *yeni* insanlar tanıma, *yeni* şeyler keşfetme ve öğrenme isteğinin oluşturduğu söylenebilir. Dolayısıyla anahtar kavram "*yeni*" gençler arasında belirleyici bir etmen olarak ortaya çıkmaktadır. Sonuçların da gösterdiği gibi, bu yeniyile karşılaşma beklentisi büyük ölçüde karşılanmıştır.

Son olarak, gençlerin bilgiye erişimde, karar vermede ve bir gençlik projesine katılmada baş aktörler konumunda olmaları da çarpıcı bir durumdur. Gençler, projeler hakkında bilgi toplama ve katılım için başvuru kararı almada aktif bilgi arayıcıları ve karar vericiler durumundadır. Gençlerin birer özne olarak bu önemli rolleri tanınmalı ve desteklenmelidir.

Türkiye'deki gençler, Avrupa gençlik projelerine ilişkin bilgi arayışlarında çeşitli yöntemlere ve kaynaklara başvurmaktadır. Bu bağlamda gençlik kuruluşları/dernekleri başlıca bilgi kaynağı durumundayken bunu sosyal çevre ve arkadaş çevresi izlemektedir. Gerek bu sosyal ve gayri resmî ağlar gerekse kuruluşların oynadıkları önemli rol tanınmalı ve gençlerden oluşan farklı

grupların daha fazla harekete geçirilmesinde ve kapsanmasında kullanılmalıdır. Türkiye Ulusal Ajansı, gençlik kuruluşlarına yönelik enformasyon ve iletişim stratejileri geliştirme ve uygulama işini sürdürmelidir. Yaygınlaştırma ve iletişim açısından bir başka potansiyel kanal da eski katılımcıların arkadaşlık ağları gibi sosyal ve gayri resmî ağlar olabilir.

Ayrıca, katılımcıların profili konusunda daha ileri düzeyde bir araştırma ve analiz yapılması ivedi bir ihtiyaçtır. RAY-MON araştırmaları gençlik projelerine katılanların ileri düzeyde eğitilmiş kişiler olduklarına işaret etmektedir. İvedilikle gereken, katılımcıların tamamına ilişkin bilgi sağlayacak bir temsil durumu araştırması yapılmasıdır. TÜM katılımcıların profili hakkında veri sahibi olduğunda RAY-MON araştırmasının temsil kabiliyeti de daha iyi değerlendirilebilir. Böyle bir araştırma, RAY-MON araştırma verilerine ilişkin önemli soruların yanıtlarını da verecektir. Örneğin daha eğitilmiş kişilerin anket sorularına yanıt verme olasılığı daha yüksek olduğundan ortaya grubun tamamından daha farklı bir örneklem mi çıkmaktadır? Ya da daha genel olarak, Türkiye’de eğitim düzeyi yüksek gençlerin projelere diğerlerinden önemli ölçüde daha fazla katılmaları sonucunu getiren sistemik ya da özel olarak amaçlanmamış bir mekanizma mı vardır?

Türkiye’de bu tür programlar on yılı aşkın bir süredir binlerce gencin ve diğer bireylerin kişisel ve mesleki gelişimleri açısından fırsatlar yaratmıştır. Bunlar, gençlik çalışmalarında aktif olarak yer alan, farklı yaşlardan, farklı kültürel ve sosyoekonomik kökenlerden ve farklı yerlerden kişilerdir ve bu durum devam etmektedir. İnsanlar, başka türlü pek olanak bulamayacakları yerlere gidebilmektedir. Türkiye’deki gençlerin çoğunluğu açısından bu projeler ülke dışına gidebilmenin, finansal ve bürokratik engelleri aşabilmenin tek yoludur.

Öğrenmede hareketlilik boyutu çok değerlidir. Uluslararası bir proje faaliyeti için harekete geçen insanlar önemli bir öğrenme deneyiminin parçası olmaktadır ve bu da söz konusu hareketliliği örneğin sırt çantasını alıp çıkılan yolculuklara ya da Eurorail gibi yollara göre temelden farklılaştırmaktadır. Hareketlilikle birleşen öğrenme süreci, proje faaliyetinde geçirilen zamanı kişi açısından değerli kılmakta ve verilerin de gösterdiği gibi kişiler bu zamanı yaşamlarındaki bir dönüm noktası gibi görüp değer vermektedir.

Bu Ülke Raporu kendi türünün dördüncüsüdür. Son üç rapor 2012, 2014 ve 2015 dönemlerini kapsamış ve Gençlik Programının etkisi konusunda önemli bulgular sağlamıştı. RAY analizi ve

bulgularıyla, gençlik alanında çalışanlar, aynı alanda araştırma yapanlar ve politikaları belirleyenler yaptıkları iş konusunda daha iyi bir kavrayışa ulaşabileceklerdir ve umulan da RAY bulgularının gelecekte daha kanıt temelli politika geliştirilmesi açısından bir zemin oluşturmasıdır.

RAY araştırma bulguları Türkiye’de *araştırma-politika-uygulama* diyalogunun oluşturulmasında ve güçlendirilmesinde kullanılmalıdır. Bugünkü durum ele alındığında gençlik çalışmaları, yaygın ve sargın/enformel öğrenme ve öğrenme hareketliliği söz konusu olduğunda, Türkiye’de böyle bir üçgenin varlığından söz etmek güçtür. Türkiye Ulusal Ajansı, özellikle onun Program İzleme Birimi, farklı akademik kurumlarla işbirliği yoluyla araştırma ile uygulama arasında bir köprü olarak işlev görmekle birlikte daha ileri düzeyde ve daha derin bir işbirliğine ihtiyaç vardır.

Kanıta dayalı politika geliştirmeyi ve bilgiye dayalı gençlik çalışması uygulamalarını kolaylaştırma açısından ihtiyaç duyulan, araştırma, politika ve uygulama arasında sistematik ve yapılandırılmış bir diyalog ve işbirliği oluşturulmasıdır. RAY bulguları böyle bir işbirliğini başlatmada ilk adım olarak kullanılabilir. RAY-MON ve RAY-CAP bulgularıyla ilgili yapılandırılmış bir paylaşım ve diyalog süreci başlatılmalı ve belli başlı bulgular ilgili politika, uygulama ve araştırma çevrelerine yaygınlaştırılmalıdır. RAY araştırması ve genel olarak başlıca bulgular uygulamacılara tanıtılmalı, uygulamacılar da projelerinin ve genel anlamda çalışmalarının kalitesini artırmak üzere bu bulguları kendi gençlik çalışması pratiklerine içselleştirmeye özendirilmelidir.

Benzer biçimde, Türkiye’de gençlik araştırmaları, eğitim, sosyoloji, psikoloji ve siyaset bilimi gibi farklı alanlarda çalışmalar yapan önde gelen genç araştırmacılar RAY-MON ve RAY-CAP hakkında bilgilendirilmelidir. Elde edilen bulgulardan daha fazla yararlanmaları ve bunları kendi araştırmalarına entegre etmeleri için kendilerine çağrıda bulunulmalıdır. Bir başka çağrı da kendi araştırma alanlarındaki mevcut verilerin daha ileri analizi için Ulusal Ajans’la işbirliği yapmaları yönünde olmalıdır. Son olarak, diğer çalışmaların benzer ve karşılaştırılabilir verileri araştırılarak, RAY-MON ve RAY-CAP verilerinin sektörler arası ve karşılaştırmalı analizini gerçekleştirme potansiyeli keşfedilmelidir. Bu tür girişimlerle daha ileri düzeyde bilgilere ulaşılması ve bu bilgilerin araştırma-politika ve araştırma-uygulama kanallarının güçlendirilmesinde kullanılması mümkün olacaktır.

RAY-MON ve RAY-CAP aynı zamanda Türkiye’de kanıtlara dayalı politika geliştirilmesine de katkıda bulunabilir. Kanıtlara dayalı politika geliştirilmesi, Avrupa düzeyinde, özellikle gençlik politikalarında giderek önem kazanmaktadır. Değerlendirme ve etki analizine ilişkin yazında belirtildiği gibi, değerlendirme olmadan izleme eksik kalır; kanıtlara dayalı politika tavsiyeleri olmayan değerlendirme ise öykü anlatmaktan öteye geçemez. Dolayısıyla, RAY araştırması ve bulguları, ulusal ve yerel ölçeklerdeki gençlik çalışması politikalarına, özellikle uluslararası öğrenme hareketliliği alanındaki politikalara katkıda bulunacak kanıtlar sunulmalıdır.

Avrupa Birliği Konseyi *Yeni AB Gençlik Stratejisi 2019-2027 Kararını* almış ve Kasım 2018’de bunun uygulanmasına ilişkin bir tartışma gerçekleştirmiştir. AB Gençlik Stratejisinin gençlerin diğer AB politika alanlarındaki ihtiyaçlarından hareketle sektörler arası bir yaklaşım geliştirmesi beklenmektedir.

Resmen yürürlüğe girmiş olan AB Gençlik Stratejisi belgesinde *kanıtlara dayalı gençlik politikası geliştirme ve bilgi birikimi oluşturma* merkezi bir araç olarak sunulmaktadır. AB Gençlik Stratejisi şunu belirtmektedir:

Duruma göre yerel, bölgesel, ulusal, Avrupa ve küresel ölçeklerde olmak üzere AB Gençlik Stratejisinin hedeflerine ulaşmak için aşağıdaki önlemlere başvurulacaktır:

Kanıtlara dayalı gençlik politikası geliştirme ve bilgi birikimi oluşturma: AB Gençlik Politikası kanıtlara dayalı olmalı ve gençlerin gerçek ihtiyaçlarını ve durumlarını esas almalıdır. Bu da sürekli araştırmayı, bilgi geliştirmeyi, gençlere ve gençlik kuruluşlarına ulaşmayı gerektirir. Gençlere ilişkin ayrıştırılmış verilerin toplanması, farklı ihtiyaçları olan gençlik kesimlerinin, özellikle imkânı kısıtlı olanların ihtiyaçlarının daha iyi anlaşılması açısından özellikle önemlidir. Kanıtlara dayalı politika geliştirme süreci, Youth Wiki ve gençlik araştırma ağlarının desteğiyle, Avrupa Konseyi, OECD ve gençlik kuruluşları dâhil diğer uluslararası kuruluşlarla işbirliği içinde gerçekleştirilmelidir.

Gençlik alanında kanıtlara dayalı politika geliştirmeye; yerel, bölgesel ve ulusal ölçeklerde, ayrıca Avrupa ve küresel ölçekte bu tür bir yaklaşım için çağrıda bulunmaya tanınan merkezi rol, daha geniş bir genç nüfusa sahip, Avrupa eğitim ve gençlik programlarında aktif rol alan bir ülke olarak Türkiye’den de bu tür uygulamalara yatırım yapmasının beklendiği anlamına gelmektedir.

RAY araştırması, Avrupa Komisyonu gençlik projelerinde yer alan gençlere, gençlik çalışanlarına/liderlerine ilişkin geniş ve zengin verilerle, başlangıç için iyi bir fırsat sunmaktadır. Türkiye’de gerek yerel gerekse ulusal düzeylerde politikaları belirleyenlere RAY bulguları yapılandırılmış biçimde tanıtılmalıdır. Politikaları yapıcılar, araştırma-politika-uygulama üçgeninin bir parçası olmaya ve böyle bir yapıyla sunulan bilgi ve deneyimden yararlanmaya teşvik edilmelidir.

Dolayısıyla, Türkiye Ulusal Ajansı ve diğer paydaşların başlıca politika önceliği, bu projelerin olumlu etkisini yaygınlaştırmaya yönelik uzun dönemli bir farkındalık yaratma ve tanınma stratejisinin planlanması olmalıdır. RAY araştırmasıyla sağlanan bilgiler, uygulama ve politika alanlarından ilgili taraflarla sistematik ve yapılandırılmış bir diyalogun geliştirilmesinde kullanılabilir.

RAY-MON bu projelerin özel olarak gençlere genel olarak da topluma etkisini ve katkısını sistematik biçimde izlemeyi, değerlendirmeyi ve analiz etmeyi sürdürme amacındadır. RAY Network, Avrupalı gençlerin önündeki bu önemli öğrenme hareketliliğinin bilimsel, kanıtlara dayalı ve zamana göre kendine özgü bir analizini sunmaktadır.

Gençlik Programının Araştırma Temelli Analizi ve İzlemesi – RAY Network Ulusal Araştırmasının en önemli avantajı, sürekli ve karşılaştırmalı analizi temel almasıdır. Sürekli ve sistematik veri toplanması, tek nesnesi gençler olan gençlik çalışmasının dinamik ve değişken yapısını doğru anlamının olmazsa olmazıdır. RAY-MON, RAY-CAP ile birlikte, Erasmus+ Gençlik’in Türkiye’deki gençlere, gençlik çalışmasının ve gençlik alanında çalışanların gelişimine ve genel olarak topluma katkısına ilişkin son derece kapsamlı bir tablo sunmaktadır. Dolayısıyla, RAY-MON ve RAY-CAP bulgularının sürdürülmesi ve takviye edilmesi, Türkiye’deki ve diğer Avrupa ülkelerindeki Avrupa gençlik projelerinin durumunun daha iyi değerlendirilmesi adına bu bulgulardan yararlanılması büyük önem taşımaktadır.

Kaynakça

Council of Europe (2015) History of Youth Work, <http://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/history-of-youth-work?inheritRedirect=true>.

Council of the European Union (2018) European Union Youth Strategy 2019-2027, 14080/18 <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14080-2018-INIT/en/pdf>

Fennes, H., and Otten, H. (2008) *Quality in Non-formal Education and Training in the Field of European Youth Work*, <https://www.salto-youth.net/downloads/4-17-1615/TrainingQualityandCompetenceStudy.pdf?>

Göksel, A. (2009) *Study on Youth Policies in the Mediterranean Partner Countries: Turkey*, Euro-Med Youth III Programme; Regional Capacity Building and Support Unit at INJEP.

Lauritzen, P. (2006). *Youth Work*, Council of Europe. Glossary – Youth work. <http://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/history-of-youth-work?inheritRedirect=true>.

Otten, H. (2009). *Ten Theses on the Correlation between European Youth Work, Intercultural Learning and the Qualification and Professionalisation Demands on Full and Part-time Staff Working in such Contexts*. <http://www.nonformality.org/wp-content/uploads/2007/11/ten.pdf>

Pantea, M. C. (2012). *Mapping of Competences needed by Youth Workers to Support Young People in International Learning Mobility Projects*. Partnership between the Council of Europe and the European Commission in the Field of Youth. http://youth-partnership-eu.coe.int/youth-partnership/documents/EKCYP/Youth_Policy/docs/Mobility/Youth_work/Mapping_of_comp_etencies_Final.pdf

Şenyuva, Ö. and Nicodemi, S. (2017), “I have a diploma, now I need a Youthpass: European Voluntary Service as a shortcut to employment?” in M. Devlin, S. Kristensen, E. Krzaklewska, M. Nico (eds) *Learning mobility, social inclusion and non-formal education: Access, processes and outcomes*, Council of Europe publishing, Strasbourg, pp. 181-196.

